

รายงาน สถานการณ์ปัญหา ความรุนแรงต่อเด็ก และผู้หญิงพิการ ปี 2564

ภายใต้โครงการ “ก้าวที่เป็นมิตรต่อเด็ก ผู้หญิง คนพิการ
และผู้ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ”

สมาคมส่งเสริมศักยภาพสตรีพิการ

คำนำ

ความรุนแรงสามารถเกิดได้กับคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่ม หากแต่ว่า โครงสร้างทางสังคมวัฒนธรรมทำให้คนกลุ่มหนึ่งมีแนวโน้มที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงมากกว่าคนกลุ่มอื่นๆ อีกทั้งคนในสังคมบางส่วนยังมีทัศนคติ ความคิด ความเชื่อเชิงลบ และการตีตรา (Stigma) ต่อคนพิการ โดยการสร้างภาพให้คนพิการเป็นคนที่ไม่สมบูรณ์ ผิดปกติหรือด้อยกว่าคนทั่วไป เช่น เด็กเกิดมาพิการ ผิดธรรมชาติ เพราะเป็นกรรมเก่าติดตัว เป็นบุคคลที่ต้องพึ่งพิง น่าสงสาร ทำงานไม่ได้ หรือการสร้างภาพให้คนพิการมีลักษณะที่สูญเสียความสามารถ ลดคุณค่า ตลอดจนสร้างกฎระเบียบที่จะทำให้คนพิการตกอยู่ในภาวะพึ่งพิง ถูกแบ่งแยก หรือถูกเอารัดเอาเปรียบ นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า เด็กและสตรีพิการมีแนวโน้มการถูกระทำ ความรุนแรงมากกว่าคนพิการทั่วไป เพราะความเป็นผู้หญิงและข้อจำกัดด้านความพิการ การถูกแยกตัวให้อยู่ลำพัง การกักขังหน่วงเหนี่ยว หรือมีแนวคิดของความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากรากฐาน เรื่องเพศ (Gender based violence) มาตรฐานทางเพศสองระดับ และอิทธิพลของระบบวิธีคิดแบบชายเป็นใหญ่ ซึ่งเป็นพื้นฐานของปัญหาความรุนแรงที่มีต่อผู้หญิง

ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นปัจจัยของการเกิดความรุนแรงต่อเด็กและสตรีพิการ และมีแนวโน้มของการเป็นผู้ถูกกระทำซ้ำ อีกทั้งการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงต่อเด็กและสตรีพิการ ในประเทศไทยยังมีน้อย ในขณะที่ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีพิการมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

3 ปีที่ผ่านมา ทางมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม (มสส.) ร่วมกับสมาคมส่งเสริมศักยภาพสตรีพิการ ได้เล็งเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรีพิการในประเทศไทย และทราบว่า คนพิการที่เผชิญปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และความรุนแรงทางเพศมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เมื่อเกิดเหตุการณ์ สังคมไม่ได้ให้ความสนใจเท่ากับประเด็นสิทธิมนุษยชนอื่นๆ จึงไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยา เนื่องจากทัศนคติและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งไม่ได้เข้ามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ถูกมองเป็นเพียงผู้รอรับการสงเคราะห์หรือการช่วยเหลือ (Passive recipient)

ในระดับสากลประเทศไทยได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities : CRPD) เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 ในระดับประเทศหน่วยงานภาครัฐมีความพยายามที่จะส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มีการจัดตั้งหน่วยงาน อันได้แก่ “สำนักส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ” กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ปี 2558 เปลี่ยนเป็นกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ) แต่การดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการตั้งแต่ปี 2483 ถึง ปัจจุบัน มุ่งเน้นที่การสงเคราะห์ การฟื้นฟูสมรรถภาพ การสร้างรายได้ด้วยการมีงานทำ การออกแบบสภาพแวดล้อม เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ ในขณะที่มิติทางสังคม ยังละเลยเรื่องความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับคนพิการ

อีกทั้งคนในสังคมบางส่วนยังมีทัศนคติ ความคิด ความเชื่อเชิงลบ และการตีตรา (Stigma) ต่อคนพิการ โดยการสร้างภาพให้คนพิการเป็นคนที่ไม่สมบูรณ์ ผิดปกติหรือด้อยกว่าคนทั่วไป เช่น เด็กเกิดมาพิการ ผิดธรรมชาติ เพราะเป็นกรรมเก่าติดตัว เป็นบุคคลที่ต้องพึ่งพิง น่าสงสาร ทำงานไม่ได้ หรือการสร้างภาพให้คนพิการมีลักษณะที่สูญเสียความสามารถ ลดคุณค่า ตลอดจนสร้างกฎระเบียบที่จะทำให้คนพิการตกอยู่ในภาวะพึ่งพิง ถูกแบ่งแยก หรือถูกเอารัดเอาเปรียบ นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า เด็กและสตรีพิการมีแนวโน้มการถูกระทำ ความรุนแรงมากกว่าคนพิการทั่วไป เพราะความเป็นผู้หญิงและข้อจำกัดด้านความพิการ การถูกแยกตัวให้อยู่ลำพัง และถูกกักขัง

การเก็บข้อมูลความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรีพิการในนี้สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือจากที่ปรึกษา โครงการ ผู้นำสตรีพิการ อาสาสมัคร/จิตอาสา เจ้าหน้าที่ภาคสนาม ล่ามภาษามือ และที่สำคัญคือเด็กและสตรี พิการที่เผชิญปัญหาความรุนแรงทางด้านเพศ ความรุนแรงในครอบครัว และผู้ถูกเลือกปฏิบัติ ที่ร่วมถ่ายทอด เรื่องราวที่สำคัญ ทั้ง 51 กรณี ทีมงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลจากการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อ ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการช่วยเหลือ พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิทุกระดับต่อไป

ทิพย์อัปสร ศิวาธร

อลิสสา ศิวาธร

มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	1
บทสรุปผู้บริหาร	5
ส่วนที่ 1 สถานการณ์ความรุนแรง	6
1. สถานการณ์ความรุนแรง	6
1.1 ความรุนแรงต่อเด็กและสตรี	6
1.2 ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีพิการ	7
2. Legal Framework	9
2.1 กรอบ กติกา ระหว่างประเทศ	9
2.2 กรอบ กฎหมายในประเทศไทย	12
ส่วนที่ 2 วิธีการและผล	15
1. ขั้นตอนและวิธีการ	15
1.1 วิธีการคัดเลือก	15
1.2 วิธีการเก็บข้อมูล	15
1.3 เครื่องมือ	15
1.4 วิธีการวิเคราะห์	16
2. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล	16
2.1 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล	16
2.2 พื้นที่ในการเก็บข้อมูล	17
2.3 กลุ่มเป้าหมาย	18
2.4 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	18
2.5 ผลลัพธ์	19
3. รูปแบบของการกระทำความรุนแรง	20
4. ลักษณะของสถานที่เกิดความรุนแรง	24
5. สถานะภาพของผู้ก่อเหตุความรุนแรง	27
6. การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	29

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
<u>ส่วนที่ 3</u> กรณีศึกษาเชิงลึก	30
<u>ส่วนที่ 4</u> การจำแนกกรณีศึกษาผ่านการวิเคราะห์ตามหลักอุปสรรค 4 ด้าน	39
<u>ส่วนที่ 5</u> ข้อท้าทายของงานวิจัย	45
รายละเอียดกรณีศึกษาที่ได้จากการเก็บข้อมูล	51
บรรณานุกรม	115
ผู้มีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูล	118
ภาคผนวก	119

บทสรุปผู้บริหาร

การเก็บข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรีพิการ เป็นส่วนหนึ่งภายใต้โครงการก้าวที่เป็นมิตรต่อเด็ก ผู้หญิง คนพิการ และผู้ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ ที่ทางมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม ร่วมกับ สมาคมส่งเสริมศักยภาพสตรีพิการดำเนินการจัดเก็บรวบรวมสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดกับเด็ก และสตรีพิการ เพื่อค้นหาปัญหา ช่องว่าง (Gap) และนำมาวิเคราะห์ เพื่อทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สามารถปฏิบัติได้ และเอื้อต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการบริการของรัฐต่อไป

รายงานการเก็บข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรีพิการในครั้งนี้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก จะเป็นการนำเสนอสถานการณ์ความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรีทั่วไป และสถานการณ์ความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรีพิการ รวมถึงกรอบ กติกา กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ส่วนที่สอง นำเสนอเกี่ยวกับวิธีการและผลการเก็บข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรีพิการ ส่วนที่ 3 คือ กรณีศึกษาเชิงลึก จำนวน 3 กรณี เป็นการนำเสนอเหตุการณ์ที่เด็กและสตรีพิการที่ถูกกระทำความรุนแรง การให้การช่วยเหลือ ปัญหาอุปสรรคที่เด็ก สตรีพิการ และหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือต้องเผชิญ ส่วนที่ 4 คือ การวิเคราะห์ และจำแนกกรณีศึกษาทั้ง 51 กรณีตามหลักอุปสรรค 4 ด้านของคนพิการ ได้แก่ 1.) ปัญหาอุปสรรคทางกายภาพ 2.) การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3.) ระบบ ระเบียบ นโยบาย กฎหมาย และ 4.) ปัญหาทางด้านทัศนคติ ต่อมา ส่วนที่ 5 นำเสนอเรื่องข้อท้าทายของงานวิจัยและข้อเสนอแนะของทีมีวิจัย ส่วนสุดท้าย เป็นรายละเอียดกรณีศึกษาจากการเก็บข้อมูล จำนวน 51 กรณี

งานวิจัยชิ้นนี้ได้เก็บข้อมูลกับเด็กพิการ สตรีพิการและผู้ปกครอง รวมกันทั้งสิ้น 51 กรณี จากทั่วประเทศ พบว่า ผู้ถูกกระทำเป็นกลุ่มที่มีความพิการทางการเห็น 16 ราย, พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 8 ราย, ทางการเคลื่อนไหว 7 ราย ซึ่งเท่ากับผู้ที่มีความพิการมากกว่า 1 (ซ้ำซ้อน), รองลงมาคือ ผู้ที่มีความพิการทางสติปัญญา ที่มีอยู่ 6 ราย, พิการทางการเรียนรู้ 5 ราย และผู้ที่มีความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมที่มีอยู่ 1 ราย ซึ่งเท่ากับผู้ปกครองเด็กพิการ 1 ราย โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2564 จนถึง มกราคม 2565 ซึ่งใช้การสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว การสัมภาษณ์ผ่านตัวแทน การสัมภาษณ์ผ่านล่ามภาษามือ และการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม

จากการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ทีมีวิจัยได้พบข้อท้าทายที่สำคัญ ได้แก่ สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19), กรอบเวลาในการเก็บข้อมูลและขนาดของพื้นที่ไม่สอดคล้องกันทำให้ความซุกของข้อมูล ยังไม่กระจายไปยังระดับชุมชนมากนัก และอุปสรรคในการสื่อสารกับผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีความแตกต่างกันด้วยเหตุแห่งความพิการ

ส่วนที่ 1: สถานการณ์ความรุนแรง

1. สถานการณ์ความรุนแรง

1.1 ความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

ความรุนแรงที่เกิดต่อเด็กและสตรีเป็นการละเมิดทางสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นกับทุกสังคมทั่วโลก ซึ่งเป็นการละเมิดที่ได้ฝังรากลึกลงไปในเชิงโครงสร้างเรื่องเพศ (Gendered social structures) และเป็นเรื่องของอำนาจ (Power relation) ซึ่งความรุนแรงที่เกิดต่อสตรีและเด็กนั้น ถือได้ว่าเป็นอุปสรรคในการยุติความรุนแรงในเด็กและสตรีและการจัดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศในสังคมโลก¹

ความรุนแรงต่อสตรีไม่ว่าจะเกิดขึ้นในที่สาธารณะหรือในบ้านถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น ในข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 19 ของคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) ระบุว่า นิยามของการเลือกปฏิบัติต่อสตรี หมายถึงความรุนแรงอันเนื่องมาจากฐานคิดเรื่องเพศภาวะ ได้แก่ “ความรุนแรงที่มุ่งกระทำต่อสตรีเพียงเพราะการที่เป็นเพศหญิงหรือการกระทำรุนแรงที่มีผลกระทบต่อสตรีอย่างรุนแรงยิ่ง รวมถึงการทำร้าย หรือทำให้เจ็บปวดทางร่างกาย จิตใจ หรือทางเพศ การข่มขู่ว่าจะทำร้าย การบังคับ และการกีดรอนเสรีภาพอื่นๆ ความรุนแรงอันเนื่องมาจากฐานคิดเรื่องเพศภาวะ ...”²

ซึ่งรูปแบบของความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อเด็กและสตรีนั้นมีหลายรูปแบบแต่อาจแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ กล่าวคือ บางรูปแบบของความรุนแรงอาจเกิดขึ้นในบางภูมิภาคของโลก แต่โดยมากมักจะเป็นรูปแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ ทางร่างกาย ทางเพศ ทางจิตใจ และทางเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ตาม ลักษณะหนึ่งที่คล้ายคลึงกันทั่วโลกคือความรุนแรงนี้มักเกิดขึ้นในครอบครัว (Domestic violence) ซึ่งรวมถึงการข่มขืน การล่วงละเมิดทางเพศ การถูกเอารัดเอาเปรียบ กักขังหน่วงเหนี่ยว หรือแม้แต่การทำร้ายทางจิตใจจากคนใกล้ชิดหรือสมาชิกในครอบครัวเอง (UN General Assembly, 2006)

ยิ่งไปกว่านั้น เด็กและสตรีที่เป็นกลุ่มเปราะบางอื่น ๆ ในสังคม เช่น กลุ่มเด็กและสตรีพิการถือได้ว่าเป็นอีกกลุ่มที่อาจพบกับปัญหาทางด้านความรุนแรงที่หลากหลายและทับซ้อนมากกว่าเด็กและสตรีทั่วไป³

¹ UN General Assembly, 2006

² หมายความว่าด้วยความรุนแรงเกี่ยวกับครอบครัวและการดำเนินงานตามกฎหมาย: บทวิเคราะห์สำหรับประเทศในภูมิภาคอาเซียนตามมาตรฐานสากลและการปฏิบัติที่ดี, โดย Lawyers Collective Women’s Rights Initiatives, จัดพิมพ์คู่มือ แปลโดย องค์การเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่มพลังของผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ, ครั้งที่ 2 ปี ค.ศ. 2019

³ Global Study on Homicide 2019, UNODC, 2019

1.2 ความรุนแรงในเด็กและสตรีพิการ

ความรุนแรงในเด็กและสตรีพิการถือได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญเนื่องจากความทับซ้อน (Cross-cutting) ระหว่างเรื่องเพศและความพิการ กล่าวคือ การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความพิการร่วมกับทัศนคติเรื่องชายเป็นใหญ่ทำให้เด็กและสตรีพิการมีความเสี่ยงที่จะประสบกับความรุนแรงมากกว่าเด็กและสตรีที่ไม่พิการ และเมื่อแนวคิดเรื่องเพศและความพิการมาทับซ้อนกันจึงก่อให้เกิดรูปแบบความรุนแรง สาเหตุแห่งความรุนแรง และผลกระทบจากความรุนแรงที่แตกต่างไปจากความรุนแรงที่เกิดด้วยเหตุแห่งแนวคิดเรื่องเพศอย่างเดียว แม้ว่ารูปแบบของความรุนแรงที่เด็กและสตรีพิการต้องประสบจะมีความคล้ายคลึงกับเด็กและสตรีอื่นๆ ก็ตาม⁴

มีการคาดการณ์โดย UNWOMEN ว่า “เด็กและสตรีพิการจะประสบกับความรุนแรงมากกว่าเด็กและสตรีที่ไม่พิการราว 2 ถึง 3 เท่า ซึ่งความรุนแรงเหล่านั้นมักจะกระทำโดยครอบครัว คู่ครอง ผู้ดูแล และเกิดขึ้นในสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ” เนื่องจากเด็กและสตรีพิการยังต้องพึ่งพากลุ่มผู้กระทำความรุนแรงดังกล่าวทั้งทางการเงินและทางสังคม⁵ สอดคล้องกับรายงานของธนาคารโลกในปี 2012 พบว่า ผู้กระทำความรุนแรงจะเลือกเด็กและสตรีพิการเป็นเป้าหมายการกระทำความรุนแรงเนื่องด้วยเหตุที่คนกลุ่มนี้มักจะถูกแยกออกจากสังคมด้วยเหตุแห่งความพิการ และด้วยมีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวหลบหนี, ขาดระบบการบริการช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุความรุนแรง, มีอุปสรรคในการสื่อสาร และทัศนคติของสังคมที่ยังมองว่าเรื่องความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อเด็กและสตรีพิการเกิดขึ้นน้อยและหรืออาจไม่มีอยู่จริง⁶

ตามรายงานที่จัดทำโดยองค์การอนามัยโลก (WHO) และธนาคารโลก (World Bank) ในปี ค.ศ. 2011 มีการประมาณการจำนวนคนพิการทั่วโลกอยู่ที่ 15% ของประชากรโลกทั้งหมด หรือคนพิการทั่วโลกจะมีอยู่ราว ๆ 1,000 ล้านคน⁷ ในขณะที่เมื่อ ปี ค.ศ. 2020 ทาง UNWOMEN ประมาณการจำนวนเด็กหญิงและสตรีพิการทั่วโลก มีจำนวนมากถึง 700 ล้านคน เมื่อเทียบกับคนพิการชายที่มีอยู่ราว ๆ 300 ล้านคน⁸ หากเรานำประชากรโลกที่เป็นเพศหญิงมารวมกัน จะพบว่าเป็นสตรีพิการมากถึงร้อยละ 19.2 ในขณะที่หากนำประชากรโลกที่เป็นเพศชายมารวมกัน จะพบชายพิการเพียงร้อยละ 12 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีรายได้ค่อนข้างต่ำถึงปานกลางจะมีความโน้มเอียงที่จะพบสตรีพิการมากถึง 3 ใน 4 ของจำนวนคนพิการทั้งประเทศ และจากจำนวนดังกล่าว ร้อยละ 65-70 มักจะอาศัยอยู่ในชุมชนชนบท หรือพื้นที่ห่างไกล⁹

⁴ Orto leva, S and Lewis, H. 2012. Forgotten Sisters - A Report on Violence Against Women with Disabilities: An Overview of its Nature, Scope, Causes and Consequences.

⁵ UN General Assembly (2012). Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences (A/67/227)

⁶ World Bank (2012). Women with disability, <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXT>

⁷ Global Report on Disabilities, WHO and World Bank, 2011

⁸ Annual full-day discussion on the Human Rights of Women, UN high commissioner for Human Rights, July 2020

⁹ World Bank (2012). Women with disability. <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXT>

UNESCAP ยังได้เสนอข้อมูลไว้ว่า จำนวนเด็กหญิงและสตรีพิการที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก มีถึง 350 ล้านคน ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศดังกล่าว¹⁰ สอดคล้องกับการรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี พ.ศ. 2560 ที่พบว่ามีจำนวนสตรีพิการมีมากกว่า จำนวนพิการชาย กล่าวคือ ผู้หญิงทั้งประเทศจะมีเพศหญิงที่พิการอยู่ร้อยละ 5.7 และเพศชายที่พิการร้อยละ 5.2 ของประชากรชายทั้งประเทศ¹¹

ในขณะที่ปี พ.ศ. 2564 กรมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้สรุปจำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการไว้อยู่ที่ 2,095,205 คน คิดเป็นร้อยละ 3.17 ของประชากรทั้งประเทศ ในจำนวนดังกล่าวเป็นเพศหญิง 1,000,995 คน คิดเป็นร้อยละ 47.78 ของจำนวนคนพิการ

จะเห็นได้ว่า จากข้อมูลที่น่าเสนอไปข้างต้นจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ จำนวนสตรีพิการมีมากกว่าจำนวนชายพิการ แม้จะมีข้อมูลที่แตกต่างไปคือตัวเลขของผู้ทำบัตรคนพิการในไทยที่มีจำนวนสตรีพิการน้อยกว่า แต่ไม่ได้แตกต่างกันจนมีนัยสำคัญเชิงสถิติ

อย่างไรก็ตาม มีข้อมูลเชิงสถิติพบว่า สตรีพิการจะประสบกับปัญหาต่าง ๆ เนื่องจากเหตุแห่งความพิการมากกว่าชายพิการ ตัวอย่างเช่น การประกอบอาชีพหรือการมีงานทำหรือการเข้าถึงระบบการศึกษา ดังจะเห็นได้จากจำนวนคนพิการในไทยที่อยู่ในวัยทำงาน อายุระหว่าง 15-59 ปี ที่แจ้งว่ามีอาชีพเป็น เพศชาย 228,658 คน แต่เป็นเพศหญิงเพียง 165,817 คน ซึ่งมีจำนวนต่างกันถึง 62,841 คน และสตรีพิการยังมีปัญหาในการเข้าไม่ถึงระบบการศึกษาเท่ากับเพศชายที่มีส่วนต่างอยู่ถึง 111,228 คน จากจำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาในประเทศไทยทั้งสิ้น สอดคล้องกับข้อมูลที่น่าเสนอในงานเก็บข้อมูลโดย Leonard Cheshire Disability พบว่าการจ้างงานในสตรีพิการมีเปอร์เซ็นต์ที่ต่ำกว่าชายพิการ นั่นคือ 20 เปอร์เซ็นต์ ต่อ 53 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ¹²

จึงอาจกล่าวได้ว่า สตรีพิการในไทยอาจต้องตกอยู่ในภาวะยากจนกว่าคนพิการชายและอยู่ในสภาพที่พึ่งพิงมากกว่า

¹⁰ <https://www.unescap.org>

¹¹ข่าวประชาสัมพันธ์สำนักงานสถิติแห่งชาติ, พฤศจิกายน 2561 : <https://www.unescap.org>

¹² (LCD, LCD Leonard Cheshire Disability: 2014) “Realizing the Rights of Women and Girls with Disabilities.” Policy Briefing, March. <http://www.leonardcheshire.org>

2. Legal Framework

2.1 กรอบ กติกา ระหว่างประเทศ

สนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนมีลักษณะเป็นสนธิสัญญาพหุภาคี กล่าวคือ เป็นสนธิสัญญาที่มีรัฐมากกว่าสองรัฐขึ้นไปเข้าเป็นภาคีสถิติสัญญา ซึ่งกระบวนการในการทำสนธิสัญญามีหลายขั้นตอน นับตั้งแต่การเจรจา การให้ความยินยอมของรัฐเพื่อผูกพันตามสนธิสัญญาโดยการลงนาม การให้สัตยาบัน การภาคยานุวัติ และบางรัฐอาจตั้งข้อสงวน หรือตีความสนธิสัญญา และเมื่อปฏิบัติตามขั้นตอนในการทำสัญญาครบถ้วนแล้ว ภาคีก็มีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญาต่อไป การเข้าเป็นภาคีของสนธิสัญญาก่อให้เกิดพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามให้สอดคล้องกับสนธิสัญญา มิฉะนั้นอาจต้องรับผิดชอบในทางระหว่างประเทศ ดังนั้น เมื่อประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสถิติสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของสนธิสัญญาดังกล่าว ซึ่งประเทศไทยได้ร่วมลงนามมาแล้วรวม 7 ฉบับ¹³

และสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้จะนำมาเป็นแนวทางอยู่ 3 ฉบับ นั่นคือ “อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของชนพิการ (CRPD)”, “อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)” และ “อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)”

- **อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ**

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (UNCRPD) ซึ่งถือได้ว่าเป็นแม่บทของกฎหมายสิทธิคนพิการฉบับแรกของโลกและประเทศไทยได้ร่วมเป็นภาคีเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 โดยที่อนุสัญญาฉบับนี้ เป็นมาตรฐานสากลที่ให้หลักประกันกับคนพิการทุกคนว่า คนพิการจะสามารถเข้าถึงสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานได้ พร้อมทั้งมีหลักประกันให้เกิดความเท่าเทียมในสังคม ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อบทที่ 3 และ 5 ของตัวอนุสัญญา (หลักการทั่วไป, ความเท่าเทียมกันและการไม่เลือกปฏิบัติ)¹⁴

ยิ่งไปกว่านั้น กรอบของอนุสัญญาฉบับนี้ตระหนักว่า สตรีและเด็กพิการ จะเผชิญกับความเสี่ยงมากกว่า เนื่องจากความอ่อนไหวในการถูกเลือกปฏิบัติ และการถูกละเลยเพิกเฉย ตามที่ได้ระบุไว้ในข้อบทที่ 6 ที่กล่าวถึงสตรีโดยตรง และในข้อบทที่ 7 ที่ว่าด้วยเรื่องของเด็กพิการ

อนุสัญญาฉบับดังกล่าวนี้ยังให้ความสำคัญกับกระบวนการยุติธรรม กล่าวคือ การที่คนพิการทุกคนจะต้องถูกยอมรับอย่างเท่าเทียมกันเบื้องต้นกฎหมายดังที่เขียนไว้ในข้อบทที่ 12 (การยอมรับอย่างเท่าเทียมกันเบื้องต้นกฎหมาย) และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในข้อบทที่ 13

¹³ <https://www.nhrc.or.th> > International

¹⁴ the Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), 2006.

รวมทั้งการสนับสนุนให้รัฐภาคีมีมาตรการเพื่อการปกป้องคุ้มครองคนพิการจากการถูกทรมาน การกระทำที่โหดร้ายหรือการถูกข่มขู่ย่ำยีศักดิ์ศรีดังในข้อบทที่ 15 (เสรีภาพจากการถูกทรมาน หรือการลงโทษหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี)

นอกจากนั้น การที่มีความทับซ้อนของการเลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุแห่งความพิการและเหตุแห่งเพศ อาจนำไปสู่ความยากจนที่มากกว่า ข้อจำกัดในการเข้าถึงระบบการปกป้องคุ้มครอง และความเสี่ยงที่จะประสบกับความรุนแรงและการเอารัดเอาเปรียบที่มากกว่า ดังนั้น เรื่องของความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรีพิการ จำเป็นจะต้องมีกฎหมายและนโยบายที่เฉพาะเจาะจงลงไป (ข้อบทที่ 16 เสรีภาพจากการถูกแสวงประโยชน์ การใช้ความรุนแรง และการล่วงละเมิด) เพื่อเป็นหลักประกันว่า เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดต่อสตรีพิการนั้น จะถูกสอบสวนสืบสวนและฟ้องร้องที่เหมาะสมต่อไป

อนุสัญญาฉบับนี้ ยังให้ความสำคัญกับการเข้าถึง การบริการสาธารณสุข ที่มีความเข้าใจเรื่องเพศ และส่งเสริมอนามัยเจริญพันธุ์ ที่มีคุณภาพให้กับคนพิการ (ข้อบทที่ 25 สุขภาพ)

- **อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)**

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติกับอนุสัญญาฉบับนี้เมื่อปี พ.ศ. 2528 วัตถุประสงค์หลักของอนุสัญญาฉบับนี้ คือ การจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ รวมทั้งการประกันว่าสตรีและบุรุษมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติและดูแลจากรัฐอย่างเสมอภาคกัน จึงถือเป็นหลักในการส่งเสริมความเสมอภาคของสตรีที่ต้องจัดให้โดยรัฐ¹⁵

- ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการปักกิ่งเพื่อความก้าวหน้าของสตรี

ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการปักกิ่งเพื่อความก้าวหน้าของสตรีสะท้อนถึงความตั้งใจมั่นของประชาคมโลกต่อเป้าหมายความเสมอภาค การพัฒนา และสันติภาพ สำหรับสตรีทุกคน ทุกหนแห่งแผนปฏิบัติการปักกิ่งระบุประเด็นที่น่าห่วงใยเป็นพิเศษด้วยกัน 12 ประเด็น อันเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย และการเสริมพลังให้สตรี ได้แก่ ความยากจน การศึกษาและฝึกรบม สุขภาพ ความรุนแรง ความขัดแย้งที่มี การใช้อาวุธ เศรษฐกิจ อำนาจและการตัดสินใจ กลไกทางสถาบันสิทธิมนุษยชน สื่อมวลชน สิ่งแวดล้อม และเด็กผู้หญิง

¹⁵ <https://humanrights.mfa.go.th> > CED

แผนปฏิบัติการนี้ จัดเป็นวาระที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงและเน้นการลงมือทำอย่างจริงจัง โดยได้กำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ต่างๆ และชี้ชัดถึงปฏิบัติการที่จะเป็นภาระรับผิดชอบของภาครัฐ องค์กรเอกชน ประชาคมนานาชาติ และภาคเอกชนเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและสิ่งกีดขวางทั้งหลายที่กีดกันความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย¹⁶

- **อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)**

ตามอนุสัญญานี้ “เด็ก” คือบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี (เว้นแต่กฎหมายของประเทศจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น) และเป็นผู้ที่ต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิด้านต่างๆ ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งประเทศไทยลงนามภาคยานุวัติรับรอง เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 นั้นหมายความว่า รัฐบาลมีพันธะผูกพันที่จะดำเนินการให้เด็กๆ ทุกคนในประเทศไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม ให้ได้รับสิทธิเท่าเทียมกันตามอนุสัญญานี้ รวมทั้งรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติด้วย

สาระสำคัญของอนุสัญญานี้มีหลักการคือไม่เลือกปฏิบัติ และต้องถือประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นที่ตั้ง และประกอบไปด้วยเรื่องสิทธิของเด็ก 4 ด้าน¹⁷ ได้แก่

- สิทธิที่จะมีชีวิตรอด
- สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง
- สิทธิในการพัฒนา
- สิทธิในการมีส่วนร่วม

คณะกรรมการสิทธิเด็กตระหนักดีว่า เด็กที่มีความพิการอาจจะถูกระงับการกระทำรุนแรงในรูปแบบที่เฉพาะหรือต่างจากเด็กที่ไม่พิการ ตัวอย่างเช่น การบังคับทำหมัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กหญิง หรือการใช้กระแสไฟฟ้ากระตุ้น บำบัด เพื่อควบคุมเด็กที่มีพฤติกรรมผิดปกติ

¹⁶ <http://library.nhrc.or.th> > ULIB > Dublin

¹⁷ เรียบเรียงจาก หนังสืออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จัดทำโดยกรมกิจการเด็ก และเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และเว็บไซต์สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ : <https://bangkok.ohchr.org>

- **เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals, SDG)**

เป้าหมายแห่งความยั่งยืน โดยสหประชาชาติพยายามสร้างการพัฒนาโดยมีเป้าหมายให้เกิดความยั่งยืนและเท่าเทียมภายในปี ค.ศ. 2030 และหนึ่งในเป้าหมายก็คือการสร้าง ความเท่าเทียมระหว่างเพศและส่งเสริมศักยภาพให้กับสตรีและเด็กหญิง (เป้าหมายที่ 5) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเป้าหมายที่ 5.2 ที่มุ่งเน้นในการจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อสตรีและเด็ก¹⁸

2.2 กรอบกฎหมายในประเทศไทย

- **พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550**

เป็นพระราชบัญญัติที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในประเทศไทยและพยายามที่จะสร้างความเท่าเทียม ขจัด การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความพิการทั้งปวงอย่างที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “ส่งเสริม” ใน มาตรา 4 วรรค 2 นอกจากนี้พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังให้หลักประกันกับคนพิการไทยถึงสิทธิที่พึงจะได้รับ เช่น สิทธิในการเข้าถึงระบบบริการการฟื้นฟูทางการแพทย์ สิทธิทางการศึกษา สิทธิในการร้องขอ ทุนความตลอดจนการเข้าถึงการบริการล่ามภาษามือ และอื่น ๆ ตามที่ได้ให้ไว้ในมาตรา 20

- **พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558**

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ถูกบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. 2558 และถือได้ว่าเป็นพระราชบัญญัติที่ให้ความสำคัญกับการสร้างและส่งเสริมพร้อมทั้งการจัดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศทั้งปวง ซึ่งถือได้ว่าเป็นพระราชบัญญัติที่ส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างชาย หญิงและกลุ่มความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQ)¹⁹ ไว้ อีกด้วย อาจถือได้ว่าการจัดความรุนแรงที่มีต่อสตรีเป็นหนึ่งในกระบวนการสร้างความเท่าเทียมระหว่างเพศอีก ประการหนึ่งที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้วางแนวทางไว้²⁰

¹⁸ ข้อที่ 5.2 จัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงทั้งในที่สาธารณะและที่รโหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์ การกระทำทางเพศ และการแสวงประโยชน์ในรูปแบบอื่น
ที่มา : <https://thailand.un.org/sedges>

¹⁹ อุดมการณ์ของผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQ) ซึ่งประกอบด้วย หญิงรักหญิง (Lesbian) ชายรักชาย (Gay) บุคคลรักสองเพศ (Bisexual) บุคคลข้ามเพศ (Transgender) บุคคลสองเพศ (Intersex) และผู้ไม่ยืนยันเพศ (Queer), โครงการวิจัยนาร่อง: การศึกษาเพศวิถี อุดมการณ์ทางเพศสถานะ การแสดงออกและลักษณะทางเพศในสื่อ, มหาวิทยาลัยบูรพา, มิถุนายน 2560

²⁰ ที่มา : <http://www.ratchakitcha.soc.go.th> > PDF > 2558

- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550²¹

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ปกป้องคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และยังให้โอกาสให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญา รวมไปถึงการพยายามที่จะรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ ยิ่งไปกว่านั้นแล้วเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมทั้งสิ้น

พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ได้เสนอมาตรการในการปกป้องคุ้มครองสตรีและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวไว้คร่าวๆ ดังนี้

การกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว เป็นความผิดทางอาญาต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และเป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบเลือนความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น หากเป็นการกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 294 ด้วย ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้

- เมื่อมีการแจ้งเหตุความรุนแรงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมีการร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งภาพ รื่องราว หรือข้อมูลใด ๆ อันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำหรือผู้ถูกระทำ หากผู้ใดฝ่าฝืน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อ บรรเทาทุกข์หรือออกคำสั่งใด ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมก็ได้ ผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ
- กำหนดมาตรการในการปฏิบัติงาน ได้แก่ มาตรการแจ้งเหตุความรุนแรงในครอบครัว มาตรการในการ คุ้มครองชั่วคราว มาตรการในการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความถอนคำร้องทุกข์ หรือ การถอนฟ้อง

²¹ <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%A4101/%A4101-20-2550-a0001.pdf>

- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฉบับนี้เป็นหลักประกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อเด็ก (มาตรา 22) ซึ่งหมายรวมถึงเด็กพิการด้วยตามคำนิยามของ “เด็ก” ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ (มาตรา 4) นอกจากนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฉบับนี้ยังห้ามมิให้ผู้ปกครอง เพิกเฉย ละทิ้ง ละเลย ไม่เลี้ยงดูเอาใจใส่ ต่อเด็ก (มาตรา 25) รวมไปถึงห้ามมิให้ผู้ใดก็ตามกระทำการทารุณต่อทั้งร่างกายและจิตใจ ละเลย เพิกเฉย หรือแสวงประโยชน์ใด ๆ จากเด็ก (มาตรา 26, 27) ²²

- พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553²³

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีบทบัญญัติ ที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในด้านการคุ้มครองสิทธิ สวัสดิภาพ และวิธีปฏิบัติ ต่อเด็กเยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว รวมถึงกระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อให้เกิดความยุติธรรมกับผู้ถูกกระทำ โดยเฉพาะในหมวดที่ 15 การพิจารณาคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ มาตรา 172 ได้กล่าวถึงสิทธิของผู้ถูกกระทำในการร้องขอให้ศาลเยาวชนและครอบครัว แยกคำสั่ง หรือกำหนดมาตรการเพื่อบรรเทาทุกข์และคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว แม้ว่าผู้ถูกกระทำไม่อยู่ในสภาพหรือวิสัยในการร้องขอได้ และในมาตรา 173 ถึงมาตรา 179 ยังกล่าวถึงการให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพแก่ผู้ถูกกระทำ อาทิ การเข้ารับการศึกษา แนะนำหรือสถานพยาบาลให้การช่วยเหลือทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงระหว่างมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพ ศาลยังกำหนดให้ฝ่ายที่ต้องจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูหรือกำหนดเงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ต่อผู้ถูกกระทำ

²² <https://dep.go.th/uploads/Downloads/pdf>

²³ <https://jvnc.coj.go.th/th/file/get/file/20180925610f5b4373766892f08af1757788fadf220707.pdf>

ส่วนที่ 2 วิธีการและผล

1. ขั้นตอนและวิธีการ

1.1 วิธีการคัดเลือก

ใช้วิธีการที่เรียกว่า non-probability technique ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น และใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบผสมระหว่างแบบเจาะจง (purposive sampling) และแบบลูกโซ่หรือแบบสโนว์บอล (Snowball sampling)

1.2 วิธีการเก็บข้อมูล

ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบผสม กล่าวคือ การสัมภาษณ์เชิงลึกตัวต่อตัวทั้งต่อหน้าและแบบออนไลน์ ผ่านล่ามภาษามือหรือตัวแทนและเป็นกลุ่ม

- สัมภาษณ์ตัวต่อตัว (Direct Interview) โดยผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ผู้ถูกกระทำด้วยตนเอง โดยการไปพบเจอตัวของผู้ถูกกระทำ และได้รับการยินยอมด้วยการลงชื่อในใบ Consent Form

- สัมภาษณ์ผ่านตัวแทน (Indirect Interview) กรณีนี้จะใช้สัมภาษณ์จากผู้ปกครอง ผู้ดูแลหรือผู้ใกล้ชิด เนื่องจากความพิการที่ผู้ถูกกระทำมีอาการสื่อสารได้ด้วยตัวเอง เช่น ในกรณีของผู้พิการทางสติปัญญา “น้องสื่อสารไม่ได้เลยคะ ก็ได้แต่ อ้อ ออ หรือพูดสวัสดี หรือบอกว่าเจ็บ” แม่ของน้องที่มีความพิการซ้อน (พิการทางการเคลื่อนไหวร่วมกับสติปัญญา) กล่าว

- สัมภาษณ์ผ่านล่ามภาษามือ (Sign Language Interpreter) กรณีนี้จะใช้เมื่อสัมภาษณ์กลุ่มผู้ถูกกระทำที่มีความพิการทางการได้ยินและการสื่อสาร “หนูก็แค่เป็นล่ามให้เขาจะฟัง พูดตามในสิ่งที่เขาทำภาษามือมา ซึ่งเราก็เหมือนล่ามภาษาอังกฤษมาไทยอะไรแบบนี้” ล่ามภาษามืออายุ 33 กล่าว

- สัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus group) ผู้วิจัยตระหนักดีถึงความเป็นส่วนตัว (Privacy) และการรักษาเป็นความลับ (Confidentiality) ของเรื่องเล่าในแต่ละเรื่องที่มาจากผู้ถูกกระทำ อย่างไรก็ตาม ในกลุ่มผู้พิการทางการได้ยินและการสื่อสารนั้น กลุ่มนี้มีความสบายใจและอยากเล่าเมื่อได้อยู่รวมตัวกันมากกว่าที่จะให้สัมภาษณ์ตามลำพัง

1.3 เครื่องมือ

ใช้การสัมภาษณ์แบบ semi-structured กล่าวคือ มีแบบสอบถามเป็นแนวทางในการสอบถาม โดยให้คำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิดที่มีลักษณะข้อความของ experiences / behaviors หรือถามเพื่อศึกษาประสบการณ์ของเด็กและสตรีพิการที่เป็นผู้ถูกกระทำ ความรุนแรง ร่วมกับคำถามเชิงความรู้สึก ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะที่อยู่อาศัย จำนวนสมาชิกในครอบครัวหรือในที่อยู่อาศัยเดียวกัน

ส่วนที่ 2 เป็นการเรียนรู้จักกับผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งในแง่มุมมองความพิการและในแง่มุมมองที่เป็นเด็กหรือสตรี ตัวอย่างคำถาม

“ความพิการที่มีอยู่ได้สร้างปัญหาอุปสรรคอย่างไรในชีวิตบ้าง”

“ความเป็นเด็ก / สตรี / อัตลักษณ์ทางเพศที่เลือกนี้ ทำให้พบกับปัญหาอุปสรรคอย่างไรในชีวิตบ้าง”

ส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องความรุนแรงที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ประสบพบเจอ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความรุนแรงที่พบเจอ เช่น

“รู้จักหรือเข้าใจกับคำว่า ความรุนแรงหรือไม่ ต้องการให้ผู้สัมภาษณ์อธิบายเพิ่มเติมให้ฟังหรือไม่”,

“ได้แจ้งความหรือไม่ เพราะเหตุใด”

“เมื่อประสบกับความรุนแรงที่กล่าวมา ได้บอกเล่าให้ใครฟังหรือขอความช่วยเหลือจากใครหรือไม่ และผลของการบอกเล่าหรือขอความช่วยเหลือนั้นเป็นอย่างไร”

1.4 วิธีการวิเคราะห์

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ จึงเลือกรูปแบบและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ narrative analysis ร่วมกับการใช้ descriptive statistics

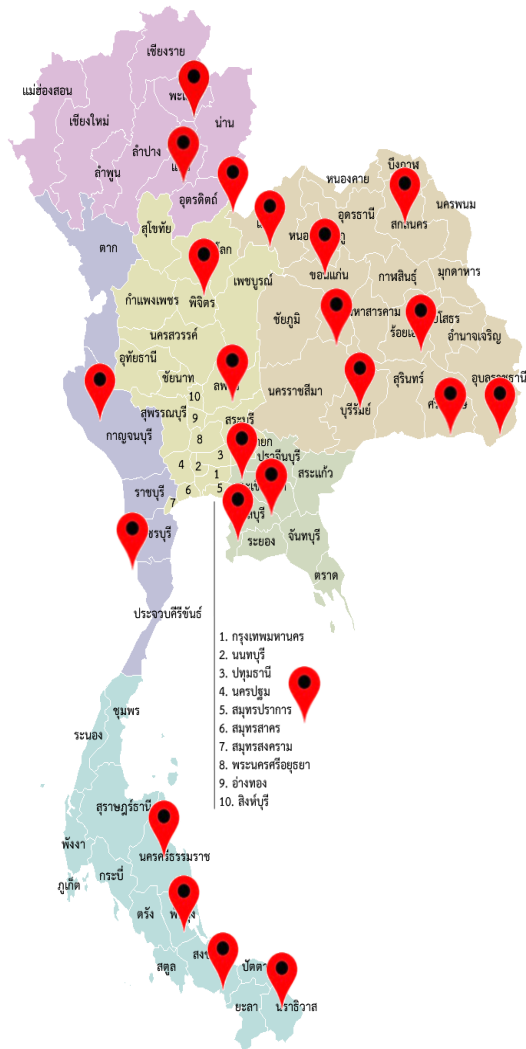
2. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

2.1 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ตุลาคม 2564 ถึง มกราคม 2565

2.2 พื้นที่ในการเก็บข้อมูล

ทีมผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ในการลงเก็บข้อมูลโดยคำนึงถึงการครอบคลุมทั้งประเทศไทยให้มากที่สุด แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดเรื่องเวลาจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะเป็นตัวแทนของแต่ละภูมิภาค โดยคำนึงถึงลักษณะประชากร กล่าวคือ มีตัวแทนของจังหวัดที่เป็นจังหวัดใหญ่ เช่น จังหวัดขอนแก่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชลบุรีในภาคตะวันออก ฯลฯ และจังหวัดที่เล็กกว่าควบคู่กันไปในแต่ละภูมิภาค ทางผู้วิจัยได้เลือก 12 จังหวัด เป็นจังหวัดเริ่มต้นและได้ขยายผลออกมาเป็น 31 จังหวัดทั่วประเทศไทย

ภาคเหนือ: จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่
จังหวัดอุตรดิตถ์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: จังหวัดเลย
จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดสกลนคร
จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดขอนแก่น จังหวัดชัยภูมิ
จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
จังหวัดอุบลราชธานี

ภาคตะวันออก: จังหวัดฉะเชิงเทรา
จังหวัดชลบุรี

ภาคตะวันตก: จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคกลาง: จังหวัดลพบุรี จังหวัดพิจิตร โลก
จังหวัดสุโขทัย จังหวัดนครนายก จังหวัดนนทบุรี
จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนครปฐม จังหวัด
สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร

ภาคใต้: จังหวัดพัทลุง จังหวัดนครศรีธรรมราช
จังหวัดสงขลา จังหวัดนราธิวาส

2.3 กลุ่มเป้าหมาย

เด็กและสตรีพิการที่ประสบกับความรุนแรง 50 กรณี

2.4 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

คนพิการ บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความจำเป็น เป็นพิเศษที่ต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่ง ด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างบุคคลทั่วไป

พิการทางการเห็น คือบุคคลที่มีข้อจำกัดในการใช้ชีวิตประจำวัน มีผลมาจากมีความบกพร่องในการเห็น มี 2 กลุ่มคือ ตาบอด และสายเลือนราง

พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย คือบุคคลที่มีข้อจำกัดในการใช้ชีวิตประจำวัน มีผลมาจากการที่ไม่ได้ยินเสียง หรือในบางคนอาจจะใช้เครื่องช่วยฟัง รวมถึงการสื่อสารโดยใช้ภาษามือ หรือล่ามภาษามือ

พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางกาย คือ บุคคลที่มีข้อจำกัดในการใช้ชีวิตประจำวัน มีผลมาจากมีความบกพร่องหรือการสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหว ได้แก่ มือ เท้า แขน ขา หรือความผิดปกติของศีรษะ ใบหน้า ลำตัวและภาพลักษณ์ภายนอกที่เห็นได้ชัด

พิการทางจิตหรือพฤติกรรม คือ บุคคลที่มีข้อจำกัดในการใช้ชีวิตประจำวัน มีผลมาจาก มีความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของการรับรู้ อารมณ์ หรือความคิด

พิการทางสติปัญญา คือ บุคคลที่มีข้อจำกัดในการใช้ชีวิตประจำวัน มีผลมาจากการมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ หรือมีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป โดยความผิดปกตินั้นแสดงก่อนอายุ 18 ปี

พิการทางการเรียนรู้ คือ บุคคลที่มีข้อจำกัดในการใช้ชีวิตประจำวัน มีผลมาจากมีความบกพร่องทางสมอง ทำให้เกิดความบกพร่องในด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ หรือกระบวนการเรียนรู้พื้นฐานในระดับความสามารถที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ตามช่วงอายุและระดับสติปัญญา

ออทิสติก คือ บุคคลที่มีข้อจำกัดในการใช้ชีวิตประจำวัน มีผลมาจากมีความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษาและการสื่อความหมาย พฤติกรรมและอารมณ์ โดยมีสาเหตุมาจากความผิดปกติด้านสมอง

พิการซ้อน คือ บุคคลที่มีสภาพความพิการตั้งแต่สองอย่างขึ้นไปในบุคคลคนเดียวกัน และสภาพความพิการนี้จะส่งผลให้เกิดการด้อยความสามารถในการดำรงชีวิต

LGBT คือ กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อสื่อถึงเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลได้อย่างเป็นกลาง LGBT มาจากคำว่า Lesbian (หญิงรักหญิง) Gay (ชายรักชาย) Bisexual (บุคคลที่รักได้ทั้งสองเพศ) และ Transgender (คนข้ามเพศ)

2.5 ผลลัพธ์

งานวิจัยชิ้นนี้ได้เก็บข้อมูลกับกลุ่มเด็กพิการ สตรีพิการและผู้ปกครอง รวมกันทั้งสิ้น 51 กรณี จากทั่วประเทศไทย พบว่า ผู้ถูกกระทำเป็นกลุ่มที่มีความพิการทางการเห็น 16 ราย, พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 8 ราย, ทางการเคลื่อนไหว 7 ราย ซึ่งเท่ากับผู้ที่มีความพิการมากกว่า 1 (ซ้ำซ้อน), รองลงมาคือ ผู้ที่มีความพิการทางสติปัญญา ที่มีอยู่ 6 ราย, พิการทางการเรียนรู้ 5 ราย และผู้ที่มีความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมที่มีอยู่ 1 ราย ซึ่งเท่ากับผู้ปกครอง 1 ราย

สอดคล้องกับรายงานของประเทศออสเตรเลียที่พบว่า สตรีที่มีความพิการทางการเห็น การได้ยินและการสื่อสาร รวมถึงมีความพิการซ้อนจะเป็นผู้ถูกกระทำรุนแรงมากที่สุด (Vaughan et al, 2017)

ตารางที่ 1. แสดงถึงประเภทความพิการและอัตลักษณ์ทางเพศของกรณีศึกษาทั้ง 51 กรณี

	เด็กหญิง	เด็กชาย	ผู้หญิง	ทอม	กะเทย
พิการทางการเห็น	2	2	9	2	1
พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	-	-	6	-	2
พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางกาย	-	-	6	-	1
พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม	-	-	1	-	-
พิการทางสติปัญญา	1	-	5	-	-
พิการทางการเรียนรู้	3	-	2	-	-
ออทิสติก	-	-	-	-	-
พิการซ้ำซ้อน	-	-	7	-	-
ผู้ปกครอง	-	-	1	-	-

จากการลงสำรวจพบว่า ผู้ถูกระทำความรุนแรงจาก 51 กรณีศึกษา จัดตามลำดับกลุ่มช่วงอายุจะพบว่า กลุ่มอายุที่มีจำนวนมากที่สุดที่เป็นผู้ถูกระทำคือ อายุระหว่าง 30-39 ปี ที่มีอยู่ 15 ราย ซึ่งเท่ากับช่วงอายุระหว่าง 1-14 ที่ถือเป็นวัยเด็ก รวมกับช่วงอายุ 15-18 ปีที่ถือได้ว่าเป็นกลุ่มเยาวชน นั่นคือ 15 ราย กลุ่มรองลงมาที่มีจำนวนเท่ากันอยู่ที่ 8 ราย คือช่วงระหว่างอายุ 19-29 และ 40-49 ที่รองลงมาคือกลุ่มผู้สูงอายุคืออายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่มีอยู่จำนวน 3 ราย และระหว่างอายุ 50-59 ปี ที่มีอยู่ 2 รายตามลำดับ²⁴

ซึ่งเทียบเคียงได้กับงานวิจัยของ Jones et al., 2012; Hughes et al., 2012 ที่ได้เสนอไว้ว่า “กลุ่มคนพิการที่ต้องเผชิญกับความรุนแรงมากที่สุดคือกลุ่มเด็กและเยาวชน (1-18) และกลุ่มวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 20-40 ปี

3. รูปแบบของการกระทำความรุนแรง

■ การล่วงละเมิดทางเพศ การทำอนาจาร รวมไปถึงจนถึงการบังคับให้ไปเปลือยต่อหน้าผู้อื่น การอมอวัยวะเพศ การร่วมเพศโดยไม่รู้ความหมาย การบังคับขืนใจให้ร่วมเพศกับผู้อื่น การถูกเนื้อต้องตัวโดยไม่ยินยอม กิจกรรมดังกล่าวมักเกิดขึ้นกับกลุ่มเด็กและสตรีพิการบ่อยครั้งกว่าความรุนแรงประเภทอื่น (Rocher Institute, 1993) กล่าวคือ จาก 51 กรณี มีการข่มขืน ล่วงละเมิดถึงร้อยละ 47.37

- “เขาชวนหนูไปที่โรงแรม ตอนแรกคิดว่าจะได้อยู่ด้วยกันแค่สองคน แต่เขาพาคนอื่นมาด้วย แล้วก็บังคับให้เราล้มบนนอน ร่วมเพศกันกับเพื่อน ๆ เขา” สตรีตาบอดวัย 33 ปีกล่าว

- “ตอนแรกเขาก็บอกว่าถ้าช่วยอมให้เขาเขาจะให้ 20 บาท” เด็กชายวัย 14 เล่า

- “ตาไม่เห็นมันออกมาข้างหน้าบ้านเหมือนเคย แล้วไอ้ผู้ชายมันก็ไปไหนไม่รู้ ตาเลยเอะใจ รีบเข้าไปดู เห็นมันนอนแก้มืออยู่กับนางหนู ตาดึงตัวนางหนูออกมา แล้วก็ถาม มันก็ว่า เอากันแล้วครั้งหนึ่ง ตาก็โกรธโมโห เรียกให้ยายมาพานางหนูไปใส่เสื้อผ้า แล้วก็ไล่ไอ้หลานเขยคนนั้นไป” คุณตาของสตรีพิการทางสติปัญญาวัย 25 ปี ที่ถูกล่วงละเมิดโดยน้ำเขยเล่า

²⁴ อาชญากรรมตาม พระราชบัญญัติ คำนวณนามหญิง พ.ศ. 2551 (มาตรา 4 หญิงซึ่งมีอายุ 15 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป และยังไม่ได้จดทะเบียนสมรส ให้ใช้คำนวณนามว่า “นางสาว”), พระราชบัญญัติ ศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 4 “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าอายุที่กำหนดไว้ตามมาตรา 73 แห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่ยังไม่เกิน 15 ปี บริบูรณ์ “เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกิน 15 ปี บริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์) และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก 2546 มาตรา 4 “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส)

- “ตอนที่เรียนอยู่ชั้น ม.3 ที่โรงเรียนโสตศึกษาแห่งหนึ่ง คาวเคยถูกครูที่สอนในโรงเรียนข่มขืน วันก่อนปิดภาคเรียนเทอมสุดท้าย ทางโรงเรียน ได้มีการจัดงานเลี้ยงอำลาให้กับนักเรียนที่โรงเรียน พongan เลี้ยงเล็ก ทุกคนก็แยกย้ายกลับไปที่พัก อาบน้ำนอนกัน แต่ครูผู้ชายคนนี้ได้ขอให้คาวช่วยเก็บของไปที่ห้องพักครู และครูได้เข้ามาถอด มาหอมแก้ม ลวนลามคาว และข่มขืนคาวในห้องพักครู ครูก็ใช้ภาษามือว่าห้ามเอาไปบอกใคร ถ้าบอก...ไม่ว่าคาวจะไปเรียนที่โรงเรียนโสตศึกษาแห่งไหนในประเทศไทย ครูจะไปบอกทุกไม่ให้รับคาวเข้าเรียน” สตรีหูหนวกอายุ 42 เล่าผ่านล่ามภาษามือ

GoC, 1993 ได้เสนอเพิ่มเติมว่า “ความรุนแรงทางเพศ” สำหรับคนพิการนั้นควรรวมถึงการขาดข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับเพศศึกษา การบังคับไม่ให้มีครอบครัวหรือแม่แต่การบังคับทำหมันก็ตาม และโดยส่วนใหญ่ มักจะเกิดขึ้นกับคนพิการทางสติปัญญาและการเรียนรู้ (Mohapatra and Mohanty, 2004)

ซึ่งทางทีมผู้วิจัยได้ค้นพบกรณีตัวอย่างดังกล่าวอยู่ 1 กรณี

- “แม่ก็ไม่มีการศึกษา และบ้านเราก็ตายากจน ก็ต้องป้องกันตัวเองไปก่อน อย่างน้อยก็ไม่ให้เกิดการท้องนะคะ” ผู้ปกครองของสตรีพิการทางสติปัญญาวัย 36 กล่าว

รูปภาพที่ 1 แสดงถึงความรุนแรงทางเพศที่เกิดกับเด็กและสตรีพิการ ที่ได้จากการเก็บข้อมูล

▪ ความรุนแรงที่มีต่อร่างกาย คือการทำให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเกิดความเจ็บปวดทางร่างกาย เกิดการบาดเจ็บ หรือมีการฆาตกรรมเกิดขึ้น โดยอาจรวมไปถึงการไม่ดูแลเอาใจใส่ทางร่างกาย เช่น การไม่จัดอาหารที่เหมาะสม ไม่จัดให้ได้รับการรักษาพยาบาลที่เหมาะสม ฯลฯ (Ozemala et al, 2019)

จากการสำรวจพบว่า เด็กและสตรีพิการถูกทำร้ายร่างกายร้อยละ 17.11 และมีบางกรณีที่เกิดการทำร้ายร่างกายโดยไม่อาจจะระบุลงไปได้อย่างชัดเจนว่าเป็นการทำร้ายร่างกายด้วยเหตุแห่งเพศ หรือเหตุแห่งความพิการ

กล่าวคือ การถูกพ่อแม่ คู่ครองหรือคนใกล้ชิด ทบตีมักจะเกิดขึ้นกับกรณีตัวอย่างที่มีอัตลักษณ์ทางเพศเป็น
กระเทย

- “โดนพ่อแม่ตี ทำร้ายร่างกาย โดนพี่หยิกบ้าง จับเข่าขังไว้ในบ้านไม่ให้ไปเล่นกับเด็กคนอื่น ๆ
พ่อจะตีเขาทุกครั้งที่เกี่ยวข้องเสียงดัง “ก็เพราะเราไม่ได้ยินเราเลยเกี่ยวข้องกับเสียงดัง...ก็มาตีๆ ตีแบบไม่ยั้ง” กระเทยหู
หนวกอายุ 36 ปี เล่าผ่านล่ามภาษามือ

- “รู้สึกตัวเองเป็นผู้หญิงมาตั้งแต่เด็กๆ ชอบใส่กระโปรง ชอบขโมยลิปสติกเพื่อนบ้านมาทา
ปาก พ่อเห็นก็จะเข้ามาตี เข้ามาเตะ และแอบเห็นว่าพ่อแม่ทะเลาะกันทุกครั้งเวลาที่พ่อจับได้ว่าแอบเอากระโปรง
มาใส่ ไม่เข้าใจหรอก แต่ดูจากท่าทางที่พ่อแม่แสดงออก และพ่อก็ตัดสินใจให้มาเรียนที่โรงเรียน โสดๆ” กระ
เทยหูหนวกอายุ 45 ปี เล่าผ่านล่ามภาษามือ

นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังพบอีกว่าในบางกรณีแฟนหรือสามีก็จะเป็นผู้กระทำ

- “เงินที่เราหามาได้เขาก็จะชู่เอาไปจนหมด พ่อไม่ให้ก็ทุบตี ทำร้ายเรา วันไหนไม่สบายก็บังคับ
ให้ออกไปทำงาน เพราะเขาอยากได้เงินมา บางทีหนัก ๆ เข้าก็ชู่ฆ่าเราอะไรแบบนี้” สตรีตาบอดอายุ 37 ปี กล่าว

- “เขาก็แสดงออกว่าเขารักเรา ช่วงหลังๆ เขาก็เอาเงินเราไปเรื่อย ๆ เริ่มนอกใจเรา เริ่มมีคนใหม่
เริ่มทุบตีเรา ค่าเราพอดึ่มเหล่าหนักๆ ก็เอาขวดที่แตกได้แทงเรา หว่าเราเป็นกระเทย เราก็หนี แต่สุดท้ายเราก็
ยอมมาตลอด” กระเทยตาบอดอายุ 36 เล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิด

- “แฟนผมอยู่เฉย ๆ ที่ห้อง ผมก็ว่าผมเป็นคนชวนเขามา ก็ต้องหาเลี้ยงเขาให้ดี”
“ถ้าไม่ได้เงินมาซื้อในสิ่งที่เขาต้องการเขาก็จะตีผม ทุบหลังผม หยิกผม” ทอมพิการทางการเห็น อายุ 45 ปี

มีข้อเสนอว่า “การละเลย ทอดทิ้ง เช่น การไม่จัดหาเสื้อผ้า อาหาร หรือการรักษาพยาบาลที่เหมาะสม
ให้กับคนพิการก็ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของความรุนแรงทางร่างกาย” (Williams, 1993) ตามข้อเสนอดังกล่าว
งานวิจัยชิ้นนี้ได้ค้นพบสถานการณ์เช่นกัน

- “เขาก็เอาผมมาทิ้งไว้ที่โรงเรียนนี้ตั้งแต่ผม 4 ขวบ แล้วผมก็ไม่เคยเจอเขาอีกเลย”
ทอมพิการทางการเห็นอายุ 18 ปีกล่าว

■ ความรุนแรงที่มีต่อสภาพจิตใจและอารมณ์ คือการปราศจากความรัก ความเมตตา รวมไปถึงจนถึงการข่มขู่ คำทอ ตะโกนคำ เหยาะเหย้า ถากถาง อันส่งผลไปยังความมั่นใจในตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้ถูกรกระทำ (Westcott, 1993) ซึ่งการทำร้ายจิตใจนี้มักจะเกิดร่วมกับความรุนแรงในลักษณะอื่น ๆ เช่น ความรุนแรงต่อร่างกาย แม้ว่าการรุนแรงในลักษณะนี้อาจเกิดขึ้นเดี่ยว ๆ ได้แต่ก็มักเป็นรากฐานที่นำไปสู่ความรุนแรงรูปแบบอื่นอีก (Sobsey, 1994)

- “พ่อเขาก็มีเมียน้อยไป แม่ก็ไปทำงานที่ญี่ปุ่นตั้งแต่เด็ก ๆ พี่น้องก็รู้ว่าสาวยตาเราเริ่มเสื่อมลงเรื่อย ๆ แต่ไม่มีใครสนใจ แล้วพอจะทำอะไรเขาก็จะบอกแต่ว่า แกตาบอด แกไม่เห็น แกทำไม่ได้หรอก” “พอหนูสาวยตาเสื่อมจริง ๆ หนูก็ไม่กล้าไปไหน เพราะไม่มีใครบอกว่าต้องทำแบบไหน ทุกคนคอยบอกแต่ว่าหนูโง่ หนูแย่ หนูตาบอด” สตรีพิการทางเห็นอายุ 37 ปีเล่า

- “แม่แต่จะออกไปนอกบ้านยังไม่กล้าเพราะรู้อยู่แล้วว่าตัวเองทำไม่ได้ เลยขังตัวเองอยู่ในบ้านมา 5 ปี แล้ว ก็อยากได้อะไรก็ให้น้องซื้อส่งมาให้” สตรีคนเดิมกล่าว

■ การถูกเอารัดเอาเปรียบทางการเงิน รวมถึงการปฏิเสธไม่ให้เข้าถึงเงิน แล่งทุน หรือการควบคุมการใช้จ่าย เงินทอง หรือการนำเอาเงินทุนของผู้อื่นไปใช้ในเหตุอันไม่สมควร (Olsvik, 2006) จากทั้ง 51 กรณีตัวอย่างที่ได้เก็บข้อมูลนั้นพบว่า คนพิการร้อยละ 8 ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบ และถูกควบคุมการใช้จ่าย

- “ก็จะได้เงินจากที่บ้านเดือนละ 5,000 บาท สำหรับจ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเน็ตของบ้านพ่อหลังนี้ แล้วก็กินอีก แต่ไม่ได้ออกไปไหนก็เลยขังพอให้อยู่ บวกกับเงินอีก 800 บาทที่ได้จากเบี้ยคนพิการ” สตรีพิการทางเห็นอายุ 37 ปีกล่าว

- “คุณแม่ก็รู้ว่าคุณแม่ไม่ได้ดูแลน้องเท่าที่ควร แต่จะทำยังไงได้ แม่ไม่มีงานทำ พ่อของน้องเขาจ่ายให้แม่เป็นเดือน ๆ ไปแลกกับหน้าที่ดูแลลูก 3 คน” ผู้ปกครองของเด็กหญิงพิการทางสติปัญญา กล่าว “คุณแม่จบปริญญาโทเคมีค่ะ แต่รู้สึกตัวเองแก่เกินไปจะไปทำงานทำเพราะตั้งแต่แต่งงานก็ต้องดูแลลูกให้เต็มเวลา ไม่ดูแลลูกชายก็ไม่ได้เพราะพ่อเขาต้องการให้ดูแลลูกชายเยอะ ๆ ก็ด้วยความเป็นครอบครัวคนจีนนะคะ แม่เลยต้องพึ่งพาเขา” ผู้ปกครองกล่าวต่อ

- “ก็อยากหนี แต่ตอนนี้เรามีเงินไม่พอ เรามีแค่เงินเดือนจากการจ้างมาตรา 35 อยู่แค่ 9 พันกว่าบาท และก็ต้องเก็บไว้ให้ลูกเรียน ถ้าลูกเรียนจบแล้วจะไปแน่ ๆ” สตรีพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย วัย 53 กล่าว

- “ตั้งแต่ไม่ได้ทำงาน ก็กลับมาอยู่กับแม่ที่บ้าน ทุกวันนี้รายได้ก็มาจากเงินคนพิการนั้นแหละ เดือนละ 800 แม่ก็ให้อาทิตย์ละ 200บาท ก็เลยไม่ค่อยได้ออกไปไหน อยู่แต่บ้าน ค่ารถเดี๋ยวนี้ก็แพงมาก” กะเทย ทุพพลภาพวัย 45 ปี บอกผ่านล่ามภาษามือ

4. ลักษณะของสถานที่เกิดเหตุความรุนแรง แบ่งได้ดังนี้

4.3 บ้านที่อาศัยอยู่กับครอบครัว (พ่อ แม่ พี่ น้อง หรือคู่ครอง) มีจำนวนทั้งสิ้น 27 กรณี

- “มันทำที่บ้านหลังนี้แหละ วันนั้นไปงานศพสามี เลยทิ้งให้อีพี่น้องนอนอยู่บ้าน เพื่อนสนิทฉัน กับลูกชายเขาก็มาช่วยงานนะ ทุกคนก็ยุ่งๆกับงานศพ ผ่านไป 5 เดือน ก็เห็นว่าทำไมท้องลูกมันดูใหญ่ๆ เลยพาไปตรวจ หมอบอกลูกท้อง ฉันร้องไห้ และคิดว่าไผ่เป็นคนเซ่คือน้อง พอตีเพื่อสนิทกับลูกก็มาเยี่ยมฉันอีก ลูกสาวพอเจอหน้าร้องกรี๊ดๆ ใส่ลูกชายเพื่อน ฉันก็เลยถาม มันก็ยอมรับสารภาพว่าทำลูกสาววันที่พ่อพี่น้องตายนั้นแหละ” ผู้ปกครองของคนพิการซ้ำซ้อน อายุ 31 กล่าว

- “พ่อแม่หนูไม่สนใจหนูเลย ไม่เคยมาดูแล มายุ่ง ขนาดน้องสาวกับพี่สาว พอรู้ว่าหนูตาบอด ก็ทิ้งให้ หนูอยู่บ้านคนเดียว หนูอยู่ในบ้านหลังนี้ 5 ปี ไม่เคยออกไปไหนเลย ไกลสุดก็ประตูรั้วบ้านนี้แหละค่ะ เพราะคนที่บ้านเอาถุงแฉไป ล้อครัวบ้านไว้ด้วย...หิวก็ใช้การโทรสั่งให้อาหารมาส่งที่บ้าน” คำบอกเล่าของสตรีพิการทางการเห็น อายุ 37

- “ครั้งแรกที่ลูกสาวถูกข่มขืนจากพ่อเลี้ยงของมัน พ่อของไอ้ลูกชาย ก็ตอนที่ฉันออกไปทำงาน รับจ้างข้างนอก กลับมาลูกสาวมีเลือดออกเต็มผ้าถุงเลย ฉันตกใจมาก เลยพาไปหาหมอ พอครั้งที่ 2 น้ำขี้มั้นไหลออกให้ฉัน ไปล้างหน้าให้ที่บ้านหน่อย แล้วมันก็บอกว่าเดี๋ยวมาเอาอบที่อยู่บ้านให้ สุดท้ายมันก็ทำกับลูกสาวฉันอีกรอบ ที่บ้านหลังนี้แหละ” แม่ของสตรีพิการซ้ำซ้อน อายุ 36 ปี เล่า

4.4 ที่อยู่อาศัยที่อยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ (อาศัยร่วมกับญาติอื่น ๆ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย) มีจำนวนทั้งสิ้น 9 กรณี แต่ 1 ในจำนวนดังกล่าวรวมกันเป็นห้องโถงเดียว

- “ที่บ้านอยู่กันเยอะ มีปู่ ย่า พ่อ แม่ อาเขย อา ลูกพี่ลูกน้อง เวลากลับบ้านช่วงปิดเทอม ชอบเรียกให้เราไปทாயา เราได้ยินเสียงล้อรถประตู่ แล้วก็ให้รามานวดให้ บอกว่าปวดเมื่อย แล้วก็จับนมเรา แล้วก็เอามือมาใส่ตัวเรา ก็ทำแบบนี้กับเราทุกคน” สตรีตาบอดเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตน

- “ชีวิตตอนเด็กอยู่กับตา ยาย เพราะแม่ทิ้งไปทำงานที่อื่น แล้วไม่กลับมาเลย อยู่กับตา ตาก็ไม่ให้ไปไหนให้อยู่แต่ในบ้าน ยายไปตลาดก็ไม่ได้ไป ชังเราให้อยู่แต่ในบ้าน เราก็บอกใครก็ไม่มีความรู้เรื่อง เพราะเราพูดไม่ได้ ไม่ได้ยิน จนอายุ 15 ตัดสินใจหนีออกจากบ้านมา อยากใช้ชีวิตเอง” สตรีหูหนวก อายุ 38 ปี เล่าผ่านล่ามภาษามือ

- “เราเป็นลูกเมียอายุนะ อาศัยอยู่บ้านเมียใหญ่ แม่ใหญ่มีลูกชายฝาแฝด แม่เราก็ถูกแม่ใหญ่ด่าว่าตลอด แม่ร้องไห้เกือบทุกวัน ก็เคยถามทำไมต้องทน แม่ก็บอกว่าให้เราเรียนจบก่อน จะออกจากบ้านหลังนี้ แต่แม่ก็เราก็ดูหนีออกมาก่อนนะ เพราะเราถูกพี่ชายฝาแฝดข่มขืน แต่แค่คนเดียว แม่ไปบอกพ่อกับแม่ใหญ่ แต่พ่อก็บอกว่าช่างมันเถอะ อย่าเอาเรื่องกันเลย แม่โกรธมาก เลยพาเราหนีออกมา” สตรีตาบอด อายุ 27 ปี กล่าว

4.5 สถานสงเคราะห์ โรงเรียน เรือนจำหรือที่ทำงาน มีจำนวน 6 กรณี และ 1 ในนั้นเป็นสำนักปฏิบัติธรรม

- “แม่ซี้ก็ถูกพวกวัยรุ่นเข้ามา มันเข้ามาตอนดึกมา มากัน 3 คน แล้วมันก็เข้ามาทำแม่ แม่ขอร้องพวกมัน พวกมันก็ไม่สนใจ แม่ก็ร้องนะ แต่ไม่มีคนได้ยิน เพราะสำนักปฏิบัติธรรมมันตั้งห่างๆกัน เสียใจมากที่มีเรื่องเกิดตอนนี้” แม่ซี้เล่า

- “หนูถูกเพื่อนที่โรงเรียนล้อเลียนว่าเป็นกะเทย แล้วชอบมาจับของหนู มาลวนลามหนู แต่หนูไม่ชอบ กลัวด้วย ตอนที่เรียนที่นั่น แล้วหนูก็ถูกแม่บ้านด่า รังเกียจหนูเวลาที่หนูเดินผ่าน ทำสายตาและพูดเสียดสี ว่าอีตุ้ดพิการแล้วมึงยังเป็นตุ้ดอีก หนูไม่อยากเรียนเลยบอกแม่ขอกลับมาอยู่บ้านค่ะ” กะเทยพิการทางการเคลื่อนไหว อายุ 21 ปี กล่าว

- “ตอนฉันเข้าเรียนที่โรงเรียน ตอนนั้นอายุ 11 เรียนได้ประมาณเกือบปี ก็ถูกเพื่อนข่มขืนที่โรงเรียน ฉันบอกน้ำ น้ำก็เลยพาย้ายไปโรงเรียนใหม่ เข้ามาเรียนได้เทอมหนึ่ง ก็ถูกเพื่อนที่โรงเรียนข่มขืนอีก ตอนนั้นแย่มาก อยากฆ่าตัวตาย” สตรีพิการทางการได้ยื่น อายุ 46ปีแล้ว ผ่านล่ามภาษามือ

- “ฉันถูกจับข้อหาฆ่าคนโดยเจตนา โทษจำคุก 20 ปี พอเข้าไปในคุก ถูกพวกสาวหล่อรุมข่มขืน โดยใช้อุปกรณ์ต่างๆ ข่มขืนเกือบทุกวัน ทั้งตอนอาบน้ำ ตอนนอน ตอนทำกิจกรรมที่ผู้คุมไม่เห็น ไม่สามารถสื่อสารให้ผู้คุมเข้าใจถึงเหตุการณ์ที่ถูกกระทำได้ คิดฆ่าตัวตายหลายครั้ง แต่ทุกครั้งจะนึกถึง “หน้าลูก” สตรีพิการทางการได้ยื่น อายุ 46ปีแล้วถึงอีกเหตุการณ์ที่ตนเองถูกกระทำ ผ่านล่ามภาษามือ

4.6 ที่สาธารณะ เช่น ถนน บนรถรับส่งนักเรียน รวมแล้ว 4 กรณี

- “ลูกสาวเล่าให้ฟังว่าถูกลุงผู้ใหญ่ ลวนลามน่อง ตอนไปส่งที่โรงเรียน เป็นจยย.จอดข้างทางที่เปลี่ยวๆ บ่มีคน แล้วก็กอดจูบลูกเขา จับหน้าอก และใช้นิ้วจิ้มอวัยวะเพศลูกเราด้วยหนา” แม่ของเด็กพิการทางสติปัญญาเล่า

- “พี่ลกรดเมล์ผัดป้าย ลงก่อนป้ายหนึ่ง มีคนเข้ามาถามว่าไปไหน เราก็บอก เขาก็อาสาพาไปส่ง เขาพาเดินไปเรื่อย ๆ เราก็สงสัยทำไมเสียงรดมันค่อยๆ ห่างออกไป เขาพาเราไปที่ตึกร้างแห่งหนึ่ง เราก็ไม่รู้ว่าที่ไหน เขาก็พยายามลวนลามเรา พยายามถอดเสื้อผ้าเรา เราก็ตื่น ก็ร้อง มีจิงหวะหนึ่งเราก็ถีบเขา แล้ววิ่งออกมา ไม่รู้ทิศทางหรือก วิ่งด้วย ร้องด้วย จนอะไรต่างๆ เราไม่สน จนมีผู้หญิงมาจับเราไว้แล้วถามเราว่า “คุณๆ เกิดอะไรขึ้นคะ” เราก็ปล่อยโฮเลย” สตรีพิการทางการเห็นแล้ว

4.7 ห้องเช่า เช่น หอพัก อพาร์ทเมนท์ ห้องพักคนงาน

- “อยู่กินกับสามีตาดิ มาหลายปี เขาไม่ทำงานนอนอยู่บ้านเฉยๆ ส่วนเราก็ออกไปขาย ล็อตเตอร์รี่แล้วก็ร้องเพลงตามตลาดนัด กลับมาถึงบ้านสามีก็จะมาขอเงิน ไปกินเหล้า เราก็ให้นะ เพราะถ้าไม่ให้เราก็ถูกทุบตี แล้วก็ขู่ฆ่าเรา ถ้าเราไม่ให้” สตรีพิการทางการเห็นแล้ว

- “ได้งานทำเป็นเด็กเสิร์ฟที่ร้านอาหารแห่งหนึ่ง คืนหนึ่งถูกเพื่อนร่วมงานผู้หญิงมอมยา ที่เป็นยาเสียวสาว แล้วให้ผู้ชาย 7 คนรุมโทรมเรา เราก็ขจัดเงินไม่ได้ มันจะเบลอๆ งงๆ เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้ฉันต้องซึ่งก็ไม่รู้ว่าใครเป็นพ่อ เกรียคมา” สตรีพิการทางการได้ยื่น อายุ 46ปีแล้วถึงอีกเหตุการณ์ที่ตนเองถูกกระทำผ่านล่ามภาษามือ

5. สถานะภาพของผู้ก่อเหตุความรุนแรง

จากการเก็บข้อมูลครั้งนี้พบว่า ผู้กระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรีพิการมักจะเป็นผู้ใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ พี่น้องหรือญาติใกล้ชิด (ลุง อา ตา ปู่) มีจำนวนถึง 37 กรณี และ 1 ในจำนวนดังกล่าวมีกรณีรวมโทรมร่วมด้วย รวมไปถึงผู้กระทำความรุนแรงที่เป็นคู่ครอง/สามี/แฟน ที่มีจำนวน 8 กรณี ซึ่ง 2 ในนั้นยังพาเพื่อนมารุมโทรม

ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ Unwoman ว่า ผู้กระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรีพิการมักจะเป็นผู้ใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ คู่ครอง ญาติพี่น้อง เป็นต้น²⁵

นอกจากญาติที่ใกล้ชิดหรือคู่ครองของเด็กและสตรีพิการแล้วนั้น ผู้กระทำความรุนแรงยังเป็นผู้ที่ผู้ถูกระทำความรุนแรงไว้ใจ เช่น เพื่อนหรือเพื่อนร่วมงานที่มีจำนวน 4 ราย และเป็นครู 2 ราย

ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับที่มีรายงานในทวีปยุโรปว่า “สตรีและเด็กพิการที่ต้องอยู่ในสถานสงเคราะห์จะเสี่ยงกับความรุนแรงที่มาจากเพื่อน ครู หรือผู้ดูแล” ด้วยเหตุที่คนเหล่านี้ไม่สามารถหลบหนีได้²⁶

นอกจากนั้นแล้ว ยังมีกลุ่มผู้กระทำเป็นกลุ่มคนที่ผู้ถูกระทำไม่รู้จักกักคั่น เช่น คนงานก่อสร้าง ลูกค้าคนในหมู่บ้าน หรือแม้แต่ผู้มีอำนาจในชุมชนที่มี 16 กรณี

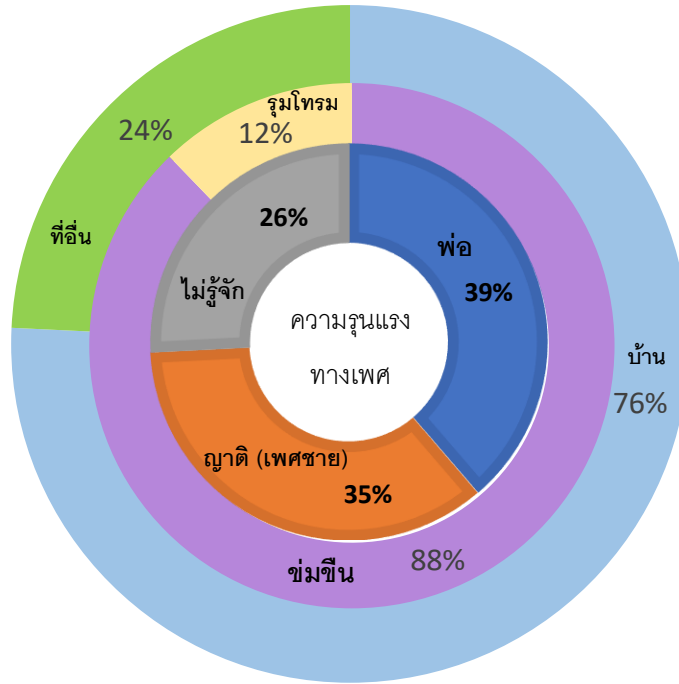
- “คนที่ทำลูกสาว ตอนนั้นเขาเป็นผู้ใหญ่บ้าน ใครๆก็รู้จัก ที่บ้านก็รู้จัก น้องเองก็คุ้นเคยกันดี ไม่น่าเชื่อว่าเป็นจะเอ็ดคะลูกเขา แต่ว่าตอนนี้เป็นสมัครนายก อบต. แล้วได้รับเลือกด้วยหนา เขาเครียดเลย” แม่ของเด็กพิการทางสติปัญญาเล่า

- “เราจะไปอบรม TTRS แต่จำวันผิเคเลยเดินทางมาก่อน เพื่อนสนิทก็ไม่อยู่ เลยให้ประธานหุหนวกรับ แล้วเขาพาฉันไปรีสอร์ทแห่งหนึ่ง บอกว่าจะแวะอาบน้ำก่อน เพราะร้อน แล้วก็บังคับฉันใจฉัน” สตรีพิการทางการได้ยื่น อายุ 46ปีเล่าผ่านล่ามภาษามือ

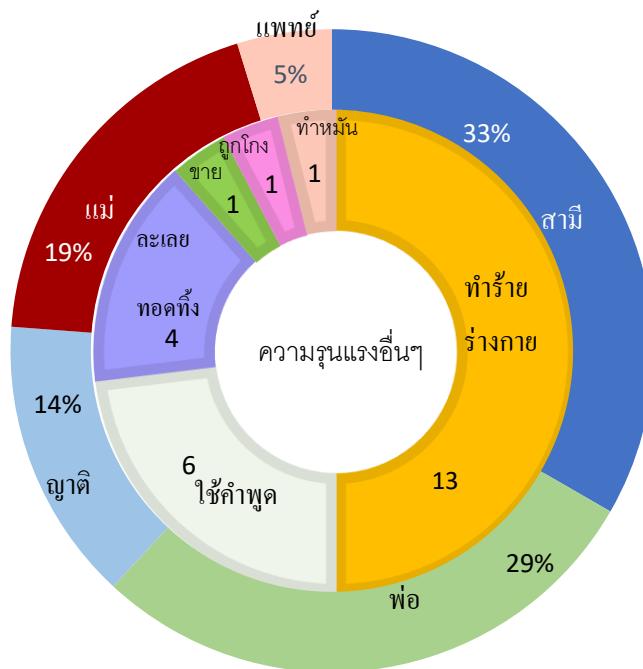
- “ลูกค้านัดเราให้ไปนวดให้ที่บ้าน ซึ่งเขาอยู่กับเมีย 2 คน เมียเขาออกไปข้างนอก นวดไป นวดมาเขาก็ข่มขืนเรา และขังเราไว้ในห้อง เราร้องให้ แต่ไม่มีใครช่วยเราได้ จนเมียเขามา เราบอกเมียเขา เมียเขาก็เงิบ แล้วไล่เราออกจากบ้าน เราต้องเดินออกมาจากบ้านเขา จนถึงปากซอยคนเดียว” สตรีพิการทางการเห็นเล่า

²⁵ UN General Assembly (2012). Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes, and consequences (A/67/227)

²⁶ OHCHR Europe regional Office, “Forgotten Europeans, forgotten rights, the human rights of persons placed in institution”, 2010

รูปภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ของผู้กระทำ รูปแบบการใช้ความรุนแรง และสถานที่กระทำ ในความรุนแรงที่เกี่ยวกับเพศ

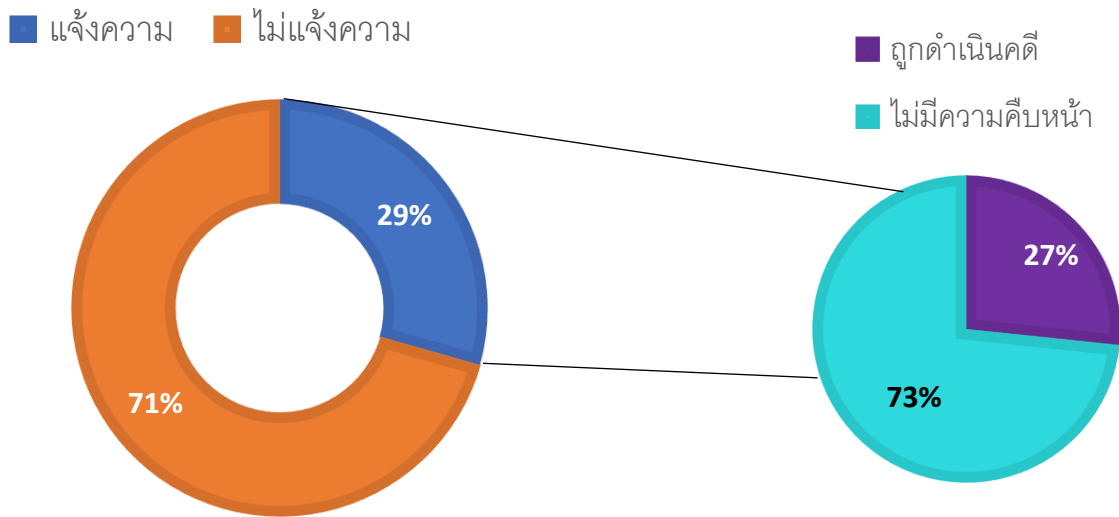

รูปภาพที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ของผู้กระทำและรูปแบบการใช้ความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรีพิการ

6. การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

สืบเนื่องจาก อุปสรรคทั้ง 4 ด้านที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมมีความยากลำบาก จะเห็นได้ว่า จาก 51 ราย ได้มีการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเพียงแค่ 15 ราย และดำเนินคดีสำเร็จเพียง 4 ราย เหลืออีก 11 รายที่ คดีไม่คืบหน้า และ 5 ราย จากกลุ่มดังกล่าวเป็นสตรีพิการทางการเห็นและสตรีพิการทางการได้ยินและสื่อความหมาย ที่ไม่สามารถอธิบายรูปพรรณสัณฐานของผู้กระทำ และสถานที่เกิดเหตุ ด้วยวิธีการดั้งเดิม กล่าวคือ การพูดจาด้วยเสียง อธิบายรูปพรรณสัณฐานจากสิ่งที่เห็นด้วยตาได้ แม้ว่าทางภาครัฐจะจัดให้มีล่ามภาษามือแบบ online ล่ามภาษามือที่สามารถร้องขอได้ ก็ยังมีจำนวนล่ามภาษามือที่ไม่เพียงพอ และไม่ทันท่วงทีต่อความจำเป็นในการใช้บริการของผู้พิการทางการได้ยิน และสื่อความหมาย

ส่วน อีก 36 ราย ที่ไม่แจ้งความหรือไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม 2 ใน 3 ของจำนวนดังกล่าวเป็นเด็กและสตรี พิการทางการเห็น พิการทางการได้ยินและการสื่อสาร รวมถึงพิการซ้อน จากกลุ่มดังกล่าว พบว่ามีถึง 20 ราย ที่ไม่ไปแจ้งความ เนื่องจาก “ถูกเพิกเฉย” จากคนในครอบครัวที่เป็นเพศหญิงด้วยกัน เช่น แม่ ป้า น้า พี่สาว ด้วยทัศนคติความเชื่อและค่านิยม ทางสังคมแบบชายเป็นใหญ่

รูปภาพที่ 4 แสดงถึงการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของเด็กและสตรีพิการ

ส่วนที่ 3 กรณีศึกษาเชิงลึก

การศึกษาที่จะยกตัวอย่างต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความรุนแรงที่เด็กและสตรีพิการพบเจอ ที่สอดคล้องกับอุปสรรค 4 ด้าน รวมไปถึงความยากลำบากในการเข้าสู่กระบวนการช่วยเหลือทางด้านร่างกาย การช่วยเหลือในกระบวนการยุติธรรม และการช่วยเหลือทางด้านจิตใจ

กรณีที่ 1 เรื่องเล่าของ “พราว” เด็กสาวที่ถูกพ่อแท้ๆข่มขืน

“พราว” (นามสมมติ) อายุ 15 ปี มีความพิการทางสติปัญญา ปัจจุบันอาศัยอยู่กับพ่อแท้ๆ ที่จังหวัดหนองบัวลำภู พิมกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในหมู่บ้าน (รายละเอียด ณ วันสัมภาษณ์)

“พราว” มีบัตรประจำตัวประชาชน และบัตรคนพิการ แต่ไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการอื่นๆที่ภาครัฐให้การช่วยเหลือประชาชน เช่น บัตรพลังประชารัฐ / โครงการคนละครึ่ง และโครงการเราชนะ เนื่องจาก พราวใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ที่บ้านและโรงเรียน แม่ของพราวและน้องชาย อายุ 13 ปี ได้หนีออกจากบ้านไป ทิ้งให้พราวอยู่กับพ่อลำพัง 2 คน พราวเป็นเด็กร่าเริง ยิ้มง่าย ไม่ชอบเล่นกับเพื่อนวัยเดียวกัน แต่จะชอบเล่นกับรุ่นน้องในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่า พราวสามารถสื่อสารด้วยคำง่ายๆ สั้นๆ เช่น “เจ็บ” “ชอบ” “กินข้าว” “ครู” และสามารถเข้าใจความหมายของผู้พูดได้ แต่ต้องเป็นประโยคง่ายๆ อาทิ “กินข้าวหรือยัง” “ชอบตุ๊กตาตัวไหน” รวมถึงรู้ว่าอวัยวะต่างๆบนร่างกายเรียกว่าอะไรและอยู่ตำแหน่งไหนบ้าง

เปิดเผยเหตุการณ์

ช่วงเดือนกันยายน 2564 อาสาสมัครหมู่บ้าน ได้ร้องเรียนมายังนายกสมาคมสตรีพิการ จังหวัดหนองบัวลำภู ว่าได้ยินเสียงเด็กหญิงร้องเสียงดัง และพูดคำว่า “เจ็บๆ” ซ้ำๆกัน เกือบทุกคืน ซึ่งรู้ได้ว่าเสียงนี้เกิดจากบ้านของ “พราว” ซึ่งเป็นเด็กพิการทางสติปัญญา เดิมครอบครัวนี้อาศัยอยู่ด้วยกัน 4 คน คือ พ่อ แม่ พราว และน้องชาย แต่เมื่อ 2 เดือนก่อนแม่และลูกชายได้ถูกพ่อไล่ออกจากบ้านไป ซึ่งแม่จะพาลูกทั้ง 2 คน ไปด้วย แต่พ่อบังคับให้ พราวอยู่บ้าน พ่อของพราว ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และชอบดื่มเหล้าทุกวัน บางวันที่ดื่มเหล้าก็มักจะพาเพื่อนผู้ชายมากินเหล้าที่บ้านของตนด้วย

บ้านของพราวเป็นลักษณะบ้านที่มีเพียงโครงสร้าง หลังคาและฝาผนัง ไม่มีประตู ใช้ผ้ากั้นหน้าประตูเดินเข้าไปข้างในเป็นพื้นที่โล่ง ซึ่งใช้เป็นที่นอนและกินข้าว ภายในมีฟูกสำหรับนอน และโซฟาขาว 1 ตัว ตั้งแต่แม่ของพราวออกจากบ้านไป เพื่อนบ้านและอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ที่อยู่ละแวกนั้น มักจะได้ยินเสียงพราวร้องว่า “เจ็บๆ” เกือบทุกคืน และมักจะเป็นคืนที่พ่อของพราวเมา หรือมีการกินเหล้ากับเพื่อนในบ้านของตน

ผู้นำสตรีพิการลงพื้นที่ประเมินสถานการณ์

เมื่อทางคุณเสาวลักษณ์ ทองก๊วย ได้ข้อมูลเรื่องของพราว จึงได้ทำการประสานไปยังมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม สมาคมคนพิการจังหวัดหนองบัวลำภู และพัฒนาสังคมจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อร่วมกันค้นหาข้อเท็จจริง ช่วงเช้าก่อนลงพื้นที่ได้หารือกับพัฒนาสังคมจังหวัด, ผอ.ศูนย์บริการคนพิการ เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการคนพิการ นิติกร เพื่อวางแผนแนวทางในการลงพื้นที่ จึงตกลงกันว่าจะใช้วิธีเหมือนการลงเยี่ยมบ้านคนพิการ โดยมีของใช้จำเป็น อาทิ ข้าวสาร อาหารแห้ง ผงซักฟอก ฝ้ายอนามัย หน้ากากอนามัย ขนมอบริเวณบ้านคนพิการ โดยการลงพื้นที่ครั้งนี้ จะพูดคุยกับพราว (ผู้เสียหาย) ผู้นำสตรีพิการจังหวัด อาสาสมัครในหมู่บ้าน เพื่อนบ้าน ครู เพื่อให้ได้ข้อมูลครบรอบด้าน

ครูช่วยหาความจริง

จากการได้สัมภาษณ์ครู ครูประจำชั้นของพราว และครูประจำชั้นเด็กเล็ก ซึ่งมักจะให้พราวมาช่วยดูแลเด็กเล็กเสมอ ได้เล่าให้ฟังว่า หลังจากที่อาสาสมัครหมู่บ้าน ได้ยินเสียงร้องของพราวเกือบทุกคน จึงได้มาปรึกษาคูทั้ง 2 คน ครูทั้ง 2 คนนี้ เป็นคนที่พราวไว้ใจและมักจะคุยด้วยครูจะใช้คำสรรพนามแทนตัวพราวว่า “หล้า”²⁷ เมื่อครูทราบเรื่องจึงได้เริ่มสังเกตพฤติกรรมของพราวและพ่อ ประกอบกับ ช่วง 1 เดือนมานี้ (ก่อนสัมภาษณ์) ครูประจำชั้นได้สังเกตว่า พราวมีร่างกายที่ดูเปล่งปลั่ง ผิวดูใสขึ้น จึงเกิดความกังวลว่าพราวจะตั้งท้องหรือไม่ เลยช่วยกันคิดวิธีในการสื่อสารกับพราวเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง ครูได้ใช้วิธีในการพูดคุยกับพราวผ่านการถามเรื่องอวัยวะต่างๆของร่างกาย โดยการชี้บนตัวตุ๊กตา เพื่อจะให้มั่นใจว่าพราวมีความรู้เรื่องอวัยวะต่างๆของมนุษย์ เริ่มจากการถามว่า “รู้ไหม ตรงไหนคือตา ตรงไหนเรียกว่าจมูก” ซึ่งพราวสามารถตอบได้ถูกต้องทุกตำแหน่ง

จนกระทั่งเริ่มถามว่า “หล้า หมอหนึ่งของผู้สาวอื่นว่าจ้งได้” (หนู ตรงนี้ของผู้หญิงเรียกว่าอะไร) พร้อมชี้ไปที่บริเวณเป้าของตุ๊กตา ซึ่งพราวได้แสดงท่าทางเงินอาย และยิ้ม พร้อมตอบว่า “อึปี้”²⁸ ครูถามต่อว่า “แล้วของผู้บ่าวหละ เอ็นอึหยัง” (แล้วผู้ชายหละเรียกว่าอะไร) พราวก็ตอบว่า “ห้า” ครูถามต่อว่า “เคยเห็นบ?” (เคยเห็นไหม?) พราวตอบว่า “เคย” ครูถามว่า “เคยเห็นของใไหน?” (เคยเห็นของใคร) พราวก็ตอบว่า “ของอึพ่อ” (ของพ่อ) “อึพ่อเคยเอามาใส่ตรงนี้” (พ่อเคยเอามาใส่ตรงนี้) พร้อมทั้งชี้ที่บริเวณอวัยวะเพศของตน แล้วพราวก็เล่าต่อว่า “เจ็บ” ครูถามต่อว่า “พ่อเฮ็ดหมองได้” (พ่อทำบริเวณไหน)

²⁷ หล้า (หล้า) ว.สุดท้าย,ทีหลัง, เป็นคำเรียกชื่อผู้อ่อนกว่าด้วยความรักความเอ็นดู (พจนานุกรมภาคอีสาน-ภาคกลาง ฉบับปณิธาน สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (ติสุสมหาเถระ), พิมพ์ครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2515

²⁸ อึปี้ (ปึปี้) น.อวัยวะลับของผู้หญิง (พจนานุกรมภาคอีสาน-ภาคกลาง ฉบับปณิธาน สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (ติสุสมหาเถระ), พิมพ์ครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2515

พรานตอบ “บ่อนนอน น่องหนี มาหม่องนั่ง” (ตรงที่นอนและได้เดินหนีมาตรงโซฟา) ครูถามต่อว่า “พ่อเฮ็ดอีก บ่?” (พ่อทำอีกหรือ) พรานตอบ “เฮ็ดอีก...เจ็บ” (ทำอีก...เจ็บ) จากการพูดคุยครั้งนี้ ครูได้หารือกันว่า จะขอตรวจ การตั้งครรภ์ให้พราน เลยถามพรานว่า เวลาเป็นประจำเดือน ซื่อฝ้ออนามัยอย่างไร ซึ่งพรานได้ตอบว่า “พ่อเป็นคน ซื่อให้” และได้ถามพรานว่า เดือนนี้มีประจำเดือนมาหรือยัง พรานตอบว่า “ยัง” จึงทำให้ครูกังวล และวางแผนว่า จะตรวจการตั้งครรภ์ตามที่ได้ออกกับทีมวิจัยในเบื้องต้น

ประชุมทีมสหวิชาชีพให้การช่วยเหลือ

จากข้อมูลที่ได้ในการสัมภาษณ์ พูดคุยกับพราน (ผู้เสียหาย) ผู้นำสตรีพิการจังหวัด อาสาสมัครใน หมู่บ้าน เพื่อนบ้าน ครู และการลงพื้นที่เพื่อคลุกคลีกับบ้านของพราน จึงทำให้ทีมตัดสินใจจัดประชุมกับ สหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดในวันถัดมาทันที ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย พัฒนาสังคมจังหวัด หนองบัวลำภู, เจ้าหน้าที่ตำรวจ, อัยการจังหวัด, นายกษมาคมคนพิการจังหวัด, กอ.รมน.จังหวัด, เจ้าหน้าที่ศูนย์ OSCC (ศูนย์พึ่งได้), นักสังคมสงเคราะห์ นิตกร, มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม, ครู, ญาติฝ่ายแม่ของ พราน, ผู้นำชุมชน, อาสาสมัครหมู่บ้าน และพราน

ญาติฝ่ายแม่ (น้ำสาว) ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า พ่อของพรานเป็นคนอารมณ์รุนแรง เคยมาตามหาแม่ พราน และลูกชายที่บ้าน โดยใช้การตะโกน คุกกระชากเพื่อให้แม่ของพรานกลับบ้าน ซึ่งมีเหตุการณ์หนึ่งที่พ่อของ พรานมาตามหาเมียและลูกที่บ้านน้ำสาว พอลูกชายได้ยินเสียงพ่อก็ได้กระโดดออกทางหน้าต่างชั้น 2 แล้ววิ่งเข้าไปในสวนยาง หลบอยู่จนกระทั่งพ่อกลับถึงยอมออกมาจากที่ซ่อน พฤติกรรมของพ่อพราน ทำให้น้ำและญาติ คนอื่นๆกังวลถึงความไม่ปลอดภัยหากต้องรับพรานมาดูแล เพื่อไม่ให้พรานโดนข่มขืนอีก

ผลจากการหารือ ในเบื้องต้นทางศูนย์พึ่งได้จะพาพรานไปตรวจร่างกาย หากพบร่องรอยการถูกข่มขืน ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะออกหมายจับ แต่ต้องใช้เวลาในการรับรองประมาณ 30 วัน ระหว่างการรอผล จะส่งพราน ไปอยู่กับญาติฝั่งแม่ที่จังหวัดสกลนคร เพื่อให้อยู่ห่างจากพ่อ

ระหว่างเดินทางไปตรวจร่างกาย ครูก็ได้ถามพรานผ่านตุ๊กตาว่า เมื่อคืนถูกพ่อกระทำอีกหรือไม่ ซึ่ง คำตอบของพรานคือ ถูกข่มขืนอีกแต่เมื่อคืนถูกข่มขืนทางทวารหนัก เพราะพรานได้ขึ้นไปที่ก้นของตุ๊กตา จึงทำให้ ครูตกใจกับคำตอบ และกังวลเรื่องความปลอดภัยของตนเองและพราน

กรณีที่ 2 เรื่องเล่าของ “ไก่อ” สตรีหูหนวกที่ถูกกระทำซ้ำๆ

“ไก่อ” (นามสมมติ) อายุ 46 ปี มีความพิการทางการได้ยินตั้งแต่กำเนิด ปัจจุบันอาศัยอยู่กับลูกสาว ที่จังหวัดพิษณุโลก ไก่อเป็นผู้หญิงที่หน้าตาจิ้มลิ้ม เป็นกันเอง แต่ดวงตาแฝงไปด้วยความเศร้าและวิตกกังวล เธอมีพี่น้องทั้งหมด 9 คน ไก่อเป็นลูกคนที่ 8 และเป็นคนพิการคนเดียวในครอบครัว

“ไก่อ” มีบัตรประจำตัวประชาชน และบัตรคนพิการ ปัจจุบันไก่อเป็นลูกจ้างประจำที่ร้านกาแฟแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก ไก่อได้รับมอบหมายให้ทำความสะอาด กวาดใบไม้ เก็บขยะ ไก่อเป็นคนขยันทำงาน ไก่อชอบตื่นเช้าและขับรถจักรยานยนต์ไปทำงานทุกวัน และไม่เคยไปทำงานสาย เป็นที่รักของนายจ้างและเพื่อนร่วมงาน ไก่อมีความสุขมากที่ได้ทำงานที่นี่ ได้อยู่กับลูกสาว

เปิดเผยเหตุการณ์

ทั้งช่วงชีวิตของไก่อ เจอความรุนแรงในรูปแบบต่างๆถึง 7 ครั้ง โดยเริ่มถูกกระทำรุนแรงครั้งแรกตอนอายุ 5 ขวบ ไก่อถูกพี่ชายข่มขืน และยังถูกกลุ่มเพื่อนพี่ชายรุมโทรม หลังถูกกระทำเธอร้องไห้และมีเลือดไหลออกจากอวัยวะเพศของเธอ เธอได้รับการรักษาตัวที่โรงพยาบาล พ่อแม่รู้ว่าถูกพี่ชายข่มขืน แต่ก็ไม่มีใครแจ้งความจับพี่ชายและเพื่อน

ไก่อได้เข้าเรียนหนังสือที่โรงเรียนโสตศึกษา ในจังหวัดแห่งหนึ่งทางภาคเหนือ พออายุได้ 11 ปี ตอนนั้นไก่อเรียนอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไก่อก็ถูกเพื่อนนักเรียนชายที่โรงเรียนดังกล่าวข่มขืนในห้องน้ำชาย หลังจากเหตุการณ์ครั้งนี้ ไก่อได้คุยกับอาสาสมัครหญิง ขอให้ช่วยเหลือเธอ อาจึงได้ทำเรื่องลาออกจากโรงเรียนแห่งนี้ และหาสถานที่เรียนใหม่ให้

ไก่อได้เปลี่ยนที่เรียนจากโรงเรียนโสตศึกษาในภาคเหนือ มาเรียนที่โรงเรียนโสตศึกษาที่ภาคอีสาน ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำ พอเข้ามาเรียนที่นี่ ไก่อก็ถูกเพื่อนนักเรียนชายข่มขืน โดยถูกข่มขืนร่วม 1 ปี ไก่อต้องอดทนกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง ตลอดระยะเวลา 1 ปีที่ถูกกระทำ ไก่อมีแต่ความทุกข์ทรมาน ไม่มีสมาธิในการเรียน ผลการเรียนตกต่ำ ส่งผลให้ไก่อต้องเรียนซ้ำชั้น จึงทำให้ไก่อตัดสินใจที่จะไม่เรียนต่ออีกแล้ว อยากจะหนีไปจากตรงนี้ จนกระทั่งมีครูผู้ชายที่สอนศิลปะ ซึ่งเป็นวิชาที่เธอชอบและทำคะแนนได้ดี ได้อุปการะไก่อไปอยู่กับครอบครัวของครู ซึ่งครอบครัวของครูมี ครูผู้หญิงที่สอนอยู่ที่เดียวกัน และมีลูกๆอีก 3 คน ไก่อได้ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงลูกๆของครู ช่วยทำงานบ้านให้ครู เพื่อเป็นการตอบแทนที่ครูให้การช่วยเหลือ

ไก่อ้ายมาอยู่บ้านครูได้ไม่ถึงปี ก็ถูกครูผู้ชายพาไปข่มขืนที่โรงแรม่านรูด ครูใช้กำลังทำร้ายร่างกายเธอ และข่มขืนไม่ให้เธอบอกกับครูผู้หญิง และไก่อก็ถูกครูผู้ชายข่มขืนที่บ้านอีกหลายครั้ง จนภรรยาของครูรู้เรื่อง ไก่อแต่บอกกับไก่อว่าให้ออดทน จนกว่าจะเรียนจบ ม.3 ระหว่างนี้ครูผู้หญิงก็ได้ซื้อยาคุมกำเนิดมาให้ไก่อ และให้เงินเธอใช้เป็นประจำ ไก่อถูกครูข่มขืนตั้งแต่อายุ 13 ปี จนถึง อายุ 18 ปี เป็นระยะ 5 ปี ที่ไก่อต้องทนและต้องสนองคณหาของครู ไก่อร้องไห้ทุกคืน ชีวิตไม่มีความสุขเลย ไก่อคิดฆ่าตัวตายหลายครั้ง แต่ครูผู้หญิงก็เข้ามาช่วยให้เธอผ่านตรงนั้นมาได้ รวมทั้งเธอก็อยากเรียนให้จบ ม.3 ด้วย พอเธอเรียนจบครูผู้หญิงได้ช่วยพาเธอหนีออกมา และมาส่งไก่อที่บขส. เพื่อให้เดินทางกลับบ้านตัวเองที่ จ.พิษณุโลก จากเหตุการณ์ที่ไก่อถูกรุละเมิดทางเพศตลอด 5 ปีมานี้ ไก่อต้องเก็บเรื่องนี้ไว้คนเดียว ไม่กล้าบอกครอบครัวหรือเพื่อนเลย พอกลับมาอยู่บ้าน ไก่อก็ถูกรบกวนจกครอบครัวใช้ชีวิต ไม่ให้ออกไปไหน ให้อยู่แต่ในบ้าน คนที่บ้านก็ไม่เข้าใจภาษามือของไก่อ ทำให้ไก่อลำบากมากในการที่จะสื่อสารกับคนในครอบครัว เกิดความอึดอัน จนในที่สุดไก่อได้ตัดสินใจหนีออกจากบ้าน มาหางานทำ

ไก่อเดินทางมาแสวงโชคที่ จ.กำแพงเพชร และได้เป็นพนักงานเสิร์ฟในสถานบันเทิงแห่งหนึ่ง ไก่อทำงานที่สถานประกอบการแห่งนี้ 4 ปี ตั้งแต่ อายุ 19 ปี ด้วยความที่ไก่อเป็นคนขยัน ประกอบกับหน้าตาน่ารัก จึงทำให้พนักงานผู้หญิงคนหนึ่งไม่พอใจ จนกระทั่ง อายุ 22 ปี ไก่อก็ถูกเพื่อนร่วมงานผู้หญิงให้กินยา ที่เรียกกันว่า “ยาเสียดสาว”²⁹ และให้คนงานผู้ชายอีก 7 คนรุมโทรมเธอ จากเหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้ไก่อตั้งท้อง โดยที่ไก่อเองก็ไม่รู้ว่าตัวเองตั้งท้องอยู่ จนกระทั่งกลับบ้านที่พิษณุโลก แม่ของไก่อสังเกตเห็นความผิดปกติของลูกสาว จึงให้พี่สาวพาไปตรวจที่โรงพยาบาล จึงรู้ว่าตัวเองตั้งท้องได้ 7 เดือนแล้ว ไก่อได้คลอดลูกสาวที่พิษณุโลก และฝากลูกให้พี่สาวช่วยเลี้ยงให้ และไก่อได้ตัดสินใจเดินทางมาหางานทำที่กรุงเทพฯ

ไก่อเข้ามาหางานทำที่กรุงเทพฯ และได้งานเป็นพนักงานเสิร์ฟที่สถานบันเทิงแห่งหนึ่งย่านบางรัก ไก่อทำงานที่นี่ได้ไม่นาน เหตุการณ์ความรุนแรงก็มาเกิดกับเธออีกครั้งในวัย 24 ปี ครั้งนี้ผู้กระทำเป็นผู้จัดการสถานบันเทิงแห่งนี้ ผู้จัดการบุกเข้ามาในห้องตอนที่เธออาบน้ำอยู่ในห้องน้ำ พอเธอออกมาก็พบผู้จัดการอยู่ในห้องของเธอแล้ว เขาใช้กำลังบังคับและทำร้ายเธอด้วยการชกที่ท้อง และบีบคอเธอ ขึ้นมาครอบตัวเธอ ในขณะที่เธอกำลังจะหมดสติ ไก่อตัดสินใจที่จะไม่ยอมให้ตัวเองถูกกระทำแบบเดิม ๆ อีก ไก่อพร้อมสู้ตาย และหาของที่จะช่วยปกป้องเธอ จนในที่สุดคว้าเจอมิดปอกผลไม้ ไก่อกำมิดไว้ในมือ พร้อมกับหลบตาและเอามิดแทงไปที่ผู้จัดการ 4 ครั้ง เขาหล่นจากตัวเธอไปฟุบ ช้างประตู่ สุดท้ายผู้จัดการตาย รุ่งเช้าตำรวจมาที่ห้องของไก่อ เธอพยายามอธิบายให้ตำรวจเข้าใจว่าสิ่งที่เธอทำไปเป็นการป้องกันตัว เพราะถูกผู้ตายเข้ามาข่มขืน เธอจึงได้พลังมือฆ่าผู้จัดการ ไก่อใช้ทั้งภาษามือ และเขียนตัวหนังสืออธิบาย แต่ไก่อเป็นคนหูหนวกมาตั้งแต่กำเนิด จึงทำให้เธอเกิดอุปสรรคในการสื่อสารกับคนทั่วไป เธอรู้ว่าตัวอักษรต่างๆคือตัวอะไร แต่เมื่อเอาพยัญชนะมารวมกับสระหรือวรรณยุกต์ ได้ออกมาเป็นคำ แต่ไก่อไม่เข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ไก่อพยายามใช้ภาษามือแต่ก็ไม่มีล่ามภาษามือเข้ามาช่วยใน

²⁹ ยาเสียดสาว ชื่อเต็มคือ Gamma-Hydroxybutyric : GHB ออกฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาท ทำให้รู้สึกตื่นตัว รู้สึกสนุก รวมถึงการที่อยากมีเพศสัมพันธ์ด้วย (ที่มา: <https://www.rama.mahidol.ac.th/ramachannel/article>)

การเป็นตัวกลางในการสื่อสารให้เธอและตำรวจ ตลอดระยะเวลาที่โก๋เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เธอใช้การเขียนสั้นๆ หรือเขียนตามที่ตัวเองเข้าใจ แต่ตำรวจอ่านไม่เข้าใจ จนเธอถูกฝากขังในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้นจนถึงชั้นฎีกา โก๋ไม่ได้รับการประกันตัว และไม่เคยแจ้งข่าวไปให้ครอบครัวได้รู้เลย คดีของโก๋สิ้นสุดเมื่อปี พ.ศ. 2545 และศาลตัดสินจำคุกโก๋เป็นระยะเวลา 20 ปี ข้อหาเจตนาฆ่าคนตาย และถูกส่งตัวไปยังเรือนจำคลองเปรม

ปี พ.ศ. 2545 โก๋อายุ 27 ปี และได้ใช้ชีวิตอยู่ในเรือนจำ ร่วมกับนักโทษหญิงคนอื่นๆ แม้เธอจะใช้ชีวิตอยู่ในภายในเรือนจำ แต่การถูกล่วงละเมิดทางเพศก็เกิดขึ้นกับเธออีกครั้ง ผู้กระทำเป็นนักโทษหญิงเจ้าถิ่นซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลในแดนที่ถูกคุมขังและอยู่ในเรือนนอนเดียวกันกับโก๋ และพวก รวม 5 คน ได้ทำการล่วงละเมิดทางเพศเธอเกือบทุกวัน ทั้งเวลาอน เวลารับน้ำ หรือขณะทำงานในที่ที่ผู้คุมไม่เห็น นักโทษกลุ่มนี้ได้กระทำต่อเธอด้วยวิธีที่รุนแรงและใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในขณะที่ล่วงละเมิดเธอ นักโทษหญิงกลุ่มนี้ก็ทำด้วยสีหน้าสนุกสนาน หัวเราะเยาะเย้ย กระทำเหมือนเธอไม่ใช่คน อวัยวะเพศเธอรอบมทุกครั้งที่ถูกกระทำ โก๋ไม่สามารถบอกใคร หรือร้องขอความช่วยเหลือได้ เพราะเธอสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจความรู้สึกและความในใจของเธอไม่ได้ โก๋พยายามฆ่าตัวตายหลายครั้ง แต่ทุกครั้งที่จะลงมือก็จะนึกถึงหน้าลูกสาว แต่เธอก็ไม่รู้ว่าจะติดต่อครอบครัวได้อย่างไร โก๋เป็นนักโทษชั้นดี จึงทำให้เธอได้รับการปล่อยตัวในปี พ.ศ. 2550 เป็นระยะเวลา 8 ปี ที่เธอต้องใช้ชีวิตอยู่ในนรกบนดิน เมื่อเธอออกมาจากเรือนจำ เธอก็กลับบ้าน พอถึงบ้านก็ถูกญาติพี่น้องตำหนิที่เธอหายตัวไป โดยไม่บอกกล่าว จึงทำให้โก๋เกิดความเครียด และภาพที่เธอถูกล่วงละเมิดในเรือนจำ ก็ตามมาหลอกหลอนและทำร้ายเธอทุกคืน เรือนนอนไม่หลับ ไม่มีงานทำ โก๋คิดเสมอว่าตัวเองไม่มีคุณค่า ชีวิตไม่เหลืออะไรอีกแล้ว จึงตัดสินใจกรีดข้อมือตัวเอง แต่สุดท้ายเธอก็ได้รับการช่วยจากญาติ ลูกสาว มาส่งเธอที่โรงพยาบาล ในครั้งนี้โก๋รับรู้ได้ทันทีว่า คนในครอบครัวและลูกสาวรักเธอมากแค่ไหน เธอจึงตัดสินใจเก็บความเลวร้ายที่เธอต้องเผชิญเอาไว้คนเดียว ในระหว่างนี้เธอก็ได้เข้าร่วมกิจกรรมกับทางสมาคมคนหูหนวกในภาคเหนือ ได้เจอเพื่อนหูหนวก ได้เจอผู้นำสตรีพิการ และได้มีโอกาสเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตเธอเพื่อให้เป็นอุทาหรณ์ให้กับเพื่อนสตรีหูหนวก ซึ่งเรื่องของเธอได้รับความสนใจจากเครือข่ายคนหูหนวก จึงได้มีคนหูหนวกหลายคนทักไปหาเธอทุกช่องทาง เพื่อถามเรื่องราวที่เกิดขึ้น ทำให้โก๋เกิดความเครียด เนื่องจากกลัวว่าลูกสาวจะรู้เรื่องนี้ จึงทำให้มีการประสานไปยังมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม (มสส.) เพื่อเยียวยาสภาพจิตใจของโก๋ จนโก๋สามารถเป็น “ผู้ก้าวข้าม” เรื่องที่เกิดขึ้นมาได้

ไก่อมีความสุขในการดำเนินชีวิต ได้งานทำที่ร้านกาแฟ แห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก ได้ใช้ชีวิตอยู่กับลูกสาว จนปี พ.ศ. 2564 เพื่อนสตรีหูหนวกได้ชวนไก่อมาอบรมเรื่อง TTRS³⁰ ที่จังหวัดสุโขทัย ด้วยไก่อต้องทำงานเยอะ และมีกิจกรรมของสมาคมคนหูหนวกให้เข้าร่วมหลายที่ จึงทำให้ไก่อเข้าใจผิด คิดว่าวันที่ 8 ตุลาคม 2564 เป็นวันที่ต้องมาอบรมเรื่อง TTRS ไก่อจึงได้ลางานและรีบนั่งรถมาที่สุโขทัย พอมาถึงไก่อก็ได้ VDO Call หาเพื่อนสตรีหูหนวกให้มารับที่ บขส. แต่เพื่อนบอกว่าวันนี้ไม่มีอบรม TTRS วันอบรมคืออาทิตย์หน้า ด้วยสถานการณ์โควิดทำให้รถประจำทางระหว่างจังหวัดพิษณุโลกไปยังจังหวัดสุโขทัย มีเพียงวันละ 1 เที่ยว ซึ่งเที่ยวกลับพิษณุโลกต้องรอคิวตอนเย็น ทำให้ไก่อไม่มีที่จะนั่งรอ ประกอบกับวันนี้เพื่อนของเธอไม่ได้อยู่ที่สุโขทัย จึงทำให้ไก่อไม่สามารถมาที่บ้านเพื่อนได้ เพื่อนจึงได้ประสานไปยังนายชัน (นามสมมติ) ผู้นำคนหูหนวก จ.สุโขทัย เพื่อช่วยเหลือไก่อ นายชันได้ขับรถมอเตอร์ไซค์มารับ และบอกกับเธอว่าเดี๋ยวจะพาเธอไปที่โรงแรม เพราะมีงานอบรมอีกงานหนึ่ง จะได้ไม่ต้องรอที่นี้ ไก่อจึงได้ซื้อตั๋วรถมอเตอร์ไซค์มากับนายชัน

นายชันควรจะไปที่โรงแรมที่จัดกิจกรรม แต่นายชันได้พาไก่อไปที่รีสอร์ทแห่งหนึ่ง และได้บอกกับเธอว่าขอแวะอาบน้ำก่อน อากาศร้อน สุดท้ายไก่อก็ถูกนายชันใช้กำลังบังคับข่มขืนเธอจนสำเร็จ และพาเธอมาส่งที่ บขส. เพื่อให้กลับพิษณุโลก หลังเหตุการณ์วันนั้น นายชันก็มักจะ VDO Call มาหาเธอ และขอให้เธอโชว์หน้าอกให้ดูแล้วจะจ่ายให้ 500 บาท แต่ไก่อก็ไม่ทำและวางสายไป เธอได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้เพื่อนสนิทที่จังหวัดสุโขทัยฟัง และเล่าให้ล่ามภาษามือฟังเพื่อต้องการดำเนินคดีกับนายชันให้ถึงที่สุด เรื่องที่นายชันจะถูกดำเนินคดีสมาชิกหูหนวกที่ จ.สุโขทัยรู้และได้เข้ามาถามข้อเท็จจริงจากนายชัน แต่นายชันก็บอกว่าไม่เคยข่มขืนไก่อเลย มีแต่ไก่อที่ให้ทำเอง จนเมียนายชันก็ Live สด ผ่าน Facebook ว่า เรื่องที่เกิดขึ้นเกิดจาก “ไก่ออยากจะทำ Blackmail สามิของตน เพื่อเรียกร้องเอาเงิน และไก่อยังเป็นผู้หญิงล้ำสอน ใครต้องการซื้อสามารถติดต่อไปได้เลย” (ข้อความที่ล่ามภาษามือถอดมาจาก Live ของภรรยาของนายชัน) เมียนายชัน live สด 3 ครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งก็ได้กล่าวหาไก่อด้วยถ้อยคำที่หยาบคายและสร้างความเสียหายให้กับไก่อเป็นอย่างมาก หลังจากการ live ของเมียนายชัน ทำให้ผู้ชายหูหนวกในพื้นที่ภาคเหนือ เข้ามาทักเธอใน Facebook บ้าง Line บ้าง และขอดูหน้าอก หรือให้เธอแก้ผ้า เพื่อแลกกับเงิน

เนื่องจากไก่อมีความลำบากในการสื่อสาร จึงพยายามหาล่ามในพื้นที่ให้มาช่วย แต่เพราะนายชันยังมีอิทธิพลในแวดวงคนหูหนวกและล่าม จึงทำให้ไม่มีใครกล้ามาช่วยเป็นล่ามภาษามือให้กับไก่อ ทางคุณเสาวลักษณ์ ทองก๊วยและ ทีม มสส. ได้ร่วมหารือกับกรมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อให้การช่วยเหลือไก่ออย่างเร่งด่วน อธิปไตยกรมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้แต่งตั้งคณะทำงานให้การช่วยเหลือ ประกอบด้วยพัฒนาสังคมจังหวัดพิษณุโลก พัฒนาสังคมจังหวัดสุโขทัย ล่ามภาษามือ ผู้นำสตรีพิการ ทนายความ เจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย

³⁰ TTRS คือ ศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย เพื่อให้คนพิการทางการได้ยินและคนพิการทางการพูดสามารถสื่อสารกับคนทั่วไปผ่านโทรศัพท์มือถือได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม (ที่มา: <https://www.ttrs.or.th/>)

ลงพื้นที่เพื่อช่วยเหลือเรื่องคดีความ อำนาจความสะดวกเรื่องทนาย และล่ามภาษามือ การเดินทาง ที่พัก การขึ้นศาล การซักซ้อมก่อนขึ้นให้การที่ศาล จนกระทั่งวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2565 นายชันยอมรับสารภาพว่าเป็นผู้ข่มขืนไปจริง ศาลจึงได้ตัดสินลงโทษจำคุก แต่รอลงอาญา 3 ปี และคุมประพฤติ 3 ปี ปรับ 40,000 บาท แม้ว่า มีคำสั่งศาลออกมาที่ชัดเจนแล้วว่านายชันกระทำจริง แต่ในเมื่อนายชันยังไม่ได้ถูกจำคุกทันที เลยทำให้นายชัน อ้ากับคนหูหนวกคนอื่นได้ว่า ตัวเองไม่ได้กระทำ ถูกใส่ร้าย เพราะถ้าผิดจริง ตอนนี้ตนคงอยู่ในคุกแล้ว

กรณีที่ 3 เรื่องเล่าของ “กล้วย” เปลี่ยนเด็กชอบกิจกรรมกลายเป็นเด็กเก็บตัว

“กล้วย” (นามสมมติ) อายุ 19 ปี มีความพิการทางการสติปัญญา ปัจจุบันอาศัยอยู่กับพ่อ แม่ และน้อง ที่จังหวัดแพร่ กล้วยเป็นเด็กหน้าตาดี ผิวขาว รูปร่างสมส่วน ยิ้มง่าย สบตาเวลาพูด และชอบอยู่ติดแม่ตลอดเวลา

“กล้วย” มีบัตรประจำตัวประชาชน และบัตรคนพิการ หลังจากเรียนจบจากศูนย์การศึกษาพิเศษ กล้วยก็ไปทำงานกับแม่ที่ศูนย์เด็กเล็ก ของ อบต. หมู่บ้าน กล้วยยังไม่มีงานทำ แต่ชอบทำขนมและปลูกต้นไม้ กล้วยเข้าใจในสิ่งที่ผู้อื่นพูด และสามารถโต้ตอบด้วยประโยคง่ายๆ ได้

เปิดเผยเหตุการณ์

กล้วยเป็นนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ³¹ แห่งหนึ่ง ทางภาคเหนือ กล้วยเป็นเด็กที่ชอบไปโรงเรียน เข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่าง เข้ากับเพื่อนที่โรงเรียนการศึกษาพิเศษได้เป็นอย่างดี เป็นที่รักของครูและเจ้าหน้าที่ เพราะเป็นเด็กที่ร่าเริง ปฏิบัติตามกฎ กติกาของ โรงเรียน กล้วยไม่เคยพลาดการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ทุกครั้งที่รู้ว่าจะมีกิจกรรม เช่น กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมปีใหม่ หรือกิจกรรมประจำปีของโรงเรียน กล้วยจะซ้อมการสแดงที่โรงเรียน และกลับมาซ้อมที่บ้านเสมอ “น้องเป็นมักพ็อน มักฮัม ปีกมาบ้านก็มาซ้อมให้ ป้อกะแม่เบ็ง” แม่ของกล้วยเล่า

ในหมู่บ้านที่กล้วยอาศัยอยู่ จะมีคนในหมู่บ้านอาสารับส่งเด็กนักเรียนตามบ้านต่างๆ ไปส่งที่โรงเรียน ไม่ว่าจะเด็กทั่วไป หรือเด็กพิการ ซึ่งกล้วยและทุกคนในหมู่บ้านต่างก็ไว้ใจให้ไปส่งลูกหลานของตน เหตุการณ์ของกล้วยเกิดขึ้นประมาณช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2560 โรงเรียนจะจัดงานประจำปีของโรงเรียน กล้วยจึงต้องไปซ้อมการสแดงที่โรงเรียน วันนั้นคนขับรถรับ-ส่งที่ทางครอบครัวกล้วยใช้บริการไม่ว่าง นายหมาย (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านจึงอาสาไปส่งเด็กๆ ให้ ซึ่งนายหมายก็เป็นที่รู้จักและคุ้นเคยกับครอบครัวกล้วย ระหว่างที่นายหมายได้ไปส่งเด็กคนอื่นที่โรงเรียนหมดแล้ว เหลือแต่กล้วยเพียงคนเดียว จึงได้จ้อดริมทางที่เปลี่ยว ไม่มีคน

³¹ การศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ ได้เรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพ ร่างกาย จิตใจ และความสามารถ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535,15)

สัญญา ไปมามากนัก และได้ทำการสวนลามกล้วย จับหน้าอก ลูกหัวและหอม กอดจูบกล้วย รวมถึงใช้กำลังข่มขู่ และใช้นิ้วมือสอดใส่เข้าไปในอวัยวะเพศของกล้วย 2 ครั้ง กล้วยบอกว่า “อยากกลับบ้าน อยากกลับบ้าน” นายหมายจึงได้มาส่งกล้วยที่บ้าน

หลังเลิกงานพ่อและแม่กล้วยกลับมาถึงบ้าน พบว่าลูกสาวตนเองไม่ยอมออกมาจากห้อง ไม่กินข้าวเย็น จึงได้เข้ามาถามว่าเป็นอะไร กล้วยร้องไห้และตัวสั่น แม่จึงได้ถามว่าเกิดอะไรขึ้น กล้วยบอกแม่ว่า “ลูกหมายเอานิ้วมาใส่ของน้อง” แม่ถามว่า “ใส่ตรงไหน?” กล้วยก็ชี้ที่อวัยวะเพศตนเอง แม่ตกใจมากได้แต่กอดลูกตนเองไว้ คินนั้นจึงได้ปรึกษาสามีว่าจะทำอย่างไรกันดี รุ่งเช้าพ่อของกล้วยก็มาที่ศาลากลางจังหวัด เพื่อมาร้องเรียนและขอความช่วยเหลือที่พัฒนาสังคมจังหวัดและศูนย์บริการคนพิการ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่บอกให้นำหลักฐานมาว่าถูกระงับ ระหว่างที่พ่อมาแจ้งเรื่องที่จังหวัด แม่ของกล้วยก็ไปแจ้งความที่โรงพัก แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจบอกว่าให้ไปไกล่เกลี่ยกัน ยังไม่รับแจ้งความ เพราะลูกสาวตนพิการให้การไม่ได้ แม่กล้วยไม่ยอมแพ้ ได้เดินขึ้นไปหา ปลัดอำเภอ ซึ่งปลัดอำเภอแนะนำว่าให้ไกล่เกลี่ยและรับเงินชดเชย 20,000 บาท ดีกว่า อย่างน้อยก็ได้เงิน เพราะนายหมายใช้แค่นิ้วกระทำกับกล้วย แม่และพ่อของกล้วยเครียดมาก และรู้สึกถึงการมีอิทธิพลของผู้ใหญ่บ้านคน นี้ ส่วนกล้วยตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ก็ไม่ยอมไปโรงเรียนอีกเลย ขออยู่ที่บ้านไม่ออกไปไหน

พ่อและแม่ของกล้วยพยายามแจ้งความหลายครั้ง จนในที่สุดตำรวจยอมรับแจ้งความและเรียกนายหมายมาสอบปากคำ แม่ของกล้วยพยายามทุกวิถีทางเพื่อจะเอาโทษนายหมายให้ได้ จนในที่สุดพนักงานอัยการจังหวัดแพร่ ได้ฟ้องร้องนายหมาย ในข้อหาข่มขืนกระทำชำเรา จนศาลตัดสินลงโทษจำคุก 4 ปี และปรับเป็นเงิน 70,000 บาท แต่เพราะนายหมายให้การสารภาพจึงลดโทษให้กึ่งหนึ่ง เหลือโทษจำคุก 2 ปี (รอลงอาญา) และคุมประพฤติ 1 ปี ปรับ 35,000 บาท

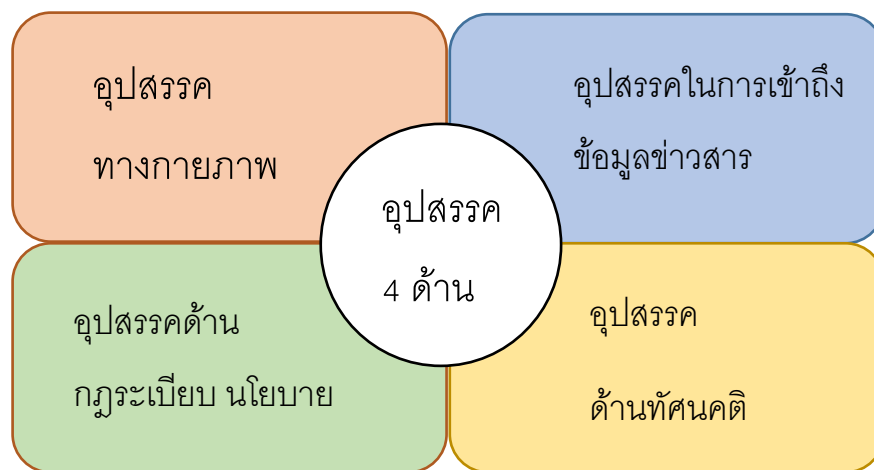
แม้คดีความที่นายหมายทำกับกล้วยได้ถูกตัดสินแล้ว แต่ปัจจุบันนายหมายได้ลงสมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และชนะการเลือกตั้ง แม่ของกล้วยก็เกิดความกังวลว่า อิทธิพลของนายหมายจะทำให้ตนเองทำงานลำบากหรืออาจถูกให้ออกจากการทำงาน เพราะตนเองเป็นลูกจ้างขององค์การนี้ ในตำแหน่งผู้ช่วยดูแลเด็กเล็ก และเคยนำเรื่องนี้ไปปรึกษา กกต.จังหวัด กกต.จังหวัดให้คำตอบว่า คำสั่งศาลนี้ไม่เกี่ยวกับการลงสมัครรับเลือกตั้งตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อีกทั้งนายหมายก็ยังบอกกับชาวบ้านคนอื่นว่า “ตนเองไม่ได้ทำผิด ไม่เคยทำกล้วยเลย เพราะถ้าทำคงถูกจับไปแล้ว” แม่กล้วยเล่าด้วยความกังวล

ส่วนที่ 4 การจำแนกกรณีศึกษาผ่านการวิเคราะห์ตามหลักอุปสรรค 4 ด้าน

ความรุนแรงสามารถเกิดได้กับคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่ม หากแต่ว่าโครงสร้างทางสังคมวัฒนธรรมทำให้คนกลุ่มหนึ่งมีแนวโน้มที่จะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงมากกว่าคนกลุ่มอื่น ๆ อีกทั้งคนในสังคมบางส่วนยังมีทัศนคติ ความคิด ความเชื่อเชิงลบ และการตีตรา (Stigma) ต่อคนพิการ โดยการสร้างภาพให้คนพิการเป็นคนที่ไม่สมบูรณ์ ผิดปกติหรือด้อยกว่าคนทั่วไป เช่น เด็กเกิดมาพิการ ผิดธรรมชาติ เพราะเป็นกรรมเก่าติดตัว เป็นบุคคลที่ต้องพึ่งพิง น่าสงสาร ทำงานไม่ได้ หรือการสร้างภาพให้คนพิการมีลักษณะที่สูญเสียความสามารถ ลดคุณค่า ตลอดจนสร้างกฎระเบียบที่จะทำให้คนพิการตกอยู่ในภาวะพึ่งพิง ถูกแบ่งแยก หรือถูกเอารัดเอาเปรียบ นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า เด็กและสตรีพิการมีแนวโน้มการถูกระทำ ความรุนแรงมากกว่าคนพิการทั่วไป เพราะความเป็นผู้หญิงและข้อจำกัดด้านความพิการ การถูกแยกตัวให้อยู่ลำพัง การกักขังหน่วงเหนี่ยว หรือมีแนวความคิดของความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากรากฐาน เรื่องเพศ (Gender based violence: GBB) มาตรฐานทางเพศสองระดับ และอิทธิพลของระบบวิธีคิดแบบชายเป็นใหญ่ ซึ่งเป็นพื้นฐานของปัญหาความรุนแรงที่มีต่อผู้หญิง

ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นปัจจัยของการเกิดความรุนแรงต่อเด็ก และสตรีพิการ และมีแนวโน้มของการเป็นผู้ถูกกระทำซ้ำ อีกทั้งการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงต่อเด็กและสตรีพิการ ในประเทศไทยยังมีน้อย ในขณะที่ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีพิการมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น³²

อย่างไรก็ตาม องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้จำแนกอุปสรรคที่คนพิการต้องพบเจอออกเป็น 4 อุปสรรคใหญ่ ๆ ตามคำนิยามที่ให้ไว้ว่า “อุปสรรคสำหรับคนพิการนั้น ไม่ใช่เพียงแต่ทางกายภาพเท่านั้นแต่มีองค์ประกอบหลัก ๆ อยู่ 4 องค์ประกอบ นั่นคือ อุปสรรคทางกายภาพ อุปสรรคการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ อุปสรรคด้านกฎระเบียบและนโยบาย และอุปสรรคด้านทัศนคติ”³³

รูปภาพแสดงอุปสรรค 4 ด้านของคนพิการ

³² มุมมองสิทธิ ปีที่ 19 ฉบับที่ 4 เมษายน 2563, เข้าถึงได้ที่ <http://www.nhrc.or.th/getattachment> เข้าถึงเมื่อวันที่ 28 ก.พ. 2565

³³ ที่มา <https://www.cdc.gov/ncbddd/disabilityandhealth/disability-barriers.html>

ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้จะใช้หลักอ้างอิงตามการจำแนกอุปสรรคและข้อท้าทายที่ให้ไว้โดยองค์การอนามัยโลกมาเป็นแนวทางในการจำแนกแยกย่อยสถานะการณ์ที่ค้นพบดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคทางกายภาพ หมายถึง โครงสร้างทางกายภาพที่อาจเกิดขึ้น โดยธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งโครงสร้างทางกายภาพดังกล่าวก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ของบุคคล ตัวอย่างของสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคได้แก่ ชั้นบันได ขอบทางเท้า ประตูที่เล็กหรือแคบเกินไป ยานพาหนะที่ไม่มีขนาดต่ำ และอื่น ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นอุปสรรคต่อคนพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย

- “จะพาลูกไปแจ้งความยัง ไปถึงน้องเขานั่งวีลแชร์ จะออกจากบ้านที่ค่าใช้จ่ายก็เยอะแยะ แล้วรถแท็กซี่ที่จะพาตัวน้องไปก็ลำบากหาไม่มี” คุณแม่ของสตรีพิการทางการเคลื่อนไหวร่วมกับสติปัญญาอายุ 37 ปีกล่าวต่อ

ข้อคำถามที่ว่า “เคยอยากพาน้องไปแจ้งความหรือไม่หลังจากเกิดเหตุที่ญาติข้างบ้านแอบมาข่มขืน”

- “จะหนีไปได้ยังไง ก็สภาพเราเป็นแบบนี้ แค่คิดว่าจะออกจากบ้านก็ลำบากอยู่แล้วไม่ต้องพูดถึงหนีหรือ” สตรีพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัย 53 ตอบคำถามว่าอยากจะหนีจากสามีที่ทุบตี ข่มขืนตนหรือไม่

อุปสรรคทางด้านกายภาพไม่ได้เป็นอุปสรรคเพียงแคในเรื่องของการหลบหนีจากเหตุการณ์ความรุนแรงที่ต้องพบเจอ แต่ยังเป็นอุปสรรคต่อการไปโรงพยาบาลเพื่อรับการตรวจร่างกาย การไปสถานีตำรวจเพื่อแจ้งความ การไปขึ้นศาลเพื่อการฟ้องร้องอีกด้วย

- “ตอนไปแจ้งความแม่ก็ให้หลานไปเป็นเพื่อน ต้องจ้างรถไป ค่ารถจากสำนักปฏิบัติธรรมของแม่กับสถานีตำรวจก็เที่ยวละ 4 ถึง 500 บาท” “รถที่แม่ขึ้นได้เองก็ไม่มีหรือ ต้องอาศัยคนยกเอา ยกตัวเรา เราก็ไม่ชอบนะ อึดอัดใจ แต่ก็ถือว่าเขามาช่วยเรา” แม่ชีพิการทางการเคลื่อนไหววัย 79 ปีอธิบายถึงการไปแจ้งความที่สถานีตำรวจให้ฟัง

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wilbarger และคณะในปี ค.ศ. 2003 ที่ว่า “สตรีที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายจะมีความกลัวที่จะหลบหนีออกจากสถานะการณ์ความรุนแรงมากกว่าสตรีพิการประเภทอื่น” งานวิจัยดังกล่าวพบว่า สตรีที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายในประเทศอิสราเอลที่เข้าร่วมในงานวิจัยครั้งนั้น จำนวน 50 ราย จาก 57 ราย ระบุว่า “ปัญหาอุปสรรคที่ไม่กล้าหลบหนีหรือแจ้งความเนื่องมาจากสภาพร่างกายที่ไม่พร้อมของตน และสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย”³⁴

³⁴ Wilbarger et al, 2003: Violence Against Women With Physical Disabilities, Article in Violence and Victims

2. อุปสรรคการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึงถึงอุปสรรคใด ๆ ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่มีอยู่ และเนื่อง ด้วยเหตุแห่งความพิการนั้น ๆ เป็นอุปสรรคในการ ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้ในรูปแบบที่ใช้กันทั่วไป แต่ต้องใช้วิธีการสื่อสารในรูปแบบอื่น ๆ เช่น อักษรเบรลล์ ล่ามภาษามือ การฟัง และหรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับบุคคลนั้น ๆ

จากการเก็บข้อมูลพบว่า จาก 51 กรณีตัวอย่าง มี 36 กรณีที่ไม่แข็งแรงหรือไม่เข้าสู่กระบวนการ ยุติธรรม และ 2 ใน 3 ของจำนวนดังกล่าวเป็นสตรีและเด็กพิการทางการเห็น ทางการเห็นร่วมกับพิการอื่นและ ทางการได้ยิน กล่าวคือ 12 กรณี เป็นสตรีและเด็กพิการทางการเห็น 5 กรณีเป็นสตรีและเด็กพิการทางการเห็น ร่วมกับพิการอื่น (ซ้ำซ้อน) และอีก 7 กรณีคือทางการได้ยิน

ข้อสังเกต ในการรวบรวมเก็บข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงที่มีต่อสตรีและเด็กพิการครั้งนี้ พบว่ามี สตรีและเด็กที่มีความพิการทางการได้ยินหรือการสื่อสารทั้งสิ้น 8 ราย แต่เลือกที่จะไม่แข็งแรงดำเนินคดีถึง 7 กรณี และสตรีพิการทางการเห็นทั้งสิ้น 16 กรณี และมีผู้ไม่ประสงค์ไปแข็งแรงถึง 12 ราย หรือ 3 ใน 4 ของ จำนวนสตรีและเด็กพิการทางการเห็น

ยิ่งไปกว่านั้น ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้พบสตรีและเด็กที่มีความพิการซ้ำซ้อนทั้งสิ้น 8 กรณี แต่เลือกที่จะ ไม่ไปแข็งแรงหรือหลบหนีจากสถานการณ์ความรุนแรงจำนวน 6 ราย และครึ่งหนึ่งของจำนวนที่ไม่ไปแข็งแรง นั้นมีความพิการทางการเห็นร่วมด้วย

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้ที่ไม่ไปแข็งแรงหรือหลบหนีเมื่อต้องประสบกับสถานการณ์ความ รุนแรงในชีวิตส่วนใหญ่จะเป็นสตรีและเด็กพิการที่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ไม่สามารถสื่อสารใน รูปแบบหรือวิธีทั่วไปได้ กล่าวคือ กลุ่มที่มีความพิการทางการเห็นและกลุ่มที่มีความพิการทางการได้ยินและการ สื่อสาร

สอดคล้องกับข้อค้นพบของการเก็บข้อมูลของ Women with Disabilities Australia ปี 2007 ที่พบว่า กลุ่ม สตรีพิการทางการเห็นและการได้ยินหรือการสื่อสารมักจะเผชิญกับความยากลำบากในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ ถูกเผยแพร่ในสาธารณะ และในกลุ่มทางการได้ยินจะประสบกับการขาดแคลนข้อมูลที่เข้าถึงได้และในทาง กลับกันกลุ่มนี้ก็ไม่สามารถสื่อสารกลับได้เช่นกัน³⁵

35 Women With Disabilities Australia, 2007, (Forgotten Sisters – a global review on violence against women with disabilities)

- “จะรู้ได้ยังไงว่ามันผิด จะหาฟังได้จากที่ไหนละคะ ก็เขาไม่ได้บังคับ ก็แค่แม่บอกให้มีอะไรด้วยเอง” สตรีพิการทางการเห็นอายุ 30 ปี ผู้ซึ่งแม่ให้ร่วมหลับนอนกับผู้ชายในลัทธิความเชื่อลัทธิหนึ่งกล่าวเมื่อถูกถามว่าการที่แม่ให้นอนกับใครก็ได้เปลี่ยนไปทุก ๆ คืนนี้ไม่รู้สึกรำคาญหรือ?

- “จะไปแจ้งความก็หาล่ามภาษามือยาก” สตรีพิการทางการได้ยินอายุ 43 อาศัยอยู่จังหวัดนนทบุรี ผู้ที่ถูกสามีบังคับขายตัวกล่าว

- “ล่ามภาษามือที่เรารู้จักหรือที่เราคุ้นเคยเวลาชวนเขาไปโรงพักหรือโรงพยาบาลด้วยทางนั้นเขาก็จะไม่ให้คำตอบแทน เพราะคำตอบแทนคำล่ามที่จะบอกได้ต้องมาจากล่ามที่ได้รับใบอะไรไม่รู้จากภาครัฐ แล้วล่ามแบบนั้นหะหายากมาก” สตรีพิการทางการได้ยินอายุ 42 ปี อาศัยอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ผู้ที่เคยถูกอาจารย์ในโรงเรียนเฉพาะความพิการล่วงละเมิดทางเพศกล่าว

- “ไม่รู้ด้วยซ้ำว่าการที่ถูกครอบครัวทิ้งให้เราเผชิญกับความพิการตามลำพัง ให้เราอยู่บ้านคนเดียว ทั้ง ๆ ที่เรามองไม่เห็นนี่คือเรื่องของสิทธิ ก็ยังงั้นละคะ เราอ่านอักษรเบรลล์ก็ไม่ได้ ใช้โปรแกรมเสียงก็ไม่ใช่ ฟังมาฝึกหัดใช้โปรแกรมอ่านหน้าจอก็เมื่อไม่นานมานี้เอง” สตรีพิการทางการเห็นวัย 37 กล่าวถึงความลำบากของผู้ที่มาสูญเสียการมองเห็นภายหลังและไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้พิการทางการเห็นที่ใช้กันอย่างแพร่หลายได้

- “เอาแค่ไปสถานีตำรวจนะ แล้วอ่านคำให้การที่ตำรวจเขาพิมพ์ตามคำบอกเรานะ ยังทำไม่ได้เลย เพราะเขาก็พิมพ์เป็นตัวตาดิ เราก็อ่านได้แค่เบรลล์กับฟังเสียงเอง” สตรีพิการทางการเห็นวัย 33 เล่าถึงความลำบากของตนเองเมื่อตอบคำถามว่าทำไมถึงไปแจ้งความ

3. อุปสรรคทางระบบ ระเบียบ นโยบาย กฎหมาย หมายถึงระเบียบ นโยบายหรือกฎหมายที่ไม่เอื้ออำนวยให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างอิสระ หรือการขาดซึ่งระเบียบ นโยบายหรือกฎหมายที่จะช่วยส่งเสริมการใช้ชีวิตของคนพิการได้

จากการสำรวจพบว่า ใน 51 กรณีตัวอย่าง มีการแจ้งความ 15 ราย และในการแจ้งความของ 15 รายนั้น ได้ดำเนินคดีเพียง 4 ราย เหลืออีก 11 รายที่คดีไม่คืบหน้า และในจำนวนจาก 11 รายที่การแจ้งความดำเนินคดีไม่คืบหน้ามีอยู่ 5 รายที่ผู้ถูกกระทำไม่สามารถระบุบุรุษภัณฑ์หลักฐานตามวิธีการดั้งเดิมถึงผู้ก่อเหตุได้ และอีก 3 รายตำราขอให้ไกล่เกลี่ยด้วยเหตุของความเป็นญาติใกล้ชิดและผู้ถูกกระทำมีความพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ร่วมกับพิการประเภทอื่น (ซ้ำซ้อน) และอีก 3 รายที่ผู้กระทำหลบหนีหรือเสียชีวิต

- “ตำราขอก็อยกให้ไกล่เกลี่ยเพราะเขาเห็นว่าเขาเป็นญาติพี่น้องกัน” คุณตาของสตรีพิการทางสติปัญญากล่าว

- “ตำราเขาก็บอกว่า จะแจ้งความได้ต้องอธิบายรูปร่างหน้าตาคนร้ายได้นะ จะมากล่าวหาเขาลอยๆ ไม่ได้หรอก” สตรีตาบอดวัย 32 ผู้ที่ถูกลูกค้านวดข่มขืนกล่าวถึงข้อความที่ตำราแจ้งกับเธอในวันที่ไปแจ้งความ “เขาบอกว่า จะลงบันทึกหรือรับแจ้งไว้นะประมาณนี้ และจะพยายามช่วยแล้วกัน ก็ไม่รับปากหรอก” เธอกล่าวต่อ

- “ไปถึงสถานีตำราจก็ไม่มีล่ามภาษามือ เขาก็บอกให้ใช้บริการ TTRS (ล่ามภาษามือออนไลน์) แต่ระบบก็จะตัดทุก ๆ 5 นาที ก็ไม่อยากจะเริ่มเล่าใหม่อีก” สตรีหูหนวกอายุ 33 อาศัยอยู่จังหวัดอยุธยา กล่าวถึงนโยบายที่ให้ติดต่อล่ามออนไลน์

- “เรื่องล่ามนี้เป็นปัญหาที่สุุดสำหรับพวกเรา ถ้าจะเอาล่ามที่สามารถเบิกเงินจาก พก. ได้ก็ต้องเป็นล่ามที่มีใบรับรอง แล้วล่ามแบบนี้หะหายากมาก บางทีต้องติดต่อผ่านสมาคม กว่าจะได้ล่ามที่เราไม่ต้องเสียเงินเองก็หมดอารมณ์อยากจะแจ้งความหรือหาหมอแล้ว” สตรีพิการทางการได้ยินอายุ 38 เสริม

หากพิจารณาจากจำนวนของเด็กและสตรีพิการผู้ที่ได้ไปดำเนินคดีแจ้งความแต่คดีไม่คืบหน้านั้น อาจกล่าวได้ว่าส่วนใหญ่จะประสบกับปัญหาที่แนวทางปฏิบัติ เช่น การสืบสวน สอบสวน การให้ปากคำ ที่มักจะยึดถือวิธีปฏิบัติแบบที่ไม่ได้ถูกออกแบบไว้สำหรับคนทุกกลุ่มซึ่งมีอยู่ถึง 8 ราย จากจำนวน 11 กรณี

ซึ่งสอดคล้องกับการเสนอข้อมูลโดย Australia's National Research Organisation for Women's Safety (ANROWS) ที่พบว่า “ความสามารถทางกฎหมาย (Legal Capacity) ของสตรีพิการยังถูกจำกัดอยู่มากในระดับนโยบาย กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง”³⁶

4. อุปสรรคทางทัศนคติ หมายถึงรวมถึงความคิด มุมมอง ที่มีต่อเด็กและสตรีพิการอันส่งผลทำให้เกิดอคติ การตีตรา การเลือกปฏิบัติ

การปฏิบัติของสังคมส่วนรวมหรือทัศนคติของสังคม ผู้ให้บริการทางภาครัฐ ผู้ที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม ที่มีต่อเด็กและสตรีพิการเมื่อต้องประสบกับความรุนแรงเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลทำให้ผู้ถูกระทำเหล่านั้นไม่กล้า ไม่สะดวกใจหรือแม้แต่ไม่มีความรู้เรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานของตนเอง³⁷

- “จะไปบอกใครได้ในสิ่งที่เราเจอ ใครจะเชื่อ ก็เราตาบอด ขนาดพี่วิ่งออกมาสูดชีวิต รีบไปแจ้งความแต่สุดท้าย ตำรวจถามเราว่า มาที่นี่ได้ยังไง มาคนเดียวได้หรือ เก่งจัง แล้วใครทำละ บอกหน้าตาได้ไหม เหตุเกิดที่ไหน ถ้าบอกไม่ได้ก็ไม่รู้จะช่วยยังไง” สตรีตาบอดเล่า

- “เวลาที่โดนสามีทำร้ายร่างกาย เขาก็ชอบค่าพี่ ว่าจะไปได้สักกี่น้ำ มึงออกไปมึงก็ดูแลตัวเองไม่ได้หรอก เงินก็ไม่ได้ ใครเขาจะเอามึง” สตรีพิการทางการเคลื่อนไหวและทางกายเล่า

- “แม่เอาเรื่องที่เราถูกพี่ชายข่มขืนไปเล่าให้พ่อฟัง พ่อก็บอกว่าถึงมึงจะไปฟ้องตำรวจใครเขาจะเชื่อ เพราะมึงเป็นใบ้ หูหนวก พูดกับใครก็ไม่ได้ แจ้งความไปก็เสียเวลา” สตรีหูหนวกเล่าผ่านล่ามภาษามือ

- “คุณแม่ถูกที่บ้านสามีกดขี่มากค่ะ กดดันด้วยแล้วก็จำกัดเรื่องของการใช้เงิน จากเมื่อก่อนคุณแม่ทำงานได้เงินเดือนสามสี่หมื่น พอมีน้องสามีก็ให้ลาออก ออกมาเลี้ยงลูกแต่ต้องดูแลลูกชายให้ดีกว่า ส่วนลูกสาวที่พิการ สามีก็ให้กินข้าวและกับอย่างเดียวตลอดทั้งวัน แม่สามีที่เป็นคนจีนก็มาโทษว่าเป็นเพราะเราที่ทำให้ลูกพิการ จะไปแจ้งความที่ไหนจะรับเพราะเราถูกระทำด้านจิตใจ” ผู้ปกครองน้องพิการทางสติปัญญาเล่า

³⁶ Maher, J. M. et al, 2018, *ข้อบกพร่อง ความพิการ, ความพิการ, และความรุนแรง: อุปสรรคในการเข้าถึงความยุติธรรม*. โดย Australia's National Research Organisation for Women's Safety, p.5

³⁷ NAIDU, Ereshnee et al: On the margins: violence against women with disabilities April 2005, 47 p

ส่วนที่ 5 ข้อท้าทายของงานวิจัย

จากการลงเก็บข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรีพิการ ทางทีมวิจัยได้พบข้อท้าทายที่สามารถแยกประเด็นได้ ดังต่อไปนี้

1. สถานการณ์โรคระบาด (Pandemic Situation)

ในช่วงที่ทีมวิจัยต้องลงเก็บข้อมูลอยู่ในช่วงระยะเวลาที่รัฐบาลไทยได้ประกาศให้มีการเฝ้าระวังโรคโควิด-19 และเป็นภาวะระบาดที่มีจำนวนตัวเลขพุ่งขึ้นสูงทุก จึงส่งผลทำให้ในบางพื้นที่ที่ทีมวิจัยได้ลงเพื่อจะสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ถูกกระทำนั้นมีการตรวจที่เข้มงวด จึงต้องใช้เวลาในการเก็บข้อมูลที่นานกว่า และในบางกรณีต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์ผ่านช่องทางออนไลน์แทน จึงอาจส่งผลต่อข้อมูลเชิงลึกในบางกรณี เช่น สีน้าท่าทาง และส่งผลกระทบต่ออารมณ์และเวลาของผู้ถูกกระทำเมื่อต้องเล่าในระยะเวลาอันจำกัดและผ่านช่องทางการสื่อสารที่ไม่คุ้นเคย

วิธีแก้ไข : ได้ส่งทีมผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นผู้ที่รู้เรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงของแต่ละกรณีตัวอย่างลงพื้นที่เพื่อสอบถามและพูดคุยกับเรื่องราวเบื้องต้น และส่งประเด็นดังกล่าวกลับมาที่ผู้วิจัยหลักเพื่อนัดสัมภาษณ์ทางออนไลน์ในประเด็นเพิ่มเติม ซึ่งจะช่วยลดความกังวลใจในการใช้เทคโนโลยี และการต้องอยู่กับอุปกรณ์การสื่อสารเป็นระยะเวลาอันยาวนานเกินไปได้

2. กรอบเวลากับพื้นที่ไม่สอดคล้องกัน (timeframe Limitation)

ตามระยะเวลาที่กำหนดซึ่งมีช่วงคาบเกี่ยววันหยุด เช่น ปีใหม่ และจำนวนพื้นที่ของการลงสำรวจอาจไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ พื้นที่ในการลงสำรวจเก็บข้อมูลที่พยายามให้ครอบคลุมทั้งประเทศกับเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงทำให้กรณีตัวอย่างอาจไม่หลากหลายพอ ดังจะเห็นได้จากความชุกของกรณีตัวอย่างจะอยู่ในเขตกรุงเทพและจังหวัดข้างเคียงที่เป็นจังหวัดใหญ่ เช่น นนทบุรี อุทัยฯ สมุทรปราการ รวมกับกรุงเทพมหานครแล้วทั้งสิ้น 20 กรณีตัวอย่าง อาจส่งผลให้ผลลัพธ์ของการเก็บข้อมูลครั้งนี้ยังไม่ค้นพบความรุนแรงที่อาจซ่อนอยู่ในเขตพื้นที่ห่างไกลเท่าที่ควร

วิธีแก้ไข : ทีมผู้วิจัยพยายามที่จะกำหนดขอบเขตพื้นที่ที่มีความหลากหลาย ในขณะเดียวกันต้องเป็นพื้นที่ที่มีเครือข่ายคนพิการเพื่อความรวดเร็วในการลงพื้นที่

3. ข้อท้าทายในการสื่อสาร (Communication barrier)

จากการลงเก็บข้อมูลในกลุ่มที่มีความหลากหลายของประเภทความพิการ และในแต่ละประเภทของความพิการยังพบความแตกต่างของแต่ละบุคคล เช่น ผู้ที่มีความพิการทางสติปัญญาบางคนอาจสื่อสารได้มากกว่าอีกคนหนึ่ง

- เด็กและสตรีพิการทางการได้ยินและการสื่อสาร

ล่ามภาษามือเป็นเรื่องจำเป็น : จากการลงเก็บข้อมูลกับกลุ่มเด็กและสตรีพิการทางการได้ยินพบว่า “ล่ามภาษามือ” ที่เข้าใจในบริบทที่ต้องการสัมภาษณ์มีน้อยมาก เนื่องมาจากคำศัพท์หลายคำ เช่น “ข่มขืน” “ล่วงละเมิดทางเพศ” “ความรุนแรง” ฯลฯ ต่างมีความหมายเฉพาะตัวและค่อนข้างเป็นคำศัพท์ที่นามธรรมซึ่งยากต่อการแปลเป็นภาษามือที่เป็นภาษาท่าทาง จึงมีความยากลำบากในการสื่อสารและส่งผลให้ใช้เวลานานในการสัมภาษณ์พูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความพิการทางการได้ยินและการสื่อสาร

การขาดแคลนล่ามภาษามือ : จำนวนของล่ามภาษามือที่ได้มาตรฐานนั้นมีจำกัดและต้องใช้เวลาในการติดต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งล่ามภาษามือที่อยู่ต่างจังหวัดอาจมีไม่เพียงพอ จึงทำให้ต้องติดต่อล่ามภาษามือที่อยู่จังหวัดใหญ่ใกล้เคียง และล่ามที่มาจากนอกพื้นที่อาจไม่เข้าใจภาษามือที่อยู่อีกพื้นที่หนึ่ง และผู้พิการทางการได้ยินและการสื่อสารอาจไม่เข้าใจภาษามือกลางที่ล่ามพยายามจะสื่อสาร จึงทำให้การสัมภาษณ์นั้นต้องใช้เวลาในการทวนคำถามคำตอบ

วิธีแก้ไข : ให้ทีมผู้ช่วยวิจัยในพื้นที่สอบถามกับเด็กและสตรีพิการให้แนะนำล่ามภาษามือที่เขาเหล่านั้นสะดวกใจพูดคุยและจึงทำการติดต่อล่ามภาษามือคนดังกล่าวเพื่อนัดพูดคุยในประเด็นและกรอบของคำถามล่วงหน้าการสัมภาษณ์พูดคุย

- เด็กและสตรีพิการทางสติปัญญาและการเรียนรู้

ผู้ที่สามารถสื่อสารได้เอง : ในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและสตรีพิการทางสติปัญญาและทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่มักจะสื่อสารได้เอง แต่การสื่อสารนั้นอาจต้องเป็นคำที่สั้นง่ายและกระชับ ในขณะที่เดียวกันคำตอบก็มักจะมาในรูปแบบเช่นเดียวกัน ดังนั้นทีมวิจัยจำเป็นต้องเลือกคำที่ตรงไปตรงมากับกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้ และต้องใช้เวลาและความพยายามที่จะเข้าใจในคำตอบเพื่อนำมาวิเคราะห์ให้ถูกต้องที่สุด

กลุ่มเด็กและสตรีพิการทางสติปัญญาและทางการเรียนรู้ที่ไม่สามารถสื่อสารได้ด้วยตนเอง : ในหลายกรณีที่ทีมวิจัยต้องสัมภาษณ์พูดคุยกับกลุ่มเด็กและสตรีพิการทางสติปัญญาและทางการเรียนรู้ผู้ที่ไม่สามารถสื่อสาร บอกเล่า ด้วยตนเองได้แม้แต่คำสั้น ๆ ดังนั้น ทีมผู้วิจัยจึงต้องอาศัยสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแล คนใกล้ชิด และตั้งเกตสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อมาประมวลผลเป็นเรื่องราวของบุคคลกลุ่มดังกล่าว

วิธีแก้ไข : เลือกคำถามศัพท์ที่ง่าย สั้น ตรงไปตรงมา ให้กลุ่มเด็กและสตรีพิการเข้าใจถึงตัวบริบทถึงคำถาม และให้เวลาในการถามตอบกับบุคคลกลุ่มดังกล่าว
บันทึกเสียงการสัมภาษณ์พูดคุยกับกลุ่มผู้ปกครอง ผู้ดูแล กลุ่มอาสาสมัครหรือคนใกล้ชิดอื่น ๆ เพื่อนำมาถอดเทปและอ่านเนื้อหาเพื่อการตัดอารมณ์และอคติต่าง ๆ ออกจากน้ำเสียงของผู้เล่า

- เด็กและสตรีพิการทางจิตหรือพฤติกรรม

กลุ่มผู้ที่มีความบกพร่องทางจิตหรือพฤติกรรมเป็นอีกกลุ่มที่ต้องมีความระมัดระวังในการสอบถามพูดคุย เนื่องจากอารมณ์และความอดทนอาจมีไม่มากพอ รวมไปถึงจนถึงการใช้คำถามที่ซับซ้อนก็อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและการตอบคำถามได้ นอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงลักษณะของคำถามแล้ว ยังต้องคำนึงถึงน้ำเสียงที่ใช้ทำทางในการพูดคุยที่ผู้วิจัยต้องตระหนักเนื่องจากสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลให้เกิดความอึดอัดใจของผู้ตอบคำถาม เนื้อหาของคำตอบที่จะได้รับ หรือแม้แต่รายละเอียดที่อาจขาดไปหากผู้วิจัยไม่ระมัดระวังเพียงพอ

วิธีแก้ไข : ผู้วิจัยจำเป็นต้องเตรียมตัวให้ผ่อนคลาย เลือกใช้คำถามที่สั้น กระชับ และไม่ดูกดดันจนเกินไป ต้องให้เวลาในการคิดคำตอบและต้องระมัดระวังในการใช้น้ำเสียงของแต่ละคำพูด

ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย

จากที่ทีมวิจัยได้ลงเก็บสำรวจข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อเด็กและสตรีพิการทั่วประเทศ นั้น ทีมวิจัยได้รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชุมชนและได้สอบถามถึงข้อเสนอแนะจากกลุ่มผู้ถูกกระทำ ความรุนแรง ผู้ใกล้ชิดญาติพี่น้อง และได้นำมารวบรวมสรุปเป็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ระบบเฝ้าระวังของชุมชนที่ภาครัฐให้การสนับสนุน

อย่างที่เกิดขึ้นในต่างประเทศหลาย ๆ ประเทศ แต่ละชุมชนได้จัดตั้งระบบอาสาสมัครเพื่อเฝ้าระวังเหตุร้ายที่อาจเกิดต่อเด็กและสตรีในชุมชนของตน (รวมถึงเด็กและสตรีพิการด้วย) หน้าที่ของอาสาสมัครกลุ่มนี้คือสามารถเข้าช่วยเหลือได้ทันทีหากสงสัยว่ามีเหตุความรุนแรงหรือสงสัยว่าอาจนำไปสู่ความรุนแรงได้

- “น่าจะมีใครสักคนที่คอยเฝ้าดูความปลอดภัยให้พวกเรา เป็นพี่ ๆ วินมอไซค์ก็ได้ ให้รางวัลนำจับเขาลี เหมือนที่มีรางวัลนำจับถ้าเห็นใครขับรถมอไซค์บนทางเท้าหรือเห็นใครทิ้งขยะ” สตรีตาบอดวัย 45 ปี กล่าว

2. จัดให้มีหน่วยร้องเรียน แจ้งเรื่องหรือส่งต่อเฉพาะ

จากที่ทีมวิจัยได้ลงเก็บข้อมูลพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ของผู้ถูกระทำที่ไม่แจ้งความเพื่อดำเนินคดี เนื่องจากไม่มีความรู้ว่าเรื่องเช่นนี้ต้องไปที่ไหน การไปสถานีตำรวจของหลาย ๆ คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนพิการ เป็นเรื่องค่อนข้างลำบาก เริ่มตั้งแต่ระบบบริการขนส่งสาธารณะที่ไม่เอื้ออำนวย ทักษะคดีของตำรวจที่ต้องพบเจอ ดังนั้นหากมีศูนย์รับเรื่องร้องเรียนส่งต่อที่มีความรู้ความเข้าใจคนพิการก็จะเป็นการง่ายและสะดวกของคนพิการ และผู้ปกครองมากขึ้น

- “อยากให้เรามีใครสักคน หรือที่ไหนสักที่ที่เวลาเราต้องเจอกับเหตุการณ์ร้าย ๆ แล้วเราไปบอกเขา ให้เขาพาทำนั่นทำนี่ได้ เพราะเราเองเราก็งงว่าต้องทำยังไงและรู้สึกมันยากไปหมด” ผู้ปกครองของสตรีพิการทางสติปัญญาพร้อมกับทางเคลื่อนไหวและร่างกายแสดงความคิดเห็น

3. มีระบบสอบสวนสืบสวนที่เป็นมิตรและเป็นธรรม

ในหลาย ๆ กรณีตัวอย่างที่ไม่ไปแจ้งความ หรือที่ไปแล้วกลับเปลี่ยนใจไม่แจ้งความหรือรวมไปจนถึงแจ้งไปแล้วแต่คดีไม่คืบหน้า โดยมากมักเป็นเพราะระบบการสืบสวนสอบสวนที่ไม่ได้จัดไว้สำหรับคนทุกกลุ่ม เช่น การขาดล่ามภาษามือที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย การใช้มาตรฐานและวิธีการเดียวกันกับทุกคนในการสอบถาม เหล่านี้ส่งผลให้เด็กและสตรีพิการที่เป็นผู้ถูกระทำความรุนแรงไม่กล้าและไม่ประสงค์จะไปแจ้งความ

- “ไปสถานีตำรวจก็ไม่มีล่าม จะให้ไปแจ้งล่ามจาก TTRS ก็ยังแย่ เพราะเดียว ๆ ก็ตัดไป” สตรีหูหนวกวัย 42 กล่าว

- “ล่ามภาษามือมีไม่พอหรอก เราต้องหาไปเอง ถ้าอยากให้รัฐจ่ายค่าล่ามช่วยเราก็ต้องรอ แต่เหตุการณ์ต่าง ๆ มันไม่ได้รอเรานะ” กระเทยหูหนวกแสดงความคิดเห็น

- “ไปถึงตำรวจก็จะถามถึงแต่รูปพรรณสัณฐานของคนร้าย แล้วเราจะรู้ได้ไงก็ตาบอดคนนะ” ทอมตาบอดวัย 18 ปีให้ความเห็น

4. จัดทำคู่มือหรือบริการการให้ความรู้เรื่องระเบียบ นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องที่เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย สำหรับคนทุกกลุ่ม

จากการลงสำรวจข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงครั้งนี้พบว่า มีเด็กและสตรีพิการที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง หรือแม้แต่ นโยบายหรือระเบียบที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวอยู่เป็นจำนวนมาก นั่นเพราะข้อมูลที่มีดังกล่าวอาจไม่ได้มาในรูปแบบที่เข้าถึงได้หรือแม้แต่เข้าใจง่ายสำหรับคนทั่วไป

- “คำว่า สิทธิ นี่คืออะไร เข้าใจยากมากนะ ทำไมไม่บอกง่าย ๆ ว่าเป็นสิ่งที่เราต้องมีต้องได้ แบบนี้น่าจะ เข้าใจได้ง่ายกว่าสำหรับพวกเราคนหูหนวก” สตรีหูหนวกกล่าว

- “แม่ไม่รู้หนังสือ อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ แม่ไม่รู้หรือสิทธิอะไร กฎหมายอะไร รู้จักก็แค่โรงพยาบาล เพราะเป็นที่ ๆ เราไปบ่อย ป่วยก็ไปที่นั่น คลอดลูกก็ไปที่นั่น แต่ศูนย์บริการเอช สถานีตำรวจเอช ไปก็ไม่รู้จะไป พุดอะไรให้เขาฟัง” ผู้ปกครองของสตรีพิการทางสติปัญญาพร้อมกับทางเคลื่อนไหวหรือร่างกายกล่าว

- “ภาษาที่ใช้เราว่ามันยากเกินไป การไปอบรมเรื่องกฎหมายที่นั่นที่นี้เราก็ไปนะ แต่ยังไม่เข้าใจ เราว่าภาษา มันยากเกินไปสำหรับคนทุกคน” สตรีพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายกล่าวเสริม

ข้อค้นพบที่ได้จากการเก็บข้อมูล ผู้หญิงพิการจะถูกละเมิดทางเพศและถูกระทำ ความรุนแรงมากกว่า เด็กและสตรีทั่วไป และมีแนวโน้มที่สูงขึ้น แต่การเข้าถึงบริการที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองสิทธิ และการรับบริการกลับสวนทางกัน โดยรวมแล้วพบว่าผู้หญิงพิการมักจะมีประสบการณ์ การบาดเจ็บและความเสียหาย ที่มากขึ้น ในมือของผู้กระทำผิดและนี่น่าจะเป็น เพิ่มมากขึ้นหากพวกเขาอ่อนแอ ป่วยหรือไม่สามารถเคลื่อนไหว ได้ ยังมีความพิการที่รุนแรงมากเท่าไร ผลกระทบก็ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น อาจกล่าวเด็กและสตรีพิการจะมีแนวโน้มที่ ถูกล่วงละเมิดเพิ่มมากขึ้น และขยายเวลาหรือความสัมพันธ์ที่รุนแรง โดยขาดความช่วยเหลือที่ทันท่วงที และง่าย ต่อการเข้ารับบริการ อีกทั้งชุดอคติเดิมที่มักพุดถึงความพิการว่าเป็นตราบาป ทำให้สตรีพิการจากชุมชน ชนกลุ่ม น้อยบางแห่ง เช่น สตรีพิการภาคใต้ สตรีพิการชนเผ่า เกิดความเสียเปรียบมากกว่าสตรีพิการอื่นๆ มีช่องว่างใน การรับบริการและเจออุปสรรค ข้อจำกัดในการจัดการเรื่องความรุนแรง ให้มีประสิทธิผล ควบคู่ไปกับ ความ ต้องการของผู้หญิงพิการที่ถูกทารุณกรรม

ในหลาย ๆ สถานการณ์ การช่วยเหลือคนพิการ หรือผู้ทุพพลภาพอาจเป็นเรื่องยากขึ้นหากพวกเขาถูก ทารุณกรรม ตัวอย่างเช่น หากบุคคลที่ทำร้ายพวกเขาเป็นผู้ดูแล ผู้ปกครอง คนพิการเหล่านั้นอาจไม่มีความเป็น ส่วนตัวหรือเข้าถึงข้อมูลที่เป็นในการติดต่อกับตำรวจหรือหน่วยงานบริการสังคมได้ยาก

ผู้ประสบปัญหาการล่วงละเมิดบางคนอาจกังวลว่าหากพวกเขาขอความช่วยเหลือ ตำรวจจะไม่เชื่อ และไม่คอยตอบสนองต่อรายงานความรุนแรง หากผู้ถูกรกระทำเป็นบุคคลที่มีความพิการ หรือทุพพลภาพ ผู้กระทำ อาจใช้ประโยชน์จากทัศนคติทางสังคมเกี่ยวกับความทุพพลภาพความพิการ เพื่อวาดภาพเหยื่อให้ดูไม่น่าเชื่อถือ หรือไม่สามารถอธิบายการถูกรกระทำ การได้รับบาดเจ็บใดๆ ได้

อุปสรรคอื่นๆ ในการขอความช่วยเหลืออาจรวมถึง การขาดกลไกที่เป็นมิตรและอำนวยความสะดวกต่อเด็กและสตรีพิการเมื่อต้องการความช่วยเหลือ รวมถึงเมื่อพบว่าเด็กและสตรีผู้นั้นมีความพิการ มักจะถูกแยกตัว กักขัง หน่วงเหนี่ยวไม่ให้ออกไปใช้ชีวิต คนรอบข้างไม่ให้ความสำคัญ หรือแม้แต่อุปสรรคในการเข้าถึงขนส่งสาธารณะเพื่อเดินทางไปขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ก็เป็นไปได้ อีกทั้งอาคาร สถานที่ ใดๆ เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขภาพ การดำเนินคดี การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่คนพิการเหล่านั้นสามารถเข้าถึงได้ ขาดอุปกรณ์สื่อสาร วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการ ความจำเป็น หรือการตีความการสื่อความหมายของคนพิการทางการเรียนรู้ ทางจิตสังคม ขาดล่ามภาษามือที่เพียงพอและช่วยเหลือได้ทันที่ สตรีพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางกาย ขาดผู้ช่วยคนพิการ(PA: Personal Assistance) ทำให้ออกไปขอความช่วยเหลือไม่ได้ บางครั้งผู้ดูแลที่เป็นบุคคลในครอบครัว ที่มักจะเพิกเฉยและไม่สนับสนุน ให้สตรีพิการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ปัจจัยเหล่านี้ นอกเหนือจากเป็นอุปสรรคที่ผู้ถูกรกระทำและผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงในครอบครัวต้องเผชิญ อาจทำให้เด็กและสตรีพิการหลุดพ้นจากสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมหรือขอความช่วยเหลือได้ยากยิ่งขึ้น

ดังนั้น การกำหนดนโยบายเดียว (One fit all) ที่เหมาะกับทุกสถานการณ์จึงไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ภาครัฐ (Duty bearer)³⁸ จึงควรตระหนักถึงความต้องการเฉพาะของแต่ละคนและมีนโยบายที่ตอบสนองการจัดการอย่างสมเหตุสมผล (Reasonable accommodation)³⁹ ตามความต้องการ (Needs) และความจำเป็น (Necessity) ของเด็กและสตรีพิการที่ถูกรกระทำความรุนแรง คู่ขนานกับการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้ ซึ่งทุกคนสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อและผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างเข้าใจและเหมาะสมในแต่ละประเภทความพิการ

³⁸ พันธกรณีระหว่างประเทศ

³⁹ CRPD

**รายละเอียดกรณีศึกษา จากการเก็บข้อมูล
สำหรับเด็กและสตรีพิการที่ถูกหรือเคยถูกกระทำความรุนแรง**

กรณีศึกษา 1 พิกการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : นา
- เพศ : ทอม
- อายุ : 18 ปี
- อาชีพ : นวดแผนไทย
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : ชลบุรี
- ระดับการศึกษา : ป. 6
- สถานะภาพ : โสด
- รายได้ต่อเดือน : 3,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : นวดและร้องเพลง
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : ห้องเช่าร่วมกับเพื่อน
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : อาศัยอยู่กับเพื่อน 3 คน
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรประชาชน , บัตรคนพิการ ไม่มีบัตรประชารัฐเพราะไม่สามารถสมัครได้ทัน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / Website ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สามารถใช้สมาร์ตโฟนที่มีเสียงได้ สามารถพิมพ์ด้วยการป้อนด้วยเสียง
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : เดินทางไม่สะดวก ไม่รู้จะไปหาใคร

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกละทิ้งจากพ่อและแม่ , ถูกเพื่อนเอารัดเอาเปรียบ , ถูกจับหน้าอก
- ใครเป็นผู้กระทำ : พ่อแม่ , เพื่อน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : พ่อแม่ไม่มีความพิการ แต่เพื่อนมีความพิการทางการเห็นเหมือนกัน
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : โรงเรียนประจำ บ้านที่อยู่กับพ่อแม่ ห้องเช่าที่อยู่กับเพื่อน
- ความถี่ของความรุนแรง : ไม่มาก
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ครู เพื่อนคนอื่น ๆ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็งความ เพราะครูที่โรงเรียนเพิกเฉยต่อเรื่องที่เกิดขึ้น

กรณีศึกษา 2 พิการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ปิ่น
- เพศ : หญิง
- อายุ : 36 ปี
- อาชีพ : นวดแผนไทย
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : นครปฐม
- ระดับการศึกษา : ม. 3
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 6,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : นวด
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : อยู่บ้านกับพ่อแม่ ร้านนวด
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : บ้านอาศัยอยู่ 4 คน
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : มี บัตรคนพิการ บัตรประชาชน

- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / Web site ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านเขียนอักษรเบรลล์ได้ ใช้ Smart phone ที่มีโปรแกรมอ่านหน้าจอได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่รู้ว่าต้องไปหาหน่วยงานไหน หน่วยงานนั้นที่ตั้งอยู่ที่ไหน ไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน รุม โทรม บังคับขู่เข็ญ (blackmail)
- ใครเป็นผู้กระทำ : แฟน เพื่อนแฟน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ทางการเห็น
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : โรงแรม
- ความถี่ของความรุนแรง : เดือนละ 3 ครั้ง เป็นระยะเวลากว่า 3 ปี
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แฟนใหม่
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็ง เพราะไม่รู้ว่าตำรวจจะเชื่อหรือไม่ เคยบอกคนในครอบครัวแล้ว แต่ถูกเพิกเฉยไม่ให้การช่วยเหลือ

กรณีศึกษา 3 พิการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ส้ม
- เพศ : หญิง
- อายุ : 30 ปี
- อาชีพ : นวดแผนไทย
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : ขอนแก่น
- ระดับการศึกษา : ไม่ได้รับการศึกษา
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : ไม่มีศาสนา
- รายได้ต่อเดือน : 5,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : นวดแผนไทย

- ลักษณะที่อยู่อาศัย : อยู่บ้านกับแม่
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน (อาศัยอยู่กับแม่)
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรประชาชน บัตรคนพิการ
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / Web site ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สามารถใช้ Smart phone ที่มีโปรแกรมอ่านหน้าจอได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่รู้หนังสือ ไม่รู้จักสถานที่ ไม่รู้จักหน่วยงานที่สามารถขอความช่วยเหลือได้

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : แม่ให้อาหารกับผู้ชายทุกคนที่อยู่ในลัทธิ และมีความเชื่อเดียวกัน เพื่อใช้การมีเพศสัมพันธ์เป็นการรักษาโรคภัยไข้เจ็บ หรือความพิการที่เกิดขึ้น
- ใครเป็นผู้กระทำ : ผู้ชายในลัทธิเดียวกัน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านของตัวเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : ประจำ
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แฟน คนในหมู่บ้าน แม่
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่แข็ง เพราะไม่ได้รู้สึกว่สิ่งที่ตนเองถูกกระทำ คือความรุนแรง เพราะคนในหมู่บ้านที่นับถือลัทธิเดียวกันก็ทำแบบนี้

กรณีศึกษา 4 พิกการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : เอย
- เพศ : ทอม
- อายุ : 25 ปี
- อาชีพ : นวดแผนไทยและร้องเพลง
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : ลพบุรี
- ระดับการศึกษา : ไม่ได้เรียนหนังสือ
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 3,000 – 5,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : นวดแผนไทยและร้องเพลง
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของแม่
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน (ตนเอง แม่ และพี่ชาย)
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / Web site ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สามารถใช้ Smart phone ที่มีโปรแกรมเสียงอ่านหน้าจอได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : มีความลำบากในการติดต่อหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ เพราะไม่รู้จักหน่วยงานเหล่านั้น และมีความลำบากในการเดินทาง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกพี่ชายข่มขืน และแม่กักขังหน่วงเหนี่ยวไว้ที่บ้าน
- ใครเป็นผู้กระทำ : แม่และพี่ชาย
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มี
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง

- ความถี่ของความรุนแรง : ถูกข่มขืนประมาณ 10 ครั้ง ส่วนปัจจุบันยังถูกแม่กักตัวให้อยู่ในบ้าน
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แม่ พี่ชายและเพื่อนสนิท
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็ง เพราะไม่รู้จะเริ่มค้นอย่างไรอีกอย่างคนที่ทำเป็นแม่กับพี่ชาย และต้องอาศัยอยู่กับเขา และที่สำคัญกลัวตำรวจไม่เชื่อ และเห็นว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัว

กรณีศึกษา 5 พิกการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : แดง
- เพศ : ชาย
- อายุ : 14 ปี
- อาชีพ : นักเรียน
- ประเภทความพิกการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : ร้อยเอ็ด
- ระดับการศึกษา : มัธยมศึกษาตอนต้น
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 1,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยคนพิกการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : สถานสงเคราะห์
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : อยู่ประจำที่โรงเรียน
- มีบัตรคนพิกการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิกการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิกการ บัตรประชาชน

- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / Web site ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สามารถอ่านเขียนอักษรเบรลล์ได้ ใช้คอมพิวเตอร์ได้ ใช้ Smart phone ที่มีโปรแกรมเสียงอ่านหน้าจอได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่มีเอกสารเป็นอักษรเบรลล์ หรือเอกสารที่สามารถอ่านได้ด้วยตนเอง รวมถึงเดินทางไป-มา จากที่พักค่อนข้างลำบาก

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกทำอนาจาร และล่วงละเมิดทางเพศ
- ใครเป็นผู้กระทำ : ครูฝึกสอน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภท : ไม่มี
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : ห้องพักรูที่โรงเรียน
- ความถี่ของความรุนแรง : อาทิตย์ละ 4 ครั้ง ตลอด 1 ภาคเรียน
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ครูผู้ใหญ่ในโรงเรียน เพื่อนสนิท
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ได้มีการลงบันทึกประจำวันไว้
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : ไม่มีความคืบหน้าใดๆ และครูฝึกสอนคนนั้นก็ไม่ได้กลับมาสอนที่โรงเรียนอีก

กรณีศึกษา 6 พิการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : แพรว
- เพศ : หญิง
- อายุ : 13 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : กาญจนบุรี

- ระดับการศึกษา : ไม่มี
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 3,000 บาท
- รายได้ของใคร : ส่วนใหญ่จากแม่ ส่วนของแพรวได้จากเบี้ยคนพิการเท่านั้น
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการและค่าจ้างของแม่
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน แม่ ตนเอง และลูก
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรประชาชน บัตรคนพิการ
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / Web site ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางนี้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่มีความรู้

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : วัยรุ่น 3 คน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แม่ ตำรวจ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แม่ได้พาไปแจ้งความ
- หากแจ้งความ ผลของการแจ้งความคืออะไร : คิดยังไม่ท้อแท้ เนื่องจากแพรวไม่สามารถระบุพรรณานฐานหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำได้

กรณีศึกษา 7 พิกการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : สาว
- เพศ : หญิง
- อายุ : 32 ปี
- อาชีพ : นวดแผนไทย
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : สมุทรปราการ
- ระดับการศึกษา : ม. 3
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 3,000 – 5,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : นวดแผนไทย
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : ห้องเช่า
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : คนเดียว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / Web site ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สามารถใช้ Smart phone ที่มีเสียงอ่านหน้าจอได้ อ่านเขียนอักษรเบรลล์ได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : รู้ว่าต้องไปติดต่อหน่วยงานไหน แต่ไปแล้วมักเจอเจ้าหน้าที่ มักใช้คำพูดที่ข่ม วางอำนาจและดูถูกว่าเป็นคนพิการ และทำให้ไม่ชอบปฏิบัติของเจ้าหน้าที่

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : ลูกค้า
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มี
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านผู้กระทำ
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง

- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ภรรยาลูกค้า
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไปแจ้งความที่โรงพัก แต่ไม่ได้แจ้ง เพราะเจ้าหน้าที่ซักถามเรื่องอื่น อาทิ หน้าตาคนถูกกระทำ ทำกี่ครั้ง วิธีการที่ถูกกระทำ ทำไมไม่ร้องให้คนช่วย หนีออกมาได้ยังไงทั้งที่ตาบอด เจอคำถามเหล่านี้จึงทำให้ไม่อยากแจ้ง

กรณีศึกษา 8 พิกارทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : พิม
- เพศ : หญิง
- อายุ : 38 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : นนทบุรี
- ระดับการศึกษา : ป. โท
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 4,800 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการและเงินงongสี่ของครอบครัว
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของครอบครัว
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : คนเดียว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน

- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / Web site ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ใช้ Smart phone ที่มีโปรแกรมเสียงอ่านหน้าจอได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : เดินทางด้วยตนเองไม่ได้ ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง เนื่องจากมาตาบอดภายหลัง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกทะเลย เพิกเฉย คำ ดูหมิ่น และไล่ออกจากบ้าน เพื่อนที่มองเห็น พอรู้ว่าพิการก็ไม่คุยด้วย จนมีภาวะป่วยเป็นโรคซึมเศร้า
- ใครเป็นผู้กระทำ : พ่อ แม่ พี่ น้อง และเพื่อน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านของครอบครัว
- ความถี่ของความรุนแรง : ประจำ
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ครอบครัว ญาติพี่น้อง
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็ง เพราะไม่รู้จะแข็งอย่างไร คนทำเป็นคนในครอบครัว และเพื่อน

กรณีศึกษา ๑ พิการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : แก้ว
- เพศ : หญิง
- อายุ : 45 ปี
- อาชีพ : นวด (มาตรา 35)
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น

- จังหวัดที่อยู่ : กรุงเทพฯ
- ระดับการศึกษา : ป.ตรี
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : คริสต์
- รายได้ต่อเดือน : 10,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : มาตรา 35
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : คนเดียว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรประชาชน บัตรคนพิการ
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / Web site ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านเขียนอักษรเบรลล์ได้ ใช้ Smart phone ที่มีโปรแกรมเสียงอ่านหน้าจอได้ ใช้ Computer ได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงาน ไม่มีเอกสารที่ตนเองสามารถอ่านได้ ไม่มีเจ้าหน้าที่ ที่ช่วยเหลือด้วยความเข้าใจและเห็นคุณค่า

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : อนาคต ทำร้ายร่างกาย ถูกล่อลวงไปในที่เปลี่ยว
- ใครเป็นผู้กระทำ : คนไม่รู้จัก
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : ช้างถนนและตึกร้าง
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ไม่มี
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็ง แต่ตำรวจไม่รับแจ้ง เพราะเห็นว่าเป็นคนตาบอด ไม่สามารถให้ข้อมูลผู้กระทำ ทั้งรูปพรรณสัณฐาน หรือที่เกิดเหตุ

กรณีศึกษา 10 พิกัดทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : คา
- เพศ : หญิง
- อายุ : 37 ปี
- อาชีพ : ร้องเพลง
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : นนทบุรี
- ระดับการศึกษา : ไม่มี
- สถานะภาพ : แต่งงาน
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 5,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : ร้องเพลงตามตลาดนัด หรือร้านอาหารต่างๆ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน (ตนเองและสามี)
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / Web site ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ใช้ Smart phone ที่มีโปรแกรมเสียงอ่านหน้าจอได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือเลย

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ทำร้ายร่างกาย บังคับข่มขู่
- ใครเป็นผู้กระทำ : สามี
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มี
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : ทุกวัน

- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : เพื่อน
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็ง เพราะถูกสามีขู่ ถ้าไปแข็งความจะฆ่า

กรณีศึกษา 11 พิกการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : อาตี
- เพศ : ผู้ชาย
- อายุ : 12 ปี
- อาชีพ : นักเรียน
- ประเภทความพิกการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : กรุงเทพฯ
- ระดับการศึกษา : ประถมศึกษาตอนต้น
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 1,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิกการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : สถานสงเคราะห์
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : อยู่โรงเรียนประจำ
- มีบัตรคนพิกการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิกการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิกการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / Web site ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านเขียนอักษรเบรลล์ได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่ทราบข้อมูลของการติดต่อ

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกทำร้ายร่างกาย ทอดทิ้ง และละเลย
- ใครเป็นผู้กระทำ : พ่อและแม่

- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านที่อยู่กับครอบครัว
- ความถี่ของความรุนแรง : ป่อย
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ญาติ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แจ้ง ไม่มีใครพาไปแจ้ง และไม่รู้ว่าจะต้องแจ้งอย่างไร

กรณีศึกษา 12 พิการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : อ้อม
- เพศ : ทอม
- อายุ : 45 ปี
- อาชีพ : ร้องเพลง
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : เพชรบุรี
- ระดับการศึกษา : ม. 3
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 3,000-5,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : ร้องเพลง
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : ห้องเช่า
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน ตนเองและแฟน
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี

- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านเขียนอักษรเบรลล์ได้ ใช้สมาร์ตโฟนที่มีเสียงอ่านหน้าจอได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถอ่านเอกสารทางราชการได้ด้วยตนเอง ไม่มีความรู้เพียงพอว่าต้องไปหน่วยงานไหน

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ทำร้ายร่างกาย บังคับ ริดไถ
- ใครเป็นผู้กระทำ : แฟน (ผู้หญิง)
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : มีทางการเห็น
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : ห้องเช่า
- ความถี่ของความรุนแรง : ประจำ
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : กลุ่มเพื่อน
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แจ้ง เพราะรู้สึกว่าเป็นเรื่องปกติของคนรักกันที่ต้องดูแลกัน

กรณีศึกษา 13 พิกการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ชูชี
- เพศ : กระทบ
- อายุ : 36 ปี
- อาชีพ : นวดแผนไทย
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : นนทบุรี
- ระดับการศึกษา : ม. 6

- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 7,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : นวดแผนไทย
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน ตนเองและแฟน
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากรัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ใช้คอมพิวเตอร์และสมาร์ตโฟนที่มีเสียงอ่านหน้าจอได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถอ่านเอกสารที่อยู่ในหน่วยงานภาครัฐได้ ไม่รู้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร หรือหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือ

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ทำร้ายร่างกาย บังคับรีดไถ ดูหมิ่นเหยียดหยาม
- ใครเป็นผู้กระทำ : แฟนหนุ่ม
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : มีทางการเห็น
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : เป็นประจำ
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : เพื่อนและน้องสาว
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แจ้ง เพราะไม่ยอมให้เกิดวุ่นวาย แบบนี้ก็คืออยู่แล้ว ไม่สามารถอยู่ด้วยตัวเองได้ ต้องอาศัยแฟน

กรณีศึกษา 14 พิการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : หนึ่ง
- เพศ : หญิง

- อายุ : 27 ปี
- อาชีพ : นวดแผนไทย
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : สมุทรปราการ
- ระดับการศึกษา : ม. 3
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 5,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : นวด
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : คนเดียว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ใช้สมาร์ตโฟนที่มีเสียงอ่านหน้าจอได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่รู้ข้อมูลว่าจะต้องไปที่ไหนหรือทำอย่างไร

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน ล่วงละเมิดทางเพศ รัมโทรม ถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม
- ใครเป็นผู้กระทำ : ลูกพี่ลูกน้อง แฟน เพื่อนแฟน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : พิการทางการเห็นและไม่มีคามพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเองที่อาศัยอยู่กับครอบครัว
- ความถี่ของความรุนแรง : หลายครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ป้า เพื่อน
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แจ้งเพราะไม่รู้จะเริ่มอย่างไร ใครจะให้การช่วยเหลือได้จริง และเป็นคนพิการด้วย พูดไปคงไม่มีใครเชื่อถือ

กรณีศึกษา 15 พิการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ก้อย
- เพศ : หญิง
- อายุ : 40 ปี
- อาชีพ : นวดแผนไทย (จ้างตาม มาตรา 35)
- ประเภทความพิการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : อุดรดิตถ์
- ระดับการศึกษา : ม. 6
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 9,800 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : นวดแผนไทย (รายได้จากการจ้างผ่าน มาตรา 35)
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน ตนเองและลูกสาว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ใช้สมาร์ตโฟนที่มีเสียงอ่านหน้าจอได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่รู้ข้อมูลที่เพียงพอว่าจะต้องติดต่อใคร

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : กักขังหนองเหนียว ริดไล่มขู่
- ใครเป็นผู้กระทำ : พ่อแม่ อดีตสามี
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : พ่อแม่ไม่มีพิการ อดีตสามีพิการทางการเห็น

- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : 2 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : เพื่อนฝูง
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็งเพราะไม่รู้จะแข็งความอย่างไร

กรณีศึกษา 16 พิกการทางการเห็น

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : เมย์
- เพศ : เด็กหญิง
- อายุ : 11 ปี
- อาชีพ : ไม่มีอาชีพ
- ประเภทความพิกการ : ทางการเห็น
- จังหวัดที่อยู่ : ศรีสะเกษ
- ระดับการศึกษา : ประถมศึกษาตอนต้น
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : ไม่มี
- รายได้ของใคร : ไม่มี
- ที่มาของรายได้ : ไม่มี
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : สถานสงเคราะห์
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : อยู่โรงเรียนประจำ
- มีบัตรคนพิกการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิกการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิกการ บัตรประชาชน

- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : เริ่มหัดอ่านเขียนอักษรเบรลล์และใช้โปรแกรมเสียง
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่มีผู้ดูแล ที่จะสามารถให้ข้อมูลที่เพียงพอได้

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน รุม โทรม เพิกเฉย ทอดทิ้ง
- ใครเป็นผู้กระทำ : พ่อเลี้ยง เพื่อนพ่อเลี้ยง แม่ พี่สาวลูกคิดพ่อเลี้ยง
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : 2 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แม่ พี่สาวลูกคิดพ่อเลี้ยง
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แจ้งเพราะไม่รู้ว่าแจ้งอย่างไร ไม่รู้ว่าหน่วยงานตั้งอยู่ที่ไหน การเดินทางไปอย่างไร

กรณีศึกษา 17 พิกการทางการได้ยิน

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : น้ำ
- เพศ : หญิง
- อายุ : 33 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางการได้ยิน
- จังหวัดที่อยู่ : อัญญา
- ระดับการศึกษา : ม. 6
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 800 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการ

- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านที่อาศัยอยู่กับครอบครัว
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน ตนเอง พ่อและพี่สาว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านเขียนได้เล็กน้อย ใช้ภาษามือไทยขั้นพื้นฐานได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : บริการล่ามภาษามือที่มีอยู่น้อย ความยุ่งยากในการเข้าถึงล่ามภาษามือ ล่ามภาษามือจากหน่วยบริการ TTRS มีอยู่อย่างจำกัด และเปลี่ยนทุก 5 นาที ทำให้การสื่อสารไม่ต่อเนื่อง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ทำร้ายร่างกาย ดูหมิ่นเหยียดหยาม เอารัดเอาเปรียบ
- ใครเป็นผู้กระทำ : เพื่อนร่วมงาน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : ที่ทำงาน
- ความถี่ของความรุนแรง : บ่อยครั้งในช่วงที่ทำงานอยู่ที่นั่น
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : พ่อ พี่สาว เพื่อนคนหูหนวกด้วยกัน
- แข็งแรงหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็งแรงเพราะลำบากในการหาล่ามภาษามือ

กรณีศึกษา 18 พิกการทางการได้ยิน

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ผน
- เพศ : หญิง
- อายุ : 38 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางการได้ยิน
- จังหวัดที่อยู่ : พัทลุง
- ระดับการศึกษา : ป. 6
- สถานะภาพ : แต่งงาน

- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 800 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน ตนเอง สามีและลูกสาว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ใช้ภาษามือไทยได้ อ่านเขียนภาษาไทยได้เล็กน้อย
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่มีล่ามภาษามือที่เพียงพอ

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : กักขังหนองเหนียว ดูหมิ่นเหยียดหยาม
- ใครเป็นผู้กระทำ : ตา
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านที่อาศัยอยู่กับครอบครัว
- ความถี่ของความรุนแรง : บ่อยครั้งในวัยรุ่น
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : พี่น้องที่เป็นคนหูดี
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็งเพราะไม่อยากรุ่นวายเพราะเป็นคนในครอบครัว และมีความลำบากในสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจ

กรณีศึกษา 19 พิกการทางการได้ยิน

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : จัน
- เพศ : หญิง
- อายุ : 43 ปี
- อาชีพ : รับจ้างทั่วไป

- ประเภทความพิการ : ทางการได้ยิน
- จังหวัดที่อยู่ : นนทบุรี
- ระดับการศึกษา : ม. 3
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 7,000-9,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : รับจ้างทั่วไป
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน ตนเองและลูกสาว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ใช้ภาษามือไทยได้ อ่านเขียนภาษาไทยได้บ้างเล็กน้อย
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ล่ามภาษามือหายาก ล่ามภาษามือที่ไว้ใจได้ก็ไม่มีใบล่ามรับรอง บริการ TTRS ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ทำร้ายร่างกาย บังคับรีดไถ เอารัดเอาเปรียบ บังคับขายตัว บังคับเสพยา
- ใครเป็นผู้กระทำ : อดีตสามีทั้ง 2 คน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : มี พิกัดทางการได้ยิน
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านที่อยู่อาศัยกับอดีตสามี
- ความถี่ของความรุนแรง : บ่อยมากในระหว่างที่อยู่ด้วยกัน
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : เพื่อน ลูกสาว พ่อแม่
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็งความหลายครั้งมาก เพราะประสบความลำบากในเรื่องการสื่อสาร และการล่ามภาษามือ
- หากแข็งแรง ผลของการแข็งแรงคืออะไร : ผู้กระทำถูกจับ และอยู่ในระหว่างจำคุก

กรณีศึกษา 20 พิกการทางการไต้ยััน

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : พา
- เพศ : หญิง
- อายุ : 35 ปี
- อาชีพ : รับจ้างทั่วไป
- ประเภทความพิการ : ทางการไต้ยััน
- จังหวัดที่อยู่ : อุบลราชธานี
- ระดับการศึกษา : ม. 3
- สถานะภาพ : แต่งงาน
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 8,000-9,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : รับจ้างทั่วไป
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเองที่อาศัยอยู่กับครอบครัว
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 4 คน ตนเอง แม่ สามีและลูกสาว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรประชาชน บัตรคนพิการ
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ใช้ภาษามือภาษาไทยได้ อ่านเขียนภาษาไทยได้เล็กน้อย
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : หาล่ามภาษามือยาก ไม่มีใครให้ความเชื่อถือในสิ่งที่พูด

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขััน รุม โทรม ขู่ฆ่า
- ใครเป็นผู้กระทำ : พี่ชายร่วมบิดา
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเองที่อาศัยอยู่กับครอบครัวบิดา

- ความถี่ของความรุนแรง : ประมาณ 3-5 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ภรรยาหลวงของพ่อ พ่อ แม่ พี่ชายร่วมบิดา
- แข็งความหรือไม่ว่าเหตุใด : ไม่ได้แข็ง เพราะคิดว่าไม่มีใครเชื่อในคำพูด และสื่อสารกันด้วยภาษา
มือไม่ได้ เขียนก็ลำบาก ได้เป็นคำ ๆ คนที่อ่านก็ไม่เข้าใจ

กรณีศึกษา 21 พิกการทางการไต่ยืน

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : เจนนี่
- เพศ : กระทบ
- อายุ : 45 ปี
- อาชีพ : วางงาน
- ประเภทความพิการ : ทางการไต่ยืน
- จังหวัดที่อยู่ : ปทุมธานี
- ระดับการศึกษา : ป. 6
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 800 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน ตนเองและแม่
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ใช้ภาษามือไทยได้และอ่านเขียนภาษาไทยได้บ้าง
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่มีล่ามภาษามือที่เข้าใจ ติดต่อหาล่ามยาก

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ทำร้ายร่างกาย ล้วงละเมิด อนาจาร
- ใครเป็นผู้กระทำ : พ่อ เพื่อน ๆ ในโรงเรียนโสด
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : พ่อไม่มีความพิการ เพื่อนพิการหูหนวก
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง โรงเรียนประจำ

- ความถี่ของความรุนแรง : บ่อยครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แม่ น้องสาว และเพื่อน ๆ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็งเพราะไม่รู้ว่าจะเล่าอย่างไรให้คนอื่นเข้าใจในสิ่งที่เราเผชิญ

กรณีศึกษา 22 พิกการทางการไต่สวน

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ดาว
- เพศ : หญิง
- อายุ : 42 ปี
- อาชีพ : ครู
- ประเภทความพิการ : ทางการไต่สวน
- จังหวัดที่อยู่ : กรุงเทพฯ
- ระดับการศึกษา : ป.ตรี
- สถานะภาพ : สมรส
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 12,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : ครูผู้ช่วย
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 4 คน ตนเอง สามิ และลูกชายอีก 2 คน
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน พนักงานโรงเรียนเอกชน (ศช.)
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ใช้ภาษามือไทยได้และอ่านเขียนภาษาไทยได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ลำบากที่มีใบตามระเบียบมีจำนวนน้อยและหายาก ระบบบริการ TTRS ไม่เอื้อต่อการใช้บริการได้อย่างทั่วถึง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน ข่มขู่
- ใครเป็นผู้กระทำ : ครูผู้ชาย
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : โรงเรียน
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ไม่มี
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็งเพราะกลัวและอาย

กรณีศึกษา 23 พิกการทางการได้ยิน

ข้อมูลทั่วไป (ของผู้ให้สัมภาษณ์)

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ชันนี่
- เพศ : กระทบ
- อายุ : 36 ปี
- อาชีพ : รับจ้างทั่วไป
- ประเภทความพิการ : ทางการได้ยิน
- จังหวัดที่อยู่ : สมุทรปราการ
- ระดับการศึกษา : ป. 6
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 5,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : ทำงาน
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : คนเดียว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน

- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ใช้ภาษาไทยได้และกำลังฝึกภาษาอเมริกัน
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ท่ามภาษาที่มีน้อย

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ทำร้ายร่างกาย กักขังหน่วงเหนี่ยว ดูหมิ่นเหยียดหยาม
- ใครเป็นผู้กระทำ : พ่อ
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านที่อาศัยอยู่กับครอบครัว
- ความถี่ของความรุนแรง : บ่อยครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : พี่น้องอีก 6 คน แม่
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็ง

กรณีศึกษา 24 พิการทางการไต่สวน

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ไก่
- เพศ : หญิง
- อายุ : 46
- อาชีพ : พนักงานรับจ้าง
- ประเภทความพิการ : พิการทางการไต่สวน
- จังหวัดที่อยู่ : พิษณุโลก
- ระดับการศึกษา : ม.3
- สถานะภาพ : หย่าร้าง
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 9,000
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : รับจ้าง
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านเช่า
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน ตนเอง ลูกสาว

- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านเขียนภาษาไทยได้บ้าง อ่านปากได้นิดหน่อย
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : การใช้ล่ามภาษามือ และการสื่อสารกับคนอื่น ๆ

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : บังคับจิตใจ ข่มขืน รุมโทรม ประจาน
- ใครเป็นผู้กระทำ : พี่ชายและเพื่อนพี่ชาย เพื่อนนักเรียน ครู คนงาน นายจ้าง เพื่อนร่วมงาน นักโทษหญิง ในเรือนจำ ผู้นำคนพิการในพื้นที่
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ และเป็นคนพิการทางการได้ยิน
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง โรงเรียน ห้องพักพนักงาน เรือนจำ ริสอร์ท
- ความถี่ของความรุนแรง : ตั้งแต่อายุ 5 ขวบ จนถึงปัจจุบัน จำนวน 8 เหตุการณ์
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ตำรวจ ล่าม ภรรยาของผู้กระทำ เพื่อนร่วมงาน เพื่อนสนิท
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็งความในเหตุการณ์ครั้งล่าสุด
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : ผู้กระทำผิดถูกตัดสินจำคุก แต่รายอื่นๆ ไม่ได้แข็งความใดๆ

กรณีศึกษา 25 พิกการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : นุช
- เพศ : หญิง
- อายุ : 64 ปี
- อาชีพ : ขายขนม
- ประเภทความพิการ : ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย
- จังหวัดที่อยู่ : นราธิวาส
- ระดับการศึกษา : ป. 4
- สถานะภาพ : สมรส
- ศาสนา : มุสลิม
- รายได้ต่อเดือน : 3,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : ขายขนม และเบี้ยความพิการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเองที่อาศัยอยู่กับครอบครัว
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 4 คน ตนเอง สามี ลูกสาว หลานสาว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านเขียนภาษาไทยได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : พื้นที่ห่างไกล ไม่มีรถประจำทางที่สามารถขึ้นได้ด้วยวีลแชร์

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : บังคับขึ้นใจ ทำร้ายร่างกาย
- ใครเป็นผู้กระทำ : สามี
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : ประจำ
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แจ้งผู้นำชุมชน แจ้งตำรวจ
- แจ้งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แจ้ง
- หากแจ้งความ ผลของการแจ้งความคืออะไร : ตำรวจจับสามีไม่ได้ เนื่องจากมาไม่พบตัว

กรณีศึกษา 26 พิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : แม่ชีหวาน
- เพศ : หญิง
- อายุ : 79 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย
- จังหวัดที่อยู่ : ชัยภูมิ
- ระดับการศึกษา : ไม่มี
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 1,500 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการและเบี้ยผู้สูงอายุ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : สำนักปฏิบัติธรรม
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน ตนเองและหลาน
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน

- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านออกเขียนได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : เดินทางไม่สะดวก ไม่มีรถประจำทางที่สามารถใช้บริการได้

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน ชู่ม่า
- ใครเป็นผู้กระทำ : วัยรุ่น 3 คนในหมู่บ้าน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : สำนักปฏิบัติธรรม
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ผู้นำชุมชน คนในหมู่บ้าน ตำรวจ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : ยังไม่คืบหน้า

กรณีศึกษา 27 พิกการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : แสง
- เพศ : หญิง
- อายุ : 53 ปี
- อาชีพ : จัดจ้างภายใต้มาตรา 35
- ประเภทความพิการ : ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย
- จังหวัดที่อยู่ : อุดรธานี
- ระดับการศึกษา : ม. 3
- สถานะภาพ : สมรส
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 9,800 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : มาตรา 35

- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน ตนเอง สามี ลูกสาว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านหนังสือได้ พิมพ์ด้วยเสียงได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไปไหนมาไหนไม่สะดวก ขึ้นรถประจำทางลำบาก ค่าใช้จ่ายสูงเวลาเดินทาง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ทำร้ายร่างกาย บังคับมีเพศสัมพันธ์
- ใครเป็นผู้กระทำ : สามี
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : ประจำ
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : เพื่อนสนิท
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แจ้ง เพราะต้องการให้ลูกเรียนจบก่อน และต้องพึ่งพาเงินในการจ่ายค่าเช่าบ้านจากสามี

กรณีศึกษา 28 พิกอร์ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : เจน
- เพศ : หญิง
- อายุ : 26 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย (ติดเตียง)
- จังหวัดที่อยู่ : นครนายก
- ระดับการศึกษา : ม. 3

- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 800 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านที่อยู่กับครอบครัว
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 9 คน พ่อเลี้ยง แม่ ยาย ตนเอง ลูกชาย และหลาน
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านหนังสือได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ติดเตียง เคลื่อนไหวลำบาก

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : เพื่อน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านเพื่อน
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : พ่อแม่
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่แข็งแรง
- หากแข็งแรง ผลของการแข็งแรงคืออะไร : คนร้ายหนีออกจากพื้นที่ไป

กรณีศึกษา 29 พิกการทางการเคลื่อนไหวกหรือร่างกาย

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ปู่
- เพศ : หญิง
- อายุ : 36 ปี
- อาชีพ : ทำของชำร่วยขาย
- ประเภทความพิการ : ทางการเคลื่อนไหวกหรือร่างกาย
- จังหวัดที่อยู่ : นครศรีธรรมราช
- ระดับการศึกษา : ม. 3
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 4,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : ทำของชำร่วยขายและเบี้ยความพิการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน แม่และตนเอง
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านออกเขียนได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : เคลื่อนไหวกลำบาก ไม่มีรถประจำทางที่สามารถไปได้

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกยิง
- ใครเป็นผู้กระทำ : เมียน้อยของอดีตสามี
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : ถนนตรงไหล่เขา
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แม่ ตำรวจ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : จับมือปืนได้ และถูกดำเนินคดี ส่วนคนสั่งการปัจจุบันเสียชีวิตไปแล้ว

กรณีศึกษา 30 พิการ์ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : เมาะ
- เพศ : หญิง
- อายุ : 40 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย
- จังหวัดที่อยู่ : สงขลา
- ระดับการศึกษา : ไม่มี
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : อิสลาม
- รายได้ต่อเดือน : 800 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน ตนเอง พี่สาวและน้องสาว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี

- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สามารถสื่อสารได้เป็นคำ ๆ ไม่ปะติดปะต่อ
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : สื่อสารลำบาก แขนซ้ายกุดเหลือแค่ข้อศอก แขนขวามีนิ้วเดียว ขาซ้ายกุดเหลือแค่คนขา มีเพียงขาขวาที่ใช้การได้

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : คนในหมู่บ้าน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : ขน้าในสวนยาง
- ความถี่ของความรุนแรง : ไม่ทราบ
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : คนในหมู่บ้าน ตำรวจ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็งความ ลงบันทึกประจำวัน
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : รอให้ครอบครัวผู้ชายรับผิดชอบเด็กในท้อง

กรณีศึกษา 31 พิกอร์ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : เฟิร์ส
- เพศ : กระทบ
- อายุ : 21 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย
- จังหวัดที่อยู่ : หนองบัวลำภู
- ระดับการศึกษา : ป. 6
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 10,000-20,000 บาท

- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : ครอบครัวและเบี้ยความพิการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านที่อยู่กับครอบครัว
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 4 คน พ่อ แม่ พี่สาวและตนเอง
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านออกเขียนได้ สื่อสารได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ออกไปข้างนอกลำบาก การเดินทาง ตั้งแต่บ้านไปยังหน่วยงานต่างๆ

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ทำร้ายร่างกาย ดูหมิ่นเหยียดหยาม ถูกเลือกปฏิบัติ
- ใครเป็นผู้กระทำ : เพื่อนในโรงเรียน แม่ครัว
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : เพื่อนพิการ แม่ครัวไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : โรงเรียนประจำ
- ความถี่ของความรุนแรง : บ่อยครั้งในระหว่างเรียน
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : พ่อแม่ ครู ในโรงเรียน
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็งเพราะคิดว่ามันเป็นการพุดดูถูก คงไม่มีกฎหมายหรือบทลงโทษสำหรับผู้ที่ทำคนอื่นทางจิตใจ

กรณีศึกษา 32 พิกัดทางจิตและพฤติกรรม

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ส้ม
- เพศ : หญิง
- อายุ : 40 ปี
- อาชีพ : ชายของออนไลน์
- ประเภทความพิการ : ทางจิตใจหรือพฤติกรรม

- จังหวัดที่อยู่ : แพร่
- ระดับการศึกษา : มัธยมศึกษาตอนปลาย
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 3,000-5,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : ขายของออนไลน์ ขายหอย และเบี้ยความพิการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : อยู่คนเดียว แต่มีน้องชาย 1 คนทำงานที่ปราจีนบุรี
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านออกเขียนได้ สื่อสารได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : มีความระมัดระวัง มีความระแวงหวาดกลัว ขุนเดียว อาจควบคุมอารมณ์ไม่ได้ในบางครั้ง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : คนงานก่อสร้าง ที่มาสร้างบ้านข้างๆ
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้งหรืออาจมากกว่านั้น
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : น้องชาย อสม. ตำรวจ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็งความ เพราะที่บ้านมีกล้องวงจรปิด
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : ถูกจับ และอยู่ระหว่างจำคุก 2 ปี

กรณีศึกษา 33 พิการทางสติปัญญา

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : บี
- เพศ : หญิง
- อายุ : 12 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางสติปัญญา
- จังหวัดที่อยู่ : อุดรธานี
- ระดับการศึกษา : ไม่มี
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 1,500 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการ เบี้ยผู้สูงอายุ และรับจ้างทั่วไป
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน แม่ พี่สาวและตนเอง
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ แต่สามารถสื่อสารได้เป็นคำหรือประโยคสั้นๆ
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ลำบากในการสื่อสารด้วยตนเอง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : คนในหมู่บ้าน หลานตำรวจ มัคทายก หลานเจ้าอาวาส คนงานเฝ้าบ้าน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : มีทั้งพิการและไม่พิการ พิการทางการได้ยิน
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านของผู้กระทำ

- ความถี่ของความรุนแรง : มากกว่า 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ชาย อสม ตำรวจ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : ถูกจับมาดำเนินคดีได้

กรณีศึกษา 34 พิการทางสติปัญญา

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : บุ่ม
- เพศ : หญิง
- อายุ : 25 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางสติปัญญา
- จังหวัดที่อยู่ : เลย
- ระดับการศึกษา : ป. 6
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 2,000 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการ เบี้ยผู้สูงอายุ รับจ้างทั่วไป
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเองที่อยู่กับครอบครัว
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน ตนเอง ตาและยาย
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ สื่อสารได้เป็นคำ ๆ
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถสื่อสารได้ในภาษาที่ยากด้วยตนเอง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : ญาติ
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่มีความพิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านของตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ตา ยาย
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : เนื่องจากว่าเป็นญาติ และเป็นเรื่องภายในครอบครัว

กรณีศึกษา 35 ผู้ปกครองของเด็กพิการทางสติปัญญา

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : หมวย
- เพศ : หญิง
- อายุ : 54 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางสติปัญญา (ผู้ปกครอง)
- จังหวัดที่อยู่ : กรุงเทพฯ
- ระดับการศึกษา : ปริญญาโท
- สถานะภาพ : สมรส
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 10,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : สามีให้เป็นรายเดือน
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านที่อยู่กับครอบครัวใหญ่
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 6 คน ตนเอง สามี แม่สามี ลูกชาย 2 คนและลูกสาว 1 คน
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี

- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน ประกันสุขภาพ
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านออกเขียนได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : -

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกกดขี่ข่มเหง ติตรอนสิทธิและเสรีภาพ ดูหมิ่นเหยียดหยาม
- ใครเป็นผู้กระทำ : สามิและแม่สามิ
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : ประจำ
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ไม่มี
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่แข็งเพราะไม่รู้จะแข็งอย่างไร เห็นว่ามันคือความรุนแรงที่ส่งผลต่อจิตใจ ไม่มีกฎหมายรองรับหรือให้การช่วยเหลือด้านจิตใจ

กรณีศึกษา 36 พิกอร์ทางสติปัญญา

ข้อมูลทั่วไป (ของผู้ให้สัมภาษณ์)

- ชื่อเล่น / นามแฝง : พ้า
- เพศ : หญิง
- อายุ : 16 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางสติปัญญา
- จังหวัดที่อยู่ : บุรีรัมย์
- ระดับการศึกษา : ป. 6
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 1,500 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว

- ที่มาของรายได้ : เบี้ยคนพิการและรับจ้างทั่วไปของพ่อและแม่
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเองที่อาศัยอยู่กับครอบครัว
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน ตนเอง พ่อและแม่
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรประชาชน บัตรคนพิการ
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ สื่อสารได้เป็นคำ ๆ
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถสื่อสารได้

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกล่อลวง ข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : คนในหมู่บ้าน (ผู้มีอิทธิพล)
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านผู้กระทำ
- ความถี่ของความรุนแรง : ไม่ทราบ
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : พ่อแม่ อสม ตำรวจ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็งความเพราะฟ้าตั้งท้อง ตำรวจแนะนำให้ไกล่เกลี่ย
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : ยอมไกล่เกลี่ยเพื่อรับค่าชดเชย 20,000 บาท

กรณีศึกษา 37 พิการทางสติปัญญา

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ชมพู
- เพศ : หญิง
- อายุ : 27 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางสติปัญญา
- จังหวัดที่อยู่ : ขอนแก่น
- ระดับการศึกษา : ไม่มี

- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 3,000-4,000 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการและรับจ้างทำความสะอาดของแม่
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน ตนเองและแม่
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ สื่อสารได้เป็นคำง่าย ๆ
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถสื่อสารได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ล่อลวง ข่มขืน ทำอนาจาร กักขังหน่วงเหนี่ยว
- ใครเป็นผู้กระทำ : ผู้ชายในหมู่บ้าน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านของผู้กระทำ
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แม่ ญาติ หมอ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : อายุและกลัวถูกฆ่า

กรณีศึกษา 38 พิจารทางสติปัญญา

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : พราว
- เพศ : หญิง
- อายุ : 15 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางสติปัญญา
- จังหวัดที่อยู่ : หนองบัวลำพู
- ระดับการศึกษา : กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 3
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 1,000-2,000 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการและรับจ้างของพ่อและแม่
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คนพ่อและตนเอง
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สามารถสื่อสารได้เป็นคำง่าย ๆ สั้น ๆ
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถสื่อสารได้

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : พ่อ
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : ทุกคืน

- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ครู เพื่อนบ้าน ป้าผู้เสียหาย อสม. สหวิชาชีพต่างๆ ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด
ตำรวจ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : รอผลตรวจร่างกายเพื่อออกหมายจับพ่อและส่งตัวแพรว
ไปอยู่กับญาติที่สกลนคร

กรณีศึกษา 39 พิการทางสติปัญญา

ข้อมูลทั่วไป (ของผู้ให้สัมภาษณ์)

- ชื่อเล่น / นามแฝง : รุ่ง
- เพศ : หญิง
- อายุ : 11 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางการเรียนรู้
- จังหวัดที่อยู่ : พัทลุง
- ระดับการศึกษา : ป. 5
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 3,000-5,000 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการและรับจ้างทั่วไปของแม่
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน ตนเองและแม่
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม
หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง : อ่านออกเขียนได้ค่าง่าย ๆ สื่อสารได้โดยใช้ภาษาง่าย ๆ
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถสื่อสาร อ่านออกเขียนได้
ด้วยตนเอง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ล่อลวง อนาคต
- ใครเป็นผู้กระทำ : คนในหมู่บ้าน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านผู้กระทำ
- ความถี่ของความรุนแรง : หลายครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แม่ ทนายความ ตำรวจ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : ผู้กระทำอยู่ในระหว่างถูกจำคุก

กรณีศึกษา 40 พิกัดทางการเรียนรู้

ข้อมูลทั่วไป (ของผู้ให้สัมภาษณ์)

- ชื่อเล่น / นามแฝง : หญิง
- เพศ : หญิง
- อายุ : 14 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางการเรียนรู้
- จังหวัดที่อยู่ : กรุงเทพฯ
- ระดับการศึกษา : ไม่มี
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 1,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : สถานสงเคราะห์
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : อยู่สถานสงเคราะห์
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน

- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สื่อสารได้ช้า กิดช้า
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : สื่อสารได้ช้า

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน ทอดทิ้ง
- ใครเป็นผู้กระทำ : ตา
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านที่อาศัยอยู่กับครอบครัว
- ความถี่ของความรุนแรง : ไม่ได้ระบุ
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แม่ พี่
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แจ้ง เพราะไม่มีใครพาไปแจ้ง และไม่สามารถอธิบายถึงการถูกกระทำ

กรณีศึกษา 41 พิการทางการเรียนรู้

ข้อมูลทั่วไป (ของผู้ให้สัมภาษณ์)

- ชื่อเล่น / นามแฝง : อร
- เพศ : หญิง
- อายุ : 16 ปี
- อาชีพ : นักเรียน
- ประเภทความพิการ : ทางการเรียนรู้
- จังหวัดที่อยู่ : นครปฐม
- ระดับการศึกษา : กำลังศึกษาอยู่ชั้น ป. 6
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 8,000 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการและการทำงานของพ่อ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเอง

- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน ตนเอง พ่อและแม่
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สามารถอ่านออกเขียนได้ แต่ค่อนข้างช้า
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่รู้ข้อมูล มีการตอบสนองที่ช้า สื่อสารด้วยภาษาที่ง่าย ๆ ได้เท่านั้น

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ล่อลวง ข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : เพื่อนร่วมชั้นเรียน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : โรงแรม
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : พ่อแม่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน ตำรวจ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : ผู้กระทำอยู่ในสถานพินิจเด็กและเยาวชน

กรณีศึกษา 42 พิกอร์ทางการเรียนรู้

ข้อมูลทั่วไป (ของผู้ให้สัมภาษณ์)

- ชื่อเล่น / นามแฝง : โอ้
- เพศ : หญิง
- อายุ : 12 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ทางการเรียนรู้
- จังหวัดที่อยู่ : นครพนม
- ระดับการศึกษา : กำลังศึกษาอยู่ชั้น ป. 4
- สถานะภาพ : โสด

- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 2,200 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการของตนเองและย่าและเบี้ยผู้สูงอายุของย่า
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน พ่อ ย่าและตนเอง
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สื่อสารได้ด้วยคำและประโยคง่าย ๆ
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ด้วยตนเอง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : พ่อ
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : บ่อย
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : เพื่อนบ้าน ย่า
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : พ่อหนีไป ผู้ใหญ่บ้านและอาสาสมัครมาคอยสอดส่องดูแล

กรณีศึกษา 43 พิจารณาทางการเรียนรู้

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : กกล้วย
- เพศ : หญิง
- อายุ : 19 ปี
- อาชีพ : นักเรียน
- ประเภทความพิการ : ทางการเรียนรู้
- จังหวัดที่อยู่ : แพร่
- ระดับการศึกษา : ม. 3
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 1,000-2,000 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการและรับจ้างทั่วไปของพ่อและแม่
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน พ่อ แม่และตนเอง
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านออกเขียนได้ประโยชน์ง่าย ๆ
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างเต็มที่

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : อนาคต
- ใครเป็นผู้กระทำ : ผู้ใหญ่บ้าน ผู้มีอิทธิพล เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บนรถผู้รับส่งนักเรียน
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง

- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : พ่อแม่ ปลัดอำเภอ ตำรวจ
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : ผู้ถูกกระทำได้รับโทษจำคุก 2 ปี ปรับ 35,000 บาท รอลงอาญา แต่ผู้กระทำก็สามารถลงรับเลือกตั้งนายก อบต. ได้ และผลได้รับคัดเลือก

กรณีศึกษา 44 พิกการซ้ำซ้อน (ทางการเห็นและจิตหรือพฤติกรรม)

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ริน
- เพศ : หญิง
- อายุ : 40
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ซ้ำซ้อน (ทางการเห็น ทางจิตหรือพฤติกรรม)
- จังหวัดที่อยู่ : อยุธยา
- ระดับการศึกษา : ป. 6
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 1,000 - 1,500 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยคนพิการและรับจ้างทั่วไปของบ้าน
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน ตนเองและพี่
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อ่านเขียนอักษรเบรลล์ได้บ้างเล็กน้อย ใช้สมาร์ตโฟนที่มีเสียงอ่านหน้าจอได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไปไหนมาไหนเองลำบาก ไม่มีคนช่วยอ่านช่วยเขียน ข้อมูลที่มีไม่สามารถเข้าถึงได้

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน รุม โทรม
- ใครเป็นผู้กระทำ : ญาติ
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านเดิมที่อาศัยอยู่กับครอบครัวใหญ่
- ความถี่ของความรุนแรง : บ่อยทุกปีดเทอม
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : คนแถวบ้าน
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : เพราะเป็นญาติพี่น้องกัน

กรณีศึกษา 45 พิกัดซ้ำซ้อน (ทางการเห็นและทางการเรียนรู้)

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : อ้อย
- เพศ : หญิง
- อายุ : 30 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ซ้ำซ้อน (ทางการเห็น ทางการเรียนรู้)
- จังหวัดที่อยู่ : นุรีรัมย์
- ระดับการศึกษา : ไม่มี
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 800 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านที่อาศัยอยู่กับครอบครัวใหญ่
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : หลายคน
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน

- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ ไม่รู้วิธีการใช้เครื่องมือสื่อสาร
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถสื่อสารได้

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : บรรดาญาติผู้ชายที่อาศัยอยู่ในบ้าน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : ที่บ้านตนเองที่อาศัยอยู่กับครอบครัว
- ความถี่ของความรุนแรง : บ่อยครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ครูผู้ฝึกนวด
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แจ้ง เพราะญาติผู้หญิงก็ไม่มีใครกล้าไปแจ้ง เพราะเห็นว่าแจ้งไปก็ไม่มีประโยชน์

กรณีศึกษา 46 พิกการชำซ้อน (ทางสติปัญญาและการเรียนรู้)

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ตังเม
- เพศ : หญิง
- อายุ : 15 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ชำซ้อน (ทางสติปัญญา การเรียนรู้)
- จังหวัดที่อยู่ : กรุงเทพฯ
- ระดับการศึกษา : ไม่มี
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 1,000 บาท
- รายได้ของใคร : ตนเอง
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการ
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : สถานสงเคราะห์

- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คนกับพ่อ
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ไม่สามารถสื่อสารได้ด้วยตนเอง ต้องผ่านการบอกเล่าของคนอื่น
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถสื่อสารได้ด้วยตนเอง ต้องผ่านการบอกเล่าของผู้อื่น

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : พ่อ
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : บ่อย
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : เพื่อนบ้าน ตำรวจ นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : พ่อหนีไป และไม่รู้ว่าไปไหน เลยทำให้คิดไม่มีความคืบหน้า

กรณีศึกษา 47 พิกอร์ซ้ำซ้อน (ทางการเห็นและทางสติปัญญา)

ข้อมูลทั่วไป (ของผู้ให้สัมภาษณ์)

- ชื่อเล่น / นามแฝง : เดือน
- เพศ : หญิง
- อายุ : 18 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ซ้ำซ้อน (ทางการเห็น ทางสติปัญญา)
- จังหวัดที่อยู่ : สมุทรปราการ
- ระดับการศึกษา : ไม่มี

- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 2,000-4,000 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการและรับจ้างทั่วไปของแม่
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คน กับแม่ที่ไม่ใช่แม่แท้ ๆ
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถสื่อสารได้ด้วยตนเอง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกทอดทิ้งจากแม่แท้ ๆ ถูกข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : แม่แท้ ๆ และคนงานก่อสร้าง
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : ไซต์คนงานก่อสร้าง
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : ตำรวจ คนแถวนั้น
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่แข็งแรง
- หากแข็งแรง ผลของการแข็งแรงคืออะไร : ผู้กระทำหนีไป

กรณีศึกษา 48 พิการซ้ำซ้อน (ทางการเห็นและทางการเรียนรู้)

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : เนย
- เพศ : หญิง
- อายุ : 18 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ซ้ำซ้อน (ทางการเห็น ทางการเรียนรู้)
- จังหวัดที่อยู่ : เชียงใหม่
- ระดับการศึกษา : ป. 6
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 3,000-5,000 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการและการทำงานรับจ้างของครอบครัว
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 4 คน พ่อแม่ พี่สาวและตนเอง
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สามารถอ่านออกเขียนได้แต่ค่อนข้างช้า สามารถใช้สมาร์ตโฟนที่มีเสียงอ่านหน้าจอได้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ด้วยตนเอง ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ถูกข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : อา
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : พี่สาว พ่อแม่
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : ผู้กระทำผิดหนี

กรณีศึกษา 49 พิกัดซ้ำซ้อน (ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายและทางสติปัญญา)

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ฟาดิเม้าะ
- เพศ : หญิง
- อายุ : 36 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ซ้ำซ้อน (ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายและทางสติปัญญา)
- จังหวัดที่อยู่ : กรุงเทพฯ
- ระดับการศึกษา : ไม่มี
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : อิสลาม
- รายได้ต่อเดือน : 1,600 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการของตนเองและน้องชาย
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านของตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน ตนเอง แม่และน้องชาย
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน

- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ไม่สามารถสื่อสารได้ด้วยตนเอง พูดได้แค่เพียงคำสั้นๆ เช่น เจ็บ จำ
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถสื่อสารได้ด้วยตนเอง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน บังคับทำหมัน
- ใครเป็นผู้กระทำ : พ่อเลี้ยง และตาซึ่งเป็นน้ำเชื้อของแม่ หมอ
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : 2 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แม่ แพทย์ อสม.
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แจ้งเพราะไม่รู้ว่าจะแจ้งอย่างไร เนื่องจากแม่เรียนจบระดับประถมศึกษาปีที่ 2 เลยไม่มีความรู้

กรณีศึกษา 50 พิกัดซ้ำซ้อน (ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายและทางสติปัญญา)

ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อเล่น / นามแฝง : เอ้
- เพศ : หญิง
- อายุ : 31
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ซ้ำซ้อน (ทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายและทางสติปัญญา)
- จังหวัดที่อยู่ : แพร่
- ระดับการศึกษา : ไม่มี
- สถานะภาพ : โสด
- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 5,000-8,000 บาท
- รายได้ของใคร : ของครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการและการทำงานของแม่และพี่ชาย

- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 3 คน ตนเอง แม่และพี่ชาย
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ไม่สามารถสื่อสารได้ สามารถพูดได้แค่ ใช้ และไม่ใช้
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถสื่อสารได้ด้วยตนเอง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : ลูกชายของเพื่อนบ้าน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : บ้านตนเอง
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : แม่ พี่ชาย ตำรวจ เพื่อนบ้าน
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : แข็ง
- หากแข็งความ ผลของการแข็งความคืออะไร : ผู้ถูกกระทำถูกจำคุก 2 ปี ปัจจุบันได้เสียชีวิตแล้ว

กรณีศึกษา 51 พิกอร์ซ่าซ็อน (ทางการเห็นและทางการเรียนรู้)

ข้อมูลทั่วไป (ของผู้ให้สัมภาษณ์)

- ชื่อเล่น / นามแฝง : ทองมี
- เพศ : หญิง
- อายุ : 70 ปี
- อาชีพ : ไม่มี
- ประเภทความพิการ : ซ้ำซ็อน (ทางการเห็นและทางการเรียนรู้)
- จังหวัดที่อยู่ : กำแพงเพชร
- ระดับการศึกษา : ไม่มี
- สถานะภาพ : โสด

- ศาสนา : พุทธ
- รายได้ต่อเดือน : 2,000 บาท
- รายได้ของใคร : ครอบครัว
- ที่มาของรายได้ : เบี้ยความพิการและรับจ้างทั่วไปของครอบครัว
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : อยู่บ้านตนเอง
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว / อาศัยอยู่ด้วยกันกี่คน : 2 คนกับน้องสาว
- มีบัตรคนพิการหรือไม่ หากไม่มีบัตรคนพิการ เพราะสาเหตุอะไร : มี
- ได้สวัสดิการใดจากภาครัฐบ้าง เช่น บัตรประชาชน บัตรทอง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บัตรประกันสังคม หากไม่มี เป็นเพราะสาเหตุอะไร : บัตรคนพิการ บัตรประชาชน
- ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น Application / มือถือ / internet / เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ไม่สามารถสื่อสารได้ด้วยตนเอง พูดได้เป็นคำ ๆ ง่าย ๆ
- ลักษณะความลำบากในการติดต่อกับหน่วยงานที่จะช่วยเหลือ : ไม่สามารถสื่อสารได้ด้วยตนเอง

ข้อมูลด้านความรุนแรง

- ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น : ข่มขืน
- ใครเป็นผู้กระทำ : คนในหมู่บ้าน
- ผู้กระทำมีความพิการหรือไม่ หากมีเป็นความพิการประเภทใด : ไม่พิการ
- สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง : ป่าละเมาะท้ายหมู่บ้าน
- ความถี่ของความรุนแรง : 1 ครั้ง
- มีใครรับรู้เรื่องนี้บ้าง : น้องสาว ผู้ใหญ่บ้าน
- แข็งความหรือไม่ เพราะเหตุใด : ไม่ได้แจ้งเพราะคิดว่าความพิการแบบนี้ พูดไปก็ไม่มีใครเชื่อ และไม่สามารถเล่าเรื่องราวได้ยาวๆ

บรรณานุกรม

- กรมกิจการเด็ก และเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และเว็บไซต์
สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (ม.ป). หนังสืออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ก.พ. พ.ศ. 2565 ที่ <<https://bangkok.ohchr.org>>.
- กรมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2564). สถิติคนพิการ, (2564 ตุลาคม). สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2565
ที่ <<https://dep.go.th> > uploads > Downloads > pdf>.
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (2563). มุมมองสิทธิ, ปีที่ 19(ฉบับที่ 4), สืบค้นเมื่อวันที่ 28 ก.พ. 2565
ที่: <http://www.nhrc.or.th/getattachment>
- มหาวิทยาลัยบูรพา (2560). การศึกษาเพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศสถานะ การแสดงออกและลักษณะทางเพศในสื่อ,
โครงการวิจัยนำร่อง (2560 มิถุนายน)
- ราชกิจจานุเบกษา (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, เล่มที่ 116
- ราชกิจจานุเบกษา (2550). พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, สืบค้น เมื่อวันที่ 21 มีนาคม
พ.ศ. 2565 ที่ <<http://www.ratchakitcha.soc.go.th> > PDF > 2558>.
- ราชกิจจานุเบกษา (2551). พระราชบัญญัติ คำนำหน้านามหญิง, สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2565
ที่ <<http://www.ratchakitcha.soc.go.th> > PDF > 2551>.
- ราชกิจจานุเบกษา (553). พระราชบัญญัติ ศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว,
สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2565 ที่ <<http://www.ratchakitcha.soc.go.th> > PDF > 2553>.
- ราชกิจจานุเบกษา (2546). พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก, สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2565
ที่ <<http://www.ratchakitcha.soc.go.th> > PDF > 2546>.

ศศิโสภิณ เกียรติบูรณกุล (2559). รู้จัก “GHB” ยาเสียนุ่ม เสียวสาว คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
สืบค้นจาก <<https://www.rama.mahidol.ac.th/ramachannel/>>

ศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (2564). รู้จัก TTRS สืบค้นเมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2565
ที่ <<https://www.ttrs.or.th/>>.

สหประชาชาติประเทศไทย (ม.ป.). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สืบค้นจาก <<https://thailand.un.org>>

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ติสุสมหารเถระ (2515). พจนานุกรมภาคอีสาน-ภาคกลาง ฉบับปณิธาน (พิมพ์ครั้งที่ 1)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2561). ข่าวประชาสัมพันธ์สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ปี 2561 พฤศจิกายน, สืบค้นเมื่อ
วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ที่ <<http://library.nhrc.or.th> > ULIB > Dublin>.

Lawyers Collective Women’s Rights Initiatives. (2019). บทวิเคราะห์สำหรับประเทศในภูมิภาคอาเซียนตาม
มาตรฐานสากลและการปฏิบัติที่ดี. กฎหมายว่าด้วยความรุนแรงเกี่ยวกับครอบครัวและการดำเนินงานตาม
กฎหมาย, (2nd Ed.). องค์การเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและเพิ่มพลังของผู้หญิงแห่ง
สหประชาชาติ

Leonard Cheshire Disability (2014). *Realizing the Rights of Women and Girls with Disabilities, Policy
Briefing (March)* accessed on 20th March 2022 at: <<http://www.leonardcheshire.org>>

Leva O., S and Lewis, H. (2012). *Forgotten Sisters A Report on Violence Against Women with Disabilities:
An Overview of its Nature, Scope, Causes and Consequences.*

Maher JM., Spivakovsky C., McCulloch J., McGowan J., Beavis K., Lea M., Cadwallader J. & Sands
T. (2018). *Women, disability, and violence: Barriers to accessing justice.* Australia’s National Research
Organisation for Women’s Safety, (p.5)

Milberger S., Nathaniel Israel, Union Point Group, Leroy B., Wayne State University and Martin A. (2003).
Violence Against Women With Physical Disabilities, Article in *Violence and Victims*

Naidu E., Haffejee S., vetten L. & Hargreaves S. (2005). *On the margins: violence against women with disabilities*. Centre for the study of violence and Reconciliation (2005, April)

The United Nation (2006). UN General Assembly

The Office of the High Commissioner for Human Rights) 2006.

The Office of the High Commissioner for Human Rights (2010). *Forgotten Europeans, forgotten rights, the human rights of persons placed in institution: Europe regional Office*.

The Office high commissioner for Human Rights (2020). *Annual full-day discussion on the Human Rights of Women*.

The United Nation (2012). *Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences* UN General Assembly (A/67/227).

UNODC (2019). *Global Study on Homicide*

Women With Disabilities Australia 2007). *Forgotten Sisters – a global review on violence against women with disabilities*.

World Bank (2012). *Women with disability*, Accessed on 6th March at:

<<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXT>>.

World Health Organization and World Bank (2011). *Global Report on Disabilities*.

World Health Organization, *International classification of functioning, disability and health*. Geneva:2001, WHO. p. 214.

ผู้มีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรีพิการ ภายใต้โครงการก้าวที่เป็นมิตรต่อเด็ก ผู้หญิง
คนพิการ และผู้ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ

มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม (มสส.)

1. คุณสุเพ็ญศรี พึ่ง โคนสูง ผู้อำนวยการมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม
2. คุณอรุณศรี มีวงศ์ธรรม ผู้จัดการฝ่ายกฎหมาย/ทนายความ มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม

ผู้เชี่ยวชาญ

1. คุณเสาวลักษณ์ ทองก๊วย สมาชิกคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิคนพิการ สหประชาชาติ
2. คุณเรืองรวี พิชัยกุล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายเพื่อการพัฒนา
3. คุณนุชจารี คล้ายสุวรรณ นายกสมาคมผู้บกพร่องทางจิตแห่งประเทศไทย
4. คุณสีเอนะ ดีสะเอะ อุปนายกสมาคมคนพิการภาคใต้
5. คุณจันทร์ใจ สิมดี นายกสมาคมคนพิการจังหวัดหนองบัวลำภู
6. คุณอุษา นิลวิเศษ ประธานชมรมสตรีการไทยใจเข้มแข็ง
7. คุณจิตรนาถ ยรรยงค์ กรรมการมูลนิธิคนพิการจังหวัดแพร่
8. คุณนภาพร วัฒนสิงหะ ประธานชมรมช่วยเหลือคนพิการ ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส

ผู้รวบรวม เรียบเรียง และวิเคราะห์ข้อมูล นักวิจัยภาคสนาม

1. คุณทิพย์อัปสร ศิวารุร นักวิจัยอิสระและนักกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชน
2. ดร.อลิสา ศิวารุร ผู้อำนวยการสมาคมพิทักษ์สิทธิคนพิการ
3. อาจารย์ปัทมา ไชยปาน อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. คุณศรีณภพ นันท์ตาเรือน ผู้อำนวยการโรงเรียนสอนคนตาบอด จังหวัดนครราชสีมา
5. คุณมานะ เจริญลาภ ครูโรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดชลบุรี
6. คุณศุภกตา โยธานันท์ ถ่ามภาษามืออิสระ
7. คุณชาคริยา อังสุชัชวาล กรรมการคนพิการจังหวัดนนทบุรี
8. คุณมิลานา บุญเหลือ ผู้ช่วยวิจัยและนักกิจกรรมอิสระด้านสิทธิมนุษยชน

ภาคผนวก

ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Consent Form)

โครงการวิจัยเรื่อง: การเก็บข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรีพิการ ภายใต้โครงการก้าวที่เป็นมิตรต่อเด็ก ผู้หญิง คนพิการ และผู้ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ

1. ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมให้ทำการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย และมีความเข้าใจดีแล้ว
2. ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ
3. ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ และเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้โดยสมัครใจ และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนั้น จะไม่มีผลใดๆกับข้าพเจ้าที่พึงได้รับต่อไป
4. ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ จะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปแบบที่เป็นสรุปผลการวิจัย หรือบางส่วนของคำพูดโดยปกปิดชื่อจริง การเปิดเผยข้อมูลของตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องได้รับอนุญาตจากข้าพเจ้า และจะกระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น
5. ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ยินยอม

(.....)

วันที่.....

ลงนาม.....ผู้ทำวิจัย

(.....)